رەزگای رۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی
بەڕێوەبەری گشتی و سەرنووسەر
مصلح مصطفی

شەقامی الخلفاء
مەیدانی الخلانی
ت ٨٨٧٥٧٩٥ / ٥ خەت
ساڵی ١٩٧٠ ژمارە زرارە

هاوكاری
التضامن

رۆژنامەیەکی هەفتانەیە
٨ لاپەڕە
٢٥ فلسە

• پینجشممە ٢٩/٤/١٩٨٢ ژمارە ٦٣٥ •
• الخميس ٢٩/٤/١٩٨٢ العدد ٦٣٥ •

بڕیاری مێژوویمان‌دا بۆ گێڕانەوەی دەستەڵاتی تەواومان لەسەر خاك‌و ئاوەکەمان‌و بە توانای لێهاتنەوە دژی هەرکەسێ دەوەستین بەربەستی ئەم بڕیارە مێژووییە ڕەوابەکات .
سەرۆكی فەرماندە
صدام حسین

ئاشتی لەسەر بنەڕەتی زامن کردنی مافی نیشتمانی و نەتەوەیی عیراقە

نامەیەك لە سەرەكی فەرماندەوە بۆ سەرەكی گینی احمد سیكوتوری

جیهانی ئیسلامی ڕووبەڕووی بەرپرسیاری دەکرێتەوە بەرامبەر هەڵوێستی ئێرانی کە چارەسەری ئیسلامیانە ڕەت دەکاتەوە

کوناکری – ٢٧–نا٠د٠ع٠سەرەکی گینی بەو ناوەوەی کەسەرەکی لیژنەی موسوڵمانی کۆششی خێرخوازی‌ئیسلامیە بۆ چارەسەری‌ناکۆکی نێوان عیراق‌و ئێران نامەیەکی دەستنووسی لەبەڕێز سەرەك صدام حسین‌ەوەپێ‌گەیشت .

نامەکەی بەڕێز سەرەك صدام حسین بەڕێز حامد علوان وەزیری دەوڵەت بۆ کاروباری دەرەوە شەوی ٢٧ی ئەم مانگە لەو پێشوازییەدا کە سەرەك وەزیران‌و وەزیری دەرەوەی گینێ ئامادەی‌بون پێشکەشی سەرەکی گینی کرد .

نامەکەشی پەیوەندی بە ناکۆکی نێوان عیراق‌و ئێران‌و رای عیراقەوە سەبارەت بە چەسپاندنی ئاسایش‌و دانانی سنوورێك بۆ ئەو ناکۆکی‌یە هەبوو کە ئەبێ لەسەر بنەڕەتێك بێ مافی نیشتمانی‌و نەتەوەیی مسۆگەر بکرێ‌و هەروەها پەیوەندی هاوسیەتی باش‌و دەست نەخستنە کاروباری‌ناوخۆی هەردوو وڵاتەوە مسۆگەر بکرێ .

نامەکەی بەڕێز سەرەك صدام حسین پەنجەی بۆ ئەوەش ڕاکێشاوە کە جیهانی ئیسلام کە بریتی‌یە لە ڕێکخراوی کۆنگرەی ئیسلامی دۆخی ئەو جیهانەی ئەکەوێتە ئەستۆ بۆ چارەسەرکردنی ناکۆکی‌یەکە بە شێوەیەکی ئاسایشانەو بە پێی‌دادوەری‌و مافە ڕەواکان ئەمەشی بەرامبەر ئەو هەڵوێستە ناپەسندەی ئێران کە هەیەتی دەربارەی ئەو چارەسەرکردنەی کە موسوڵمانەکان هەیانەو ئەو تەقەلایانەشی کە ئەدرێ بۆ دانانی کۆسپ لە ڕێی ئەو کۆششە خێرخوازی‌یەی لیژنەی موسوڵمانیدا .

بەڕێز حامد علوان لە پێشوازی کردنەکە وەڵامی نامەکەی بۆ بەڕێز سەرەك صدام حسین لە سەرەکی گینی احمد سیکۆتۆری‌یەوە سەبارەت بەو دۆخە وەرگرت .

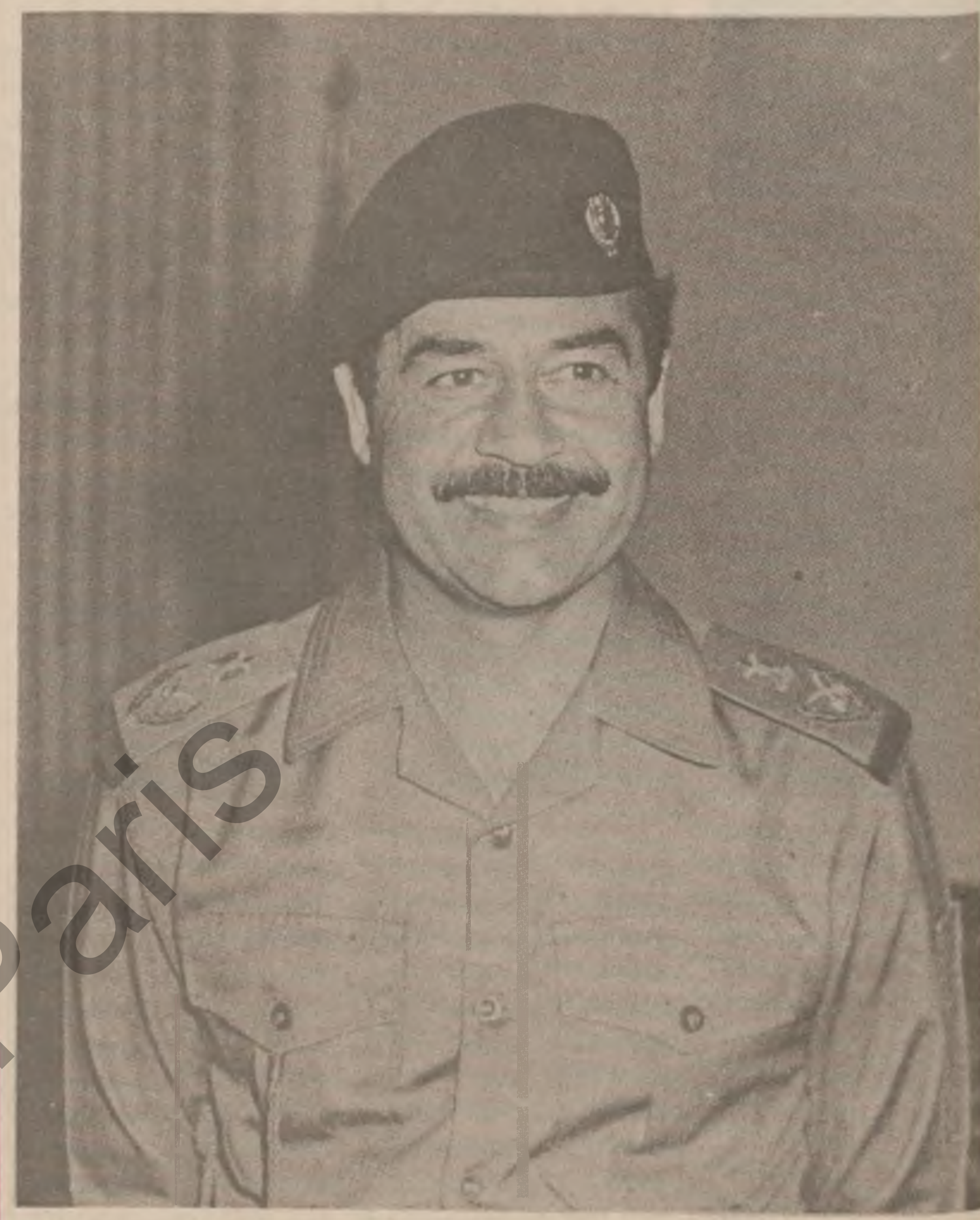

ئێران

بەنی صەدر : ڕاوەستانی شەڕ یانی ڕووخانی خومەینی
ڕەجەوی : ڕژێم فەرتکە بڕوخێ و بەرهەڵستی بەهێزە

کوڕەکەی شەریعەتمەداری داوای هەوڵی ڕزگارکردنی باوکی دەکات

کوشتنی نوێنەری خومەینی لە فەیروزئاباددا

● جووتە سەرەکی ئەنجومەنی بەرگری نیشتمانی لە ئێراندا بەنی‌صەدرو‌مەسعوود ڕەجەوی دووپاتیان کردەوە کە لەگەڵ ئەوەیسدا‌ڕژێمی خومەینی جانەوەرانە هێرشیان دەباتە سەرو‌ئەندامانیان دەخاتە ژێر ئەشکەنجەو بەرەو سێدارەیان‌دەبا هێشتا جووڵانەوەی بەرهەڵستی هەر بە هێزەو‌تاقە ڕێگایەك بۆ ڕزگارکردنی ئێران لە چنگی ڕژێمی‌جانەوەرانەی خومەینی هەڵکرتنی چەك‌و خەباتی چەکدارانەیە .

بەنی صەدر وتی هۆی سووربوونی خومەینی لە سەر بەردەوامی شەڕ ئەوەیە دەزانی ڕاوەستانی شەڕ مانای ڕووخانی ڕژێمەکەیەتی، هەروەها وتی ناکۆکی‌ی ناو ڕژێمەکە هەر لە پێشەوە سەرەتاییەو ئێستا ڕژێم زۆر کەرتوونە کزی .

مەسعوود ڕەجەوی و بەنی صەدر هەردووکیان لەو چاوپێکەوتنەدا کە لە پاریس لەگەڵیان کرا دووپاتیان کردەوە کە خەبات هەر بەردەوام دەبێ تا گەلەکانی ئێران لە زۆرو دەستەڵات‌و دیکتاتۆری خومەینی ڕزگاریان دەبێ .

● لە شاری بۆنی پایتەختی ئەڵمانیای ڕۆژئاوادا قسەکەرێك بە ناوی پۆلیسی شاری (ماینز)ەوە وتی هەواداران‌و بەرهەڵستکە ـ رەکانی ڕژێمی خومەینی لە دەشتی زانستگای شارەکەدا بە گژیەکدا چوون‌و چەند کەسێك بریندار‌بوون‌و سەد کەسێکیش گیراون‌و دەبرێنە بەر پرسیاری دادگا .

● لە لایەکی تریشەوە هێزە بەرهەڵستیکەرەکانی ئێران ئەو ڕاپۆرتەیان بەسەر ڕێکخراوە جیهانی‌یەکاندا بڵاوکردەوە کە ڕێکخراوی موجاهیدینی خەڵق ئامادەی کردووەو بە درێژی باسی ئەو لە سێدارە دان‌و ئەشکەنجە ناهەموارانە دەکا کە کاربەدەستانی ڕژێمی خومەینی لە بەندیخانەکاندا لەگەڵ گیراوە سیاسی‌یەکاندا دەیکەن .

لە شاری فەیرۆز ئابادیشدا کە دەکەوێتە نزیك شیراز (سەید عبدالله لطافات)ی نوێنەری خومەینی کوژرا لەو هەرا چەکداری‌یەدا کە لە نێوان پاسدارەکانی خومەینی‌و هێزی قەشقاییدا ڕوویداو نزیکەی (٣٠) کەسی تیا کوژرا . ئەم هۆزی قەشقایی‌یە کە نیشتەجێی خوارووی ئێرانە لە ساڵی ١٩٨٠وە لەگەڵ ڕێکخراوی موجاهیدینی خەڵقدا یە .

● لە لایەکی تریشەوە (حەسسان شەریعەتمەداری) کوڕی پیاوی ئایینی بەرهەڵستکەر آیة الله کاظم شەریعەتمەداری نامەی بۆ چەند پیاوێکی جیهانی ناسراو

بڕوانە ل : ٧

بێگن پەیوەندی چەکداری لەگەڵ ئێراندا ئاشکرا دەکات

مناحیم بێگن سەرەك وەزیرانی زایۆنی دوژمن پەیوەندی چەکداری لەگەڵ ئێران ئاشکرا کردو وتی حکومەتی بێگن چەك‌و کەل‌وپەلی سەربازی دەداتە ڕژێمی خومەینی‌و بۆئەوەی شەڕ بە عێراق بفرۆشێت .

ئەم دان‌پێنانەش لە گفت‌وگۆیەکی ڕۆژنامەنووسی لەگەڵ بێگن بەتەواوەتی سەلمێنراو پرسیاری‌لێ‌کرا ئایا ئیسرائیل چەك دەداتە ئێران ؟ لەوەلامدا وتی ئەو پرسیارانە لە گفت‌وگۆ وا گشتی‌دا وەڵام نادرێتەوە.

جەنگاوەرە دلێرەکانی عیراقە بەردەوام دەستی مەردانە لە دوژمنی ڕەگەزپەرست دەوەشێنن

جەنگاوەرە دلێرەکانی سوپای ئازامان ،مەبەردەوامن لە دەست‌وەشاندنی‌مەردانەیان‌بەسەر هێزەکانی فارسە ڕەگەزپەرستە دوژمنەکانداو‌زیانی گەورەیان بە سەروو ماڵی گەیاندوەو بەردەوامیش‌دەبن لەسەر ئەم هەڵوێستە مەردایە تیە هەتا دوژمن مل‌کەچی خواستو داواکاریە ڕەواکانمان دەبێ .

لە ماوەی هەفتەی ڕابووردودا بەپێی بەیاننامەکانی سەرکردایەتی گشتی هێزە چەکدارەکان زیانەکانی دوژمن بەم جۆرە بووە :

● ٢٢–٤–١٩٨٢ :
١٣ کوژراوو پێنج لۆری کە یەکێکیان کەرەستەو تەقەمەنی تیا بووەو سێ بنکەی تەقەمەنی‌و لەم ڕۆژەدا فروکە ئازاکانمان بنکەو موتگاکانی دوژمنیان لە کەرتی خواروو ناوەڕاست ئاگر باران کرد .

● ٢٣–٤–١٩٨٢ :
٣٥ کوژراوو دوو شەفل‌و دوو بنکەی تەقەمەنی‌و یەك ڕوانگەو بۆ ڕدومان‌کردنی بنکەکانی دوژمن‌و گەیاندنی زیانی سەروو ماڵی بە هێزەکانیان .

● ٢٤–٤–١٩٨٢ :
٤٤ کوژراوو یەك سەربازبەری مودەرەعەو نۆ لۆری‌و یەك بنکەی تەقەمەنی‌و یەك ڕوانگە .

● ٢٥–٤–١٩٨٢ :
چوار کوژراوو دەست بەسەراگەتنی لۆریەکی دوژمن کە کەرەستەو تەقەمەنیەکی زۆری تیا بووەو جەنگاوەرە ـ کانمان چەند هەڵمەتێکی ئازایانەیان بردە سەر بنکەکانی دوژمن لە سەربیل‌زەهاوو عەبادان .

● ٢٦–٤–١٩٨٢ :
٥٨ کوژراوو حەوت لۆری یەکێکیان پڕ بووە لە سەربازوو حەوت بنکەی تەقەمەنی‌و یەك ڕوانگەو ڕادارێك .

● ٢٧–٤–١٩٨٢ :
هەشت کوژراوو سێ لۆری‌و دوو بنکەی تەقەمەنی‌و دوو ڕوانگە .

● ٢٨–٤–١٩٨٢ :
هەشت کوژراوو سەربازبەرێکی مودەرەعەو دوو لۆری‌و دوو بنکەی تەقەمەنی‌و یەك ڕوانگە .

لۆموند : ڕژێمی سوریا ڕووبەڕووی بارێکی ئاڵۆز بۆتەوە

ڕۆژنامەی لوموند دووپاتی کردەوە کە ڕژێمی سووریا ئێستا لە بارودۆخێکی‌زۆر ئاڵۆزدا دەژی . ڕۆژنامەی ناوبراو وتی حافظ اسدو داروودەستەکەی ئێستا لە ژێر چاودێری‌یەکی زۆرتوندو تیژدان .

هەروەها وتی حافظ اسد زۆر کەم بەناو شاردا تێدەپەڕێت‌و کۆشکی کۆماری نوێش کە بەم نزیکانە تەواو دەبێت ، دەبێتە بارەگای مەکتەبی سەرۆکی سووریاو بە سیستەمێکی نوێی چاودێری‌کردنی ئەلەکترۆنی تەنراوەو لە ژێری‌یەوەشی تۆڕێکی ڕێگاوبان هەیە کە جێگای (فڕۆکەی سەمتی)ش دەبێتەوە ، هەروەها وتی ئێستا نزیکەی (٢) هەزار گیراوی سیاسی هەیەو ئەو کوشتن‌و بڕینەی ئەم دواییەی (حماه)ش بوو بەهۆی کوشتنی (١٠) هەزار هاونیشتمانی سووری .

دیسان ڕۆژنامەکە وتی دەزگای موخابەراتی سووریا بوو کە (صلاح البیطار) یان کوشت‌و هەر ئەوانیش بوون هێرشیان بردە سەر باڵوێزخانەی عێراق لە بێرووت .

زایۆنی دوژمن تەقە لە هاووڵاتیانی جنێن دەکات

هێزەکانی زایۆنی دوژمن لاوێکی عەرەبی لەکاتی خۆپیشاندان لە شاری جنێن لە بەری ڕۆژئاوای داگیرکراودا ، بریندارکردووە، قسەکەرێك بەناوی سوپای دوژمن ڕایگەیاندووە کە سەربازەکانی زایۆنی تەقەیان لە خۆپیشاندەرەکان کردووە

بڕوانە ل : ٧

کۆمەڵەی گشتی دەست به لێکۆڵینەوەی مەسەلەی فەلەستینی دەکات ..

کۆمەڵەی گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان کۆبوونەوەیەکی تایبەتی لە پێی بەست دەربارەی مەسەلەی فەلەستینی . واچاوەڕوانیش دەکرێت کە پرۆژەی بڕیارەکە دووبارە بخرێتە کارنامەی کۆمەڵەی عەرەبی‌یەوە .

پرۆژەی بڕیارەکەش لە پازدە بەند پێکهاتووەو بەشێوەیەکی سەرەکیش دەربارەی دەرکردن‌و نەهێشتنی قەوارەی زایۆنی لە ئەندامێتی نەتەوە یەکگرتووەکاندا ، دەدوێت . هەروەها بڕیاریش وایە لە حەفتەی داهاتوودا نوێنەری عێراق بەرامبەر کۆمەڵەی گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان وتارێك پێشکەش‌بکات .

عێراقە لەبیلانەکانیان گەورەترە ...

کە ڕژێمی حافظ اسد لە دمشق بڕیاری بەستنی سنووری سوریا لەگەڵ عیراق‌داو نەوتیشی بە خاکی سوریادا بڕی ، زۆر چاك ڕوون‌بۆوە کە ئەم ڕژێمە بۆگەنە ، ئەوەی هەیبوو دژی عیراق‌و گەلە شۆڕشگێڕەکەی هەڵی ڕێشت ، هەموو پەردەیەکی ڕووڕەشی‌و دووڕوویی‌و کەلەکەبازی‌و درۆو دەلەسەی لە ڕووی خۆی لادا ، بەیەکجاری خۆی هاویشتە باوەشی دوژمنانی ئازادی‌و سەربەستی لە ئیمپریالیست‌و زایۆنیست‌و فارسی ڕەگەزپەرستان ... ئەمانەی هەمیشە چاوچنۆکی‌و دوژمنایەتی خۆیان نەشاردۆتەوە. ئەوانەی هەردەم هەوڵی ئەوەیان داوە کە گەلی عەرەب‌و گەلانی ناوچەکە هەر لە پاشەوە بن‌و هیچ پێشکەوتنێك‌و خۆشی‌و کامەرانی بە خۆیانەوە نەبینێن .

وا ئیمڕۆش حافظ اسدی خوێن‌ڕێژ دەستی ناوەتە دەستی ئەم دوژمنە دڕندانانە بۆ هێنانە دی مەبەستە ناڕەوایەکانیان ، ئەوەی کە ئاشکرایە کە هەردوو بڕیارە بۆگەنیەکەی حافظ اسد دژی عیراق لە سیاسەت‌و هەڵوێستەکانی شانزە ساڵ حوکمی ڕابوردوی نالەباری جیا نابێتەوە ... بەڵکو ئەڵقەیەکە لە زنجیرەی کاروبارو هەڵوێستە دوژمنانەی دژی گەلی سوریای قارەمان‌و گەلی عەرەب بە تێکڕایی . بەڵام لەگەڵ ئەوەشس هی ئەم جارەیان لە هەموو ئەوانەی ڕابوردو زاڵمانەو دوژمنانەو ناڕەواترە ، دوور لە هەموو بیروباوەڕێکی نەتەوایەتی‌و ئادەمیزادانە .. بێگومان کارەکەی حافظ اسد دوپاتی ئەوە دەکات کە ڕژێمەکەی بە یەکجاری وازی لە هەموو بیروباوەڕێکی نەتەوایەتی‌و نیشتمانی ڕاستەقینە هێناوە هەر لە سەرەتای هەڵگیرساندنی جەنگە نالەبارەکەی ڕژێمی ئێران دژی عیراق . حافظ اسدو پیاوە چڵکاو خۆرەکانی دەوروپشتی کەمتەرخەمییان نەکردووە لە یارمەتی دانی ڕژێمی فارسە کۆنەپەرستەکان ، چ بە چەك‌و چ شەڕکەرو پسپۆڕانی شەڕو زاناکانیان ، جگە لە خاك‌و ئاسمانی پیرۆزی سوریا کە بوە بە بنکەیەکی تەواوی فارسی دوژمن بۆ هێرش بردنە سەر ئاسمان‌و خاکی پیرۆزی عیراق ، بە ئامانج‌و نیازی ئەمە کە ئەم جەنگە ناڕەوایەی خومەینی دژی عیراق بەردەوام بێت‌و درێژەی پێ بدرێت بۆ هەندێ بەرژەوەندی تەسکو تروسکی تایبەتی خۆیان کە بە تەواوی لەگەڵ بەرژەوەندی خومەینی‌و زایونیست ئەگونجێت .

بۆ هەموو لایەك ڕوونە ، کە هێرشەکەی ڕژێمی ئێران‌و جەنگ هەڵگیرساندنیان دژی عیراق‌و چاوچنۆکی‌و دەستدرێژییان بۆ سەر خاکو ئاوی عیراق هەنگاوێکە لە پیلانێکی زۆر قوڵ‌و فراوان .... هەنگاوەیەکەیان لە خاکی عیراق کۆتایی نایەت ... مەبەستی گەورەیان زۆربەی ناوچەکەیەو گەلانی ناوچەکە ، بەتایبەتی وڵاتانی دەوروپشتی ئێران ، بەڵام ئەوەی شایانی دووپات کردنەوەیە کە گەلی عیراق‌و ڕۆڵە نەبەزەکانی‌و سوپا قارەمانەکەی هیچ کاتێك لەکارو دەستدرێژی ناڕەواو دوژمنانەی حافظ اسدو دۆستەکانی فارسە ڕەگەز پەرستان نەترساوون‌و ناترسن .. کارو هەنگاوە دواییەکەی حافظ اسد دژی عیراق هی ئیمڕۆ نی‌یە ... بۆیە لامان سەیر نی‌یە ... دۆستایەتی لەگەڵ خومەینی جادوگەر لامان نوێ نی‌یە ... وا یەکەم جار نیە حافظ اسدو ڕژێمەکەی یارمەتی خومەینی ئەدەن‌و هاوکاری لەگەڵدا ئەکەن دژی عیراق ...

بەڵام ئەوەی کە پێویستە بگوترێت‌و

بڕوانە ل : ٧

Institut Kurde de Paris

لە بروسکەیەکدا بۆ سەرەکی فەرماندە صدام حسین

پارتی دیموکراتی کوردستان لقی سلێمانی بەڵێنی وەفاداری بۆ شۆڕشی ١٧ی تەمووز تازە دەکاتەوە

ئەندامانو پشتیوانانولایەنگیرانی پارتی دیموکراتی کوردستان لە پارێزگای سلێمانی بەرزترین نیشانەی خۆشەویستیووەفاداری خۆیان بۆ سەرەکی پێشەوا صدام حسین پیشاندا ۰

لەو برووسکەیەدا کە بۆ سەرەکی بەڕێزیان بەرزکردەوە لە کۆتایی ئەو کوڕە فراوانەدا کە لقی چواری پارتی لە پارێزگەکەدا گێڕای و کاك هاشم عەقراوی سکرتێری پارتی ئامادەی بوو بەشدارە ـ کان بەڵێنی خۆیان تازەکردەوە کە هەمیشە سەربازی بەوەفای شۆڕشی ١٧ ـ ٣٠ یی تەمووری بێ هاوتا دەبنو بۆ پاراستنی نیشتمانو گیانی سەرکەوتنی قادسیەی صدام ۰ بەشدارەکان بە توندیش ڕەوشتی تاوانبارانەی تاقمەکەی حافظ اسدیان گوناهبار کرد کە دژی شۆڕشەکەمان دەیکا ۰ ئەمەیش دەقی برووسکەکەیە :

بەناوی ئەندامانو پشتیوانانو لایەنگرانی پارتی دیموکراتی کوردستان کە لەو کۆڕە فراوانەدا کۆبووینەتەوە کە لە شاری سلێمانیدا گێڕراوە پیرۆزترین نیشانەی خۆشەویستیو بەوەفایتیمان پێشکەش دەکەینو بەڵێنتان بۆ تازە دەکەینەوە کە هەر سەربازی بەوەفای شۆڕشی بێهاوتای ١٧ ـ ٣٠ی تەموززیین ۰

بەم بۆنەیەوە ئامادەیی خۆمان تازە دەکەینەوە بۆ بەردەوامبوون لە بەرگری کردن لە مافەکانمانا لە پێناوی پاراستنو بەردەوامبوونی گیانی سەرکەوتندا لە شەڕی پیرۆزی شەرەفو سەربەر ـ زیماندا کە گەلی عیراقمان دەیکا بە عەرەبو کوردیەوە دژی دەستە ڕەگەزپەرستەکەی خومەینی ۰

بە توندیش بیزاری خۆمان بەرامبەر ئەو پیلانە چڵکنە دەردەبڕین کە بەکرێگیراو حافظ اسد کردی بەرامبەر بە دەستکەوتەکانی گەلی عیراقی مەزنمان بەو هیوایەی خۆیو دوژمنو تێکدەرەکانی ترو کینە لە دڵەکان بتوانن زیان بە شۆڕشە مەزنەکەمان بگەیەنن ۰ ئێمە باوەڕێکی تەواومان بەوەیە کە یەکێتی نیشتمانیی گەلی عیراقمانو کۆبوونەوەی بە دەوری پێشەوایەتییە مێژوویەتیەکەتانا زامنی خستنی هەموو جۆرە پیلانێکە ۰

بژی عیراق بە سەربەرزیو بژی شۆڕشی ١٧ـ٣٠ی تەمووزی پیرۆزو هەر پێشەوای سەرکەوتووی ڕەوتی نیشتمانیو نەتەوایەتی گەلەکەمان بن ۰ سکرتێری پارتی دیموکراتی کوردستانیش وتارێکی لەم کۆڕەدا پێشکەش کردو تیایا سڵاوی لەو گیانی خەباتکارانەو ئامادەییەی کرد کە تێکۆشەرانی پارتی هەیانە بۆ قوربانیدان لە پێناوی سەربەرزی وڵاتو پاراستنی دەستکەوتە شۆڕشییەکانیو بێزاری خۆی دەربڕی بەرامبەر ئەو کارە نامەردانەیە کە حافظ اسدی بەکرێگیراو کردی بە داخستنی سنوورو برینی ڕێگای تێپەڕبوونی ئەوتی عیراق بە خاکی سووریادا ۰

هەروەها وتی ئەم کردەوەیە شتێکی کوتوپڕ نەبوو لەو

بڕوانە ل : ٧

باسکردنی چۆنیەتی تەرخانکردنی زەوی بۆ خانووکردن لە ناوچەی کوردستان

بەڕێز جمال حاجی شریف سەرۆکی ئەنجومەنی ڕاپەڕاندنی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان کۆبوونەوەیەکی لەگەڵ بەڕێوەبەرانی شارەوانییەکانی پارێزگاکانی ناوچەکەو بەرپرسیارەکانی نەخشە ـ کێشاندا کرد بۆ ڕاوێژکردن لەبارەی چۆنیەتی تەرخانکردنی زەوی بۆ هاووڵاتییانی ناوچەکە ۰

لە سەرەتای کۆبوونەوەکەدا سەرۆکی ئەنجومەن باسی ئەو بارو دۆخەی کرد کە وڵاتمانی پێدا تێدەپەڕێو ئەو پیلانانەی کە دژی ڕێکدەخرێو ئەو هاوکارییەی کە لە نێوانی ڕژێمەکانی دیمەشقو تارانو زایونیزمدا هەیەو وتی ئەو کارە تاوانباری ـیە تازەیەی کە حافظ اسد خستەسەر مێژووی خەیانەتە خۆی خستوەتە سەنگەری دوژمنانی نەتەوەی عەرەب بە هیوای بێهێزکردنی عیراقی نەبەز ۰

هەروەها وتی گەلی عیراقمان بە عەرەبو کوردیەوە لە جۆرەها باردا و لە ژێر سێبەری شۆڕشو پارتی پێشەوادا ئەوەی سەلماندوە کە لە هەموو پیلانێک گەورەترەو بە سایەی وردبینیی سەرۆکی پاڵەوانمان صدام حسینەوە دەتوانێ لە ڕووی هەموو جۆرە گرانییەکدا بوەستێو سەر ـ کەوێ بە سەریا ۰

لەم کۆبوونەوەیەدا کە بەڕێز سعاد حبیب ئەمینداری گشتی بەڕێوەبردنی شارەوانی ـو هاوینەهەوارەکان ئامادەیبوو بڕیاری دامەزاندنی لیژنەیەکی ناوەندیدرا بە سەرۆکایەتی بەڕێوەبەری شارەوانییەکانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی بۆ دانانی ئەو ئامۆژگاریو پەیڕەوە تازانەی کە لە سەری بڕۆن بۆ تەرخانکردنو دابەشکردنی زەوی خانوو دروستکردن بەسەر هاووڵاتییانی هەموو ناوچەکەدا ۰

هەروەها بڕیاری ئەوەیشدرا شارەوانییەکان لیستەیەکی تەواوی ژمارەو پانتایی ئەو پارچە زەوییانە پێشکەش ـ بکەن کە دابەشیان کردوون بەسەر هاووڵاتییان ۰

بڕوانە ل : ٧

لە پێناوی سەربەرزی نیشتماندا جەنگاوەرانمان خوێنی خۆیان لا هەرزانە

لە هەموو بەرەکانی جەنگدا ئاسۆی سەرکەوتنی سوپای قارەمانمان بەدیدەکەین کە جەنگاوەران بە خوێنی گەشیان وەدەستیان هێناوە لە لایەکی تریشەوە بریندارەکانی خۆمان ۰۰۰ خوێنیان ۰۰ برینەکانیان ۰۰۰ کە واتە لەبارە چاومان بە چەند بریندارێلمان بکەوێتو هەر ـ یەکەی بە ئارەزوی خۆی دەربارەی دۆخی بەرەکانی جەنگو چۆنیەتی بریندار کردنیانو ئاستی وورەی خۆیانو دوژمن بۆمان بدوێن ۰ بێگومان ئەمەش لە یەکێک لە خەستەخانەکانی سلێمانیدا سازکرا بۆیە لە سەرەتاوە بەڕێز بەڕێوەبەری

خەستەخانەکە وتی لە ڕاستیدا وورەبەرزی جەنگاوەر زیاتر لەکاتی پێکانو بریندار کردنیاندا خۆی دەردەخات ئەمەش ئەو ڕاستییەمان بۆ دەسلەمێنێ کە پێویستە وەکو خۆی ئاشکرای بکەین ئەوەیە کە ئەوانەی دێنە ئێرە تا ئێستا نیشانەی ئازایەتیو مەردایەتیان لێوە دەرەوشاوەتەوە بۆیە ئێمەش نەک هەر بەپێی توانای خۆمان بەڵکو لەوەش زیاتر هەوڵی چاودێری کردنو سەرپەرشتی کردنیان ئەدەین کە ئەمەش وەنەبێت هەموو ئەرکی سەرشانمان بێت بەشێکی بچوکیانە بەتایبەتی بەرامبەر بریندارەکانمان چونکە ئەوانە لە خۆمان مەزنترن بەو بەڵگەیەی کە خوێنی خۆیان بە نیشتمانیان بەخشیوە ۰

● **شایانی باسە لەم سەردانەماندا بۆ لای بریندارەکان سەرەتا ن ۰ ع عبد علی عبدالحسن کە لە ڕۆژی ٥ـ٤دا لە بەرەی پێنجوێن بریندار کراوە دەڵێ ۰**

لە ڕاستیدا بریندار کردنم مایەی سەربەرزیو شانازی کردنمە لە لایەکو لە لایەکی تریشەوە جێی داخە چونکە لەوەتەی پێکراوم بەهۆی برینەکەمەوە لە بەرەی جەنگ کێشراومەتەوەو لێی بێبەشی کراوم ۰۰۰ بەڵام هیوادارم پشت بە یەزدانی مەزن بەزوویی چاک بیمەوەو بگەڕێمەوە شوێنو جێگای دیاری کراوی خۆم تاوەکو سەر لەنوێ دەست بکەمەوە بە جێبەجێ کردنی ئەرکی سەرشانی خۆم ۰

● **پاشان برایەکی سەربازی تر بە ناوی اسماعیل جسام وتی ۰**

ئێمەی عێراقی لەوەتەی هەین بەتایبەتی پاش شۆڕشی ١٧ـ٣٠تموز هەمیشە بە سەرەتایەتی سەرەکی فەرمانده صدام حسین هەمیشە لەو ـ پەڕی نازو خۆشیدا دەژیاین ، ئێمە کێوێکی سەختینو نەک هەر بریندار کردنمان بەڵکو تا دواتنۆکی خوێنمان لە پێناوی وەدەست هێنانی مافە ڕەواکانی وڵاتماندا دەجەنگینو تا ئاڵای سەربەرزیمان لە هەموو بەرەکانی جەنگدا هەڵئەکەین یەک هەنگاو ناکشێینە دواوە ۰ ۰۰ لە کۆتایدا بەم بۆنەیەوە دەڵێم کە کاتێک دایکو باوکم هاتنە خەستەخانەو سەریان دامو باوکم بە بریندارێ بینیمی بە نیمچە سەرزەنشتێکەوە پێیوتم بۆچی بە بریندارێش بەردەوام نەبویت لە لێدانی دوژمن ؟

● **دواجار سەربازێکی جەنگاوەری تر بە ناوی شاکر محمود احمد ۰**

وتی ڕۆژی ٤ـ٤ـ لە بەرەی پێنجوێن بریندار کرام ئەمەش دوای ئەوەبوو کە کە ئێمە توانیمان چەند ئەفسەرو سەربازێکی ئێرانی دەست پێ کردو لەگەڵ ناوهێنانی یەزدانی مەزندا پەلاماری چەکەکەی خۆمدا بەڵام ئەوان نارنجۆکێکیان تێگرتمو بریندار کرام لەگەڵ ئەوەشدا بەو برینداریەم وازم نەهێناو لە هەوڵی خۆم بەردەوام بووم بەڵام ئەوان دیسانەوە نارنجۆکێکی تریان تێگرتین ۰۰۰ ! جا ئێوە لێرەدا چی چاوەڕوان دەکەن ۰۰۰ ؟ بێگومان ئەگەر یەزدان پشتیوانی خاوەن هەقێ دەبێ ئەوە ڕوبدات کە لە ناو ئێمەدا ڕوویدا ئەویش نە تەقینەوەی نارنجۆکەکەیان بوو ۰۰۰ لە ڕاستیدا ئەوەی بە دەم گێڕامەوە دوورودرێژ بوو بەڵام ڕووداوەکانی یەکجار کورتو تیژرەو بوون بۆیە ئێمەش لەکاتی خۆیدا هاتینە دەستو پەلاماردانەکەیانمان پێ پەرش ـو بلاو کردو ئێستاشس ئاواتەخوازی ئەو ساتەم کە تیا چاک دەبمەوەو دەچمەوە ریزی برا سەربازە ـ کانی ترم بۆ دەست وەشاندنی نوێ لە هێزی دوژمنی داگیر کەر ۰

نوسینگەی سلێمانی

جەماوەری پارێزگای سلێمانی نارەزایی خۆیان بەرامبەر کارەکانی حافظ اسدی نۆکەر دەردەبڕن ۰۰

جەماوەری قەزای قەڵادزێوڕانیە لە پارێزگای سلێمانی نارەزاییو بێزارییان بەرامبەرکارە نارەواکانی حافظ اسد بە داخستنی سنووروقەدەغەکردنی تێپەڕبوونی نەوتی عێراقی بە خاکی سووریادا ، دەربڕی ۰

جەماوەری دوو قەزاکە لە کۆبوونەوەیاندا لە پێشس بارەگاکانی ڕێکخراوەی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست لە قەڵادزێو گوندی هاوچەرخی بستێنو ناحیەی چوارقورنەو بێتواتە ، ئامادەی هەمیشەیی خۆیان بۆ چەكهەڵگرتنو قوربانیدان لە پێناوی خاکی بیرۆزی نیشتمان ، ڕاگەیاند ۰ لە کۆبوونەوەکانیشدا کە هاوڕێیان ڕازگرو ئەندامانی سەرکردایەتی فرقەی بەدری حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستو سەرۆك دایەرەکانو ئەندامانی ڕێکخراوە جەماوەرییەکان لە هەردوو قەزاکە ئامادە ببوون، چەند وتارێك پێشکەش کراو بەگشتی نارەزاییەکی توندییان بەرامبەر نۆکەرێتیو خیانەتکاری ڕژێمی دیمەشقو هەوڵدانە بێسوودەکانی بۆ ڕزگارکردنی هاوپەیمانەکەی لە تاران ، دەربڕی ۰ وتارەکانیش ئەمەیان دووپاتکردەوە کە داخستنی سنووری نێوان عێراقو سووریاو قەدەغەکردنی تێپەڕبوونی نەوتی عێراقی بە خاکی سووریادا ڕادەی خیانەتکاریو پیلانگێڕان بەسەر وڵاتە تێکۆشەرەکەمان ، دەگەیەنێتو پەیمانە گلاوەکانی نێوان ڕژێمی ئێرانی نەزان لەلایەكو ڕژێمی سوریاو قەوارەی زایۆنی لەلایەکی ترەوە ئاشکرا دەکات ۰

لەلایەکی ترەوە مەلاکی جوتیاران لە پارێزگای سلێمانی لە کۆتایی کۆبوونەوەی

بڕوانە ل : ٧

چەند جەنگاوەرێکی کوردستانی ئێران بۆ هاوکاری دەدوێن

لەشوێنێکی وڵاتە ئازیزەکەمان کەدەستی دڵسۆزیو وەفاداری بۆ هەموو خێرخوازێ کردۆتەوە چاومان بەچەند جەنگاوەرێکی بریندای ئێرانی کەوت ، ئەوانەیان کە لەبەگژاچوونی ڕەگەزپەرستی ئێراندا بریندار کراونو گەلی دلێری عێراق دەستی یارمەتیو دڵسۆزانەی بۆ درێژ کردوون ۰

● **سەرەتا کاك علی محمد احمد دانیشتووی گوندی زەردۆی ناوچەی هەورامان لەکوردستانی ئێران ووتی :**

من یەکێکم لەو هاووڵاتییە ئێرانییانەی کەدوای هاتنی خومەینی جادووگەرو دەست ـ کردنی بەئازاردانی میللەتانی غەیرە فارسی بەتایبەتیی میللەتی کورد بۆیە ناچار بووم بەڕووی دۆزەخی ئێراندا بجەنگمو دژی ئەو ڕژێمە بۆگەنە ڕەگەزپەرستەی تاران چەك هەڵبگرمو وەك کوردێکی دڵسۆزی کوردستانی ئێران لەپێناوی ڕووخاندنی ئەو ڕژێمەی کەلەسەرەتاوە چاوەڕوانی خێرو خۆشیمان لێدەکردو کەچی بەپێچەوانەوە بووە مایەی ئاژاوە نانەوەو وێران کردنی وڵاتەکەمان بۆیە ئەو مەبەستەی کە لەپێناویدا چەکمان بۆ هەڵگرتووە بەڵێنێکەو هەرگیز لێی پاشگە زنابینەوە هەتا نەگەینە هەقی ڕەوای خۆمان ۰

● **دوا بەدوای ئەم ، جەنگاوەرێکی تر بەناوی توفیق مصطفی محمد دانیشتووی سەرپێلی زەهاو لەم چاوپێکەوتنەدا ووتی :**

پێشەکی لەناخی دڵمەوە ڕێزو سوپاسی پێشکەشس بە لێپرسراوانو کاربەدەستانی میریی نیشتمانی عێراق دەکەم سەبارەت بەم پێشوازیو چاودێری کردنەی ئێمە بەتایبەتی کارگێڕانی ئەم خەستەخانەیە کە بەچاوێکی یەکسان لەگەڵ برا عێراقی ـ یەکاندا تەماشامان دەکەن ۰۰ دەمەوێ ئەوە زیاتر بۆ هەموو لایەك ئاشکرا بکەم کە من کوردێکی کوردستانی ئێرانمو لەتاو دڕاندایەتیو چەوساندنەوەم لەلایەن ڕژێمی قومو تارانی خۆپەرستەوە

بڕوانە ل : ٧

پێشانگایەکی فوتابخانەکانی دهۆك

ب چاڤدێری یا پارێزگەهێ دهوکێ ۰۰ بەرێز ۰

ـ نامق رەقیب ـ خاندنگەها ئامادەیا برایەتی ۰۰۰

یا خەملاندی ۰۰ ژ کچ و کورێت پاشەروژێ ب ۰۰۰ پیشەنگەهەکا هونەری رابوو۰۰

سەرەتایی یا گولستانا کچا ب دەست هاریکاری یا۰۰

ماموستا بێ وێنەی ۰۰۰ هێژا ـ جندی حسن جندی ـ دگەل دەستەکا شاگردێت (کچ و کورا) گەنج ژ ۰۰ ۰ ئامادەیێ ۰ ۰ ل بیرهاتنا بزاڤ و خەباتا لەشکەرێ مە۰۰ یێ عێراقا رەنگین ل توخیبێت وولاتی ۰۰ کو خو دکەنە ۰۰ چرا و دسوژن و خینێ درێژن کو دارا ئازادی یێ۰۰۰ ئاڤا بدەن ۰۰۰ دژی رژێما ئیرانی یا خین مێژو ۰۰ ۰ ئەڤ پیشەنگەهە یا ۰ ۰ چەپەل و توخم پەرست ۰۰۰ بەردەوام بوو دوو روژا ۰ ۰ سپێدی و ئێڤاری ۰۰ ۰ و لڤێ پیشەنگەهێ دا هژمارەکا گەلەك ژ تابلوا ۰ ۰ تێدا بوون ۰۰۰ نێزیکی سیهـ (٣٠) تابلوا بوون ۰۰ و ڤان تابلوا دگەل کارێ کارێ دەستی ئەڤ پیشەنگەهە ۰ ۰ ڕەوش و پێش ئێخستا بوو ۰۰ نەخازمە چەند تابلو ۰ ۰ یەکێتا دیمەنی و سروشتی ۰ ۰کە ژ بزاڤ و خزمەتا۰۰ خوها ئەنیا ماموست یێ هێژا بوو ۰۰ کە ئەڤ پیشەنگەهە پالدای بو پێشی یێ ۰ ۰۰ دگەل دەستەکا وان ۰۰ شاگردێت جحێل کە دەستێ هاریکاری یێ ۰ ۰ بو درێژکرینا ۰۰۰ خەلك گەلەك مشە دچوونە پێش۰۰ وگەلەك پێ د خوش بوون ۰۰۰ چنکی تابلوێت وێ ۰ ۰

بڕوانە ل : ٧

لە میهرەجانی ئاوازو مۆسیقادا ئەمسالیش یەکەمی وولاتی بە دەست هێنا

تیپی پەروەردەی سەربە مەڵبەندی چالاکی قوتابخانەکانی پارێزگای هەولێر

ئێوارەیەك لەم ئێوارانەی بەهار ، روخساری ئاوازو مۆسیقای کوردی خۆیوەدەرخستو هەر کیژۆڵەو کوڕیلاو بوو بەخۆیانو بە ئالەتە مۆسیقاییە ـ یەکانو بەو جلەئاڵو واڵاکوردەوارییانەیان دەخزانە ناو هۆڵەکە ، تاکو جارێکی تریش ئەو هەواڵە خۆشەویستا ـنەیە ئاشنای دانیشتوانبکەنەوەو بڵێن (ئەمساڵیش مەڵبەندی چالاکی قوتابخانەکانلە پارێزگای هەولێر یەکەمی وولاتی بە دەست هێنا)

هەی ئافەرین بۆ ئێوە ۰۰۰۰ زوو بە دیداری مامۆستای هونەرمەند (وریا ئەحمەد) شادبووینو پڕبە دڵی قسەی بۆکردینو وتی :ـ

کۆرانی ئەمساڵمان ، شیعرو ئاوازی فۆلکلۆرە ، بەڵام ئامادە کردنو دابەش کردنی خۆمە ۰۰۰۰

٢٥ مۆسیقاژەنو ٣٥ کوڕی دەنگخۆشو ٣٠ کیژۆڵەی کوردی دەنگ ناسك بەشدارییان تێدا کردووە۰۰ باسی سروشتوخـ ۰۰ ئەم کوردستانەمان بۆ دەگێڕێتەوە ۰۰۰ زۆر هیلاك بووین لەگەلیا ۰۰ بەتایبەتی ئەو گەنجە موسیقاژەنو ئەو کچو لاوە خوێن گەرمانە بە هەستێکی زۆر پاکەوە بۆ مەسەلەکە هاتوون ۰۰۰ ئەگەر گونجا تۆماری دەکەین بۆ تەلەفزیون ، تاکو هەموو لایەك ببیبن ۰۰۰۰ وەك بەڵێنیشمان داوە کە بەردەوام ـ بین لەسەر ئەم کارە پیرۆزە بە نیازی بەرەوپێشەوە بردنی هونەری کوردی لە کوردستاندا ۰۰

بە شێوەیەك کە زیاتر تەکنیکی مۆسیقای تێدابێتو گیانە فۆلکلۆرییەکەشی تێدا نەمرێت ۰۰۰

● لە کێم دیتو لە کێم دیت ، کاکە لە نباری کۆیە شەدەو هەوری تێکەل بوون لەگەل زەردە لێمویە ئەو گۆرانیە شیرینەبوو ، کە لە نێودەمی کۆمەڵێك کچو کوڕا دەهاتە دەرەوە ، زۆر بە ڕاستگۆیانە هەستی خۆیان بۆ دەردەبڕی ۰۰۰

بەرلە ئێستا لە دیدارێکی هونەریدا خواڵێخۆشبوو هونەرمەندی لاو (قادر زیرەك) ئەم گۆرانییەی ووتو هەتا ئەمڕۆش لە ماڵەکانو لە بازارەکانا دەبیسترێ ۰۰۰ ئەم گۆرانینە کە لە شێوەی کۆڕاڵ پێشکەش کرا هونەرمەند ئەحمەد عبدالکریم بەرزنجی کە ئامادەو دابەشی کردبوو وتی :ـ کۆمەڵێك کوڕو کچ بەشدارییان تێدا کردووە هۆنراوەو ئاوازەکە فۆلکلۆرین، هەوڵی ئەوەم داوە کە تاموچێژە فۆلکلۆرییەکەی هەر بمێنێ ۰ ۰ دەمەوێ بڵێم ئەم گۆرانییانە ئەگەر بە شێوەیەکی زانستیانە ئامادە بکرێتەوە دابەش کردنێکی تەواوی بۆ بکرێت شوێنی

بڕوانە ل : ٧

Institut Kurde de Paris

لەگەڵ دوکتۆر کامیل حەسەن بەسیر و نامیلکەی

ئافرەت لە نێوان هەندێ ئایەتی قورئانی و هەندێ ڕێبازی شیعریدا

محمدی مەلا کریم

دوکتۆر خۆی ئەوەندە ماندوو نەکردووە بیر لەوە بکاتەوە کە گرتنەبەری هەڵوێستێکی نوێ بەرانبەر بە ئافرەت ، یا هەر هەڵوێستێکی‌تری کۆمەلایەتی وەنەبێ‌شتێ بێ بەگوێرەی ئارەزووی ئەمو ئەو بێتەدی ، بەڵکو لەئەنجامی گۆڕانێکی کۆمەڵایەتیی قووڵەوە ئەبێ کە هەموو سەرێکی ژیان بگرێتەوەو بەڵکو واش‌ئەبێ ماوەیەکی زۆر پاش ئەوەش دێتەدی ، چونکە مەسەلەی هەڵویست بەرانبەر بە ژن ڕاستەوخۆ لەگەڵ یەکێ لە بنکە ناسکەکانی موڵکایەتی‌و لەگەڵ کۆمەڵێ لە چەسپاوترین دابو نەریتی کۆنەپەرستانەی کۆمەڵایەتی دەستەویەخە ئەبێتەوە . ڕزگاربوون لەو بیرە پاشکەوتووانەی ساڵەهای ساڵ لە مێشکی پیاودا ـ بەڵکو لە مێشکی ژن خۆیشیدا ـ بەرابەر بە ژن ڕیشەیان جێ‌گیر بووەو هەموو ڕۆژێ چەکەرەی نوێ ئەکەن ، شتێکی ئاسان نی‌یەو ، من بەڕاستی سەرم سووڕ ئەمێنێ دوکتۆر کامیل کەسی نەدیوەتەوە داوای ئەمەی لێ بکا کوردی‌و نالی‌و سالم‌و ئەوانە نەبێ . لەوانەیە بڵێم دوکتۆر نوکتەی مەبەست بووە ، ئەگینا چۆن ئەشێ داوای وا لە شاعیرانێکی پەروەردەی حوجرەو مزگەوتی ٢٠٠ ساڵ پێش ئەمڕۆ بکرێ ، لەکاتێکا کە ئەمڕۆش هێشتا گەلێ گەلی‌وا هەیە هەموو بنکەیەکی چەوساندنەوەی ئادەمیزادیان لەناودا ڕووخاوەو بیری شۆڕشگێڕی‌یان تێدا بووە بە ڕێبەری کۆمەڵو فەرمانڕەوای، بەڵام هەزاران کەسیشیان تیا ماوە وەختە بڵێم وەك باوكو باپیریان سەیری ژن ئەکەن‌و، هەر ئەوەندە هەڵوێستیان لێی گۆڕاوە کە تووشی چەرمەسەرەی قانوون نەبن‌و ، کە سوودی کۆمەڵایەتیی خۆیان پێویستی بکا .

سەرەڕای هەموو ئەوەی وتمان ، لێ‌تێ‌گەیشتنی مافی ئافرەت‌و دەوری لە کۆمەڵداو دان‌نان بە هاوسانیی پیاوو ئافرەتداو بانگەواز بۆ ڕزگارکردنی ئافرەت لە کۆت‌و زنجیری کۆن ، وەنەبێ مەعنای ئەوەبێ پیاو وەك پیاو بۆ ژن وەك پیاو ژنیش وەك ژن بۆ پیاو بڕوانێ ، واتە وەنەبێ ئازادیی ئافرەت کۆشکی خۆشەویستیـو دڵداری لە بن بهێنێو هەرچی شیعرو گۆرانی‌و هەستی ناسکی دڵداری‌یە بیباتە سەرەنوێلکی مێژوو و ئاگرێکی پێوە بنێ .

ئازادیی ڕاستەقینەی ئافرەت ، دڵداری‌و جوانی‌و سۆزی ئینسانی ، وەك هەموو بەهایەکی‌تر لەوە ڕزگار ئەکا کە مایەی سوودو کالای بێ بەدەست هەندێکەوەو ، بەپێی دڵو دەروونی هەر یارو دلدارێك بۆ هەردوکیانی ئەڕەخسێنێ‌و پێوەندی نێوان پیاوو ئافرەت لەو مەبەستە حەیوانی‌یە ڕزگار ئەکا کە لەو کۆمەڵگایانەدا هەیەتی کە ئافرەتیان تیا ئازاد نی‌یەو لەڕاستیدا پیاویشیان تیا ئازاد نی‌یە .

داوای خستنە پشت گوێی جوانی‌و دڵداری لە شیعرداو ، نەوتنی شیعری بە باڵای ژنی شۆخ‌و کچی جواندل هەڵدان ، داوایەکی خەیاڵی‌وئایدیایی‌یەو لەگەڵ هیچ بیرێکی نوێ‌و هیچ ئازادی‌یەکی ڕاستەقینەی ئافرەتدا یەك‌ناگرێتەوە،چونکە دژی مەنتیقی سروشت‌و ژیانی ئادەمیزادەو تائێستاش لە هیچ کۆمەڵگایەکدا ڕێی‌وا تا سەر نەگیراوەتەبەرو ، ئەگەر جاروبارێ هەندێ سیستێمی کۆنەکاری دەوڵەتەشەو کۆڕو کۆمەڵی تەنگە جیکلدانە ویستبێتیان شتی‌وا بکەن ، زۆری پێ‌نەچوە ڕەوتی ژیان پاشی خۆیی خستوون‌و هێناوینەتەوە سەر ڕێی ڕاست‌و ناچاری پاشگەز بوونەوەی کردوون . بەڵێ ڕێی تێ‌ئەچێ کەسانی‌وا لە کۆمەڵدا ببن هەست بە جوانی نەکەن‌و تامی دڵداری نەچێژن‌و خۆشەویستی‌یان بەلاوە پەشم ـ بێ‌و تەنها پێوەندێکی میکانیکی لەنێوان پیاوو ئافرەتدا ببینن ، بەڵام ئەمانە بەدەگمەن هەڵئەکەون‌و لەڕاستیدا جۆرە نەخۆشی‌یەکیان پێوەیە .

لە کۆمەڵگا پاشکەوتووەکانی جارانی ڕۆژهەڵاتا کە شیعر هەمیشە بۆ بابەتە کلاسیکی‌یەکان تەرخان بووە ، کەسانی تازە خوازو بیر ڕووناك کە هەستیان بە دەوری گرنگی شیعر کردووە لە ژیانداو دیویانە چۆن هەر بۆ ئەو بابەتە کلاسیکی‌یانە بەکار ئەهێنرێ‌و بە پێویستیان زانیوە لایەکیشی بە لای ڕوون‌کردنەوەی ڕێگای گەلدا بکاتەوە ، بە توندو تیژی ڕەخنەیان لە تەرخان‌کردنی شیعر بۆ دڵداری گرتووە . حاجی قادری کۆیی ئێمەیش کە ئەڵێ :

باسی زولفی درێژو چاوی بەخەو

نەبڕاوە ، بووە تری خوسرەو

یەکێکە لەم تازە خوازو ڕووناکبیرانە . بەڵام ئەم داوای ئەمانە بە هیچ جۆرێ مەعنای وا لێ نادرێتەوە کە شیعری جوانی پەرستی‌و دڵداری قەدەغە بکرێ‌و پشت گوێ بخرێ . ئەمانە هەر تەنها ئەوەندەیان ویستووە بڵێن ژیان هەر جوانی‌و دڵداری نی‌یەو ، بۆیە نابێ بابەتی شیعریش هەر جوانی‌و دڵداری بێ . هەر چۆنیش بێ کە بیری نوێ لە کۆمەڵدا سەرکەوت‌و گەل ڕێگای پێشکەوتنی گرتەبەرو پێویست بە بەکارهێنانی شیعر بۆ ڕوون‌کردنەوەی ڕێی ژیانی نوێ نەما یا کەم‌بووەوە ، ئەوکاتە شیعر سەرلەنوێ لە جاران گەرمتر بە جوانی‌و دڵداری‌و ژیانەوە خەریك ئەبێ‌و ، ئەشێ چ بابەتێکی لە جوانی‌و دڵداری‌و ژیان جوانتر شایانی ئەوەبێ کالایەکی ئاڵاو واڵای وەك هونەری شیعری لەبەربکرێ؟ ڕۆژهەڵات‌و ڕۆژئاوای دنیا بگەڕێن ، تاقی‌کردنەوە هەر ڕۆژهەڵات‌و ڕۆژئاوای دنیا بگەڕێن ، تاقی‌کردنەوە هەر ئەمەمان پێ ئەڵێ‌و هەر ئەم ڕاستی‌یەمان پیشان ئەداو ، ئەوەیش پێی ناخۆشە لەخۆڕایی سەری خۆی ئێشێنێ .. ئەمڕۆ لە پێشکەوتووترین کۆمەڵگاکانی ئادەمیزادا ئافرەتان هەر مافێکیان کە لەڕێی قانوونەوە بشێ دەسگیریان بێ ، دەسگیریان بووەو ، ئەوەندەی خۆیان بی‌یانەوێ کۆسپ لەڕێی ئازادی‌یاندا هەڵگیراوە، لەگەڵ ئەوەشدا هەر ئافرەتن‌و هەر بەدوای مۆدەو ئارایشت‌و خۆڕازاندنەوەدا ئەگەڕێن‌و ئەوە ڕێی کارو فرمانیان لێ ناگرێ‌و ڕۆژبەڕۆژ دەوریان لە کاردا دیارتر ئەبێ‌و، پیاوانیش هەر بەوجۆرەیان ئەوێن‌و ، کەسیش پێیان ناڵێ بۆو ، شاعیرو چیرۆك‌نووس‌و شانۆنامەنووسی ئەو کۆمەڵگایانە بەشێکی زۆری بەرهەمیان بۆ ئەدەبی خۆشەویستی‌و جوانی‌و دڵداری تەرخان ئەکەن‌و هیچ بەرپرسێکی ئایدیۆلۆژی ئەوەیان لێ ناکا بە تاوان‌و ، ئەتوانم بڵێم لەو کۆمەڵگایانەدا لەبەرئەوەی کە مەودای ڕاستەقینەی خۆشی وەرگرتن لە ژیان هاتوەتەدی ، پڕبەپێستترین بابەتێکی ئەدەب بابەتی خۆشەویستی‌و جوانی‌یە .

● × ●

دوکتۆر کامیل لەجیاتیی ئەوەی ئەوکاتەی موحازەرەکەی لە زانکۆی سلێمانی خوێندەوە ، پێشنیهادی بکردایە لەسەر شەرەفی ساڵی ژنان هۆڵەکانی کۆلێژی ئادابی زانکۆکە بە ناوی کوردی‌و نالی‌و سالم‌و مەولەوی‌و حاجی قادرو گۆرانەوە ناوبنرێن کە ڕازاوەترین کالای شیعری خۆیان بە باڵای نازدارانی کوردستان بڕیوە ، هاتووە پاش صەدو پەنجا ساڵ ئەکەوێتە گۆڕەوشاردانی ئەو مایە شانازی‌یانەی کوردو ئەدەبی کورد لە گۆڕە کوێر بووەوەو کەس پێ‌نەزانیومەکانیانا .. وەك بڵێی بی‌یەوێ بەم تاوانبارکردنەی ئەدەبەکەیان‌و بەم خەتی ڕاست‌و چەپ بەسەردا هێنانەی، ئەو تۆزە کەلەپوورە ئەدەبی‌یەیشمان کە ماوە ، لەسەر لاپەڕەی مێژووی پڕمەینەت‌و کوێرەوەریمان بسڕێتەوە ، گوایە بەمە پێشکەوتنخوازیمان بۆ ئەکاو ئافرەتمان بۆ ئازاد ئەکا .. بەوانیشەوە ناوەستێ ، وەك پێشان‌و پتر لە جارێ ، هێرش ئەباتەوە سەر گۆرانیش .. گۆرانی ڕەنجکێشی ڕێگای ئازادیی ئادەمیزادبە پیاوو ژنیەوە ، ئەو گۆرانەی لە هەر بابەتێکا شیعری وتبێ چڵەپۆپە بووە تیا ، هەر لە « ئافرەت‌و جوانی»یەوە بیگرە تا ئەگاتە

بڕوانە ل : ٧

ئەبەزانی قادسیە

نەبەز یەکێکەو
نیشتمان پەروەر
بۆ بەرزی وڵات
تێکۆشێ تا سەر

● × ●

بە سەرو سامان
خۆ بەخت کەر بێ
بۆ ڕێی پێش‌کەوتن
هەردەم بێ سەر بێ

● × ●

لە ڕۆژی جەنگدا
بەرامبەر دوژمن
خەندەی لە لێو بێ
بۆ هەڵمەت بردن

● × ●

بۆ ئاوەدانی‌و
زیادەی بەرهەم
چوست‌و چالاك بێ
بژی بەبێ غەم :
چونکە لە مردن
یەك چاری نەبێ
داخە بۆ وڵات
غەمخواری نەبێ

● × ●

کە شادبوو بە خاك
ناوی ئەمێنێ
چاوگەی هیوای نەو
تۆڵە ئەسێنێ

ڕووف طاهر زەنگەنە

زانستی زمان

دەوری "بەرکاری"ی ڕاناوی لکاو

د. وریا عمر امین

کە ڕەگی فرمان نەبێ بە تاکە پەناگەیێك بۆ دوو ڕاناوی لکاو ـ واتا ئەو ڕاناوەی دەوری (بکەری) و ئەوەی دەووری (بەرکاری) ئەگێڕن . لەم حاڵەتەدا هەردوو ڕاناو بەم ریزە بە ڕەگەکەوە ئەلکێن .

ڕەگی فرمان ـ ڕاناوی‌بکەری ـ ڕاناوی بەرکاری
یاسا ژمارە (٣)

تەنیا گەر بکەر لە کەسی سێیەمی تاکدا بێت ئەوسا ریزبوونیان بەم جۆرە ئەبێت :

ڕەگی فرمان ـ ڕاناوی بەرکاری ـ ڕاناوی بکەری
یاسا ژمارە (٤) .

بۆ نموونە لە ڕستەی :
ئێمە ئێوە ـ مان بینی .

ئەو ڕاناوە لکاوەی دەوری (بکەری)ی بینیوە (مان) لە کۆمەڵی (A)یەوە وەرگیراوە . بۆ (بەرکاری) ڕوو لە کۆمەڵی (B) ئەکەین . (ئێوە) ـ کە بەرکارە ـ لە کەسی دووەمی کۆدایە . بەرامبەرەکەی لە کۆمەڵی (B)دا ، (ن)یە . ئەم (ن)یە شوێنی ئێوە ئەگرێ . بەم جۆرە دوو ڕاناوی لکاومان ئەبێ و ڕەگی فرمان ئەبێ بە تاکە پەناگەیێك بەپێی یاسای ژمارە (٤) بەم جۆرە پێ‌یەوە ئەلکێن .

ئێمە ئێوە ـ مان بینی
A B |
ن مان ∅

یاسا ژمارە (٣)

بینی ـ مان ـ ن

نیشانەی ( ) واتا (بکەر) ئەشێ لاببرێ .(optional)

لە ڕستەی :
ئەو ئێمە ـ ی نارد .

ئەو ڕاناوە لکاوەی دەوری (بکەری)ی بینیوە لە کۆمەڵی (A)یەوە وەرگیراوە . بۆ دەوری (بەرکاری) ڕوو لە کۆمەڵی (B) ئەکەین . (ئێمە) کە بەرکارە لە کەسی یەکەمی کۆدایە ، ڕاناوی لکاوی بەرامبەری لە کۆمەڵی (B)دا (ین)ە . ئەم (ین)ە شوێنی (ئێمە) ئەگرێت . بەم جۆرە دوو ڕاناوی لکاومان ئەبێ کە تاکە پەناگەیێك بۆیان ڕەگی فرمانە . هەردوو ڕاناوەکە (چونکە بکەر کەسی سێیەمی تاکە) بە پێی یاسا ژمارە (٤) پێ‌یەوە ئەلکێن بەم جۆرە .

ئەو ئێمە ـ ی نارد
A B |
ی ین ∅

یاسا ژ (٤)

نارد ـ ین ـ ی

هەندێ نموونەی تر :

ئەوان تۆ ـ یان نارد
A B |
یان یت ∅

یاسا ژ (٣)

نارد ـ یان ـ یت

تۆ ئەوان ـ ت ناسی
A B |
ت ن ∅

یاسا ژ (٣)

ناسی ـ تن

ئەو تۆ ـ ی ناسی
A B |
ی یت ∅

یاسا ژ (٤) چونکە بکەر سێیەمی تاکە

ناسی ـ یت ـ ی

ـماوەیەتی ـ

هەڵسەنگاندن

● **دەستی ئازیزمان «دڵژان زەندی» :** لێکۆڵینەوەکەت ، ئەدیب‌و ژیانی لەئەدەبدا ، گەرچی ویستوتە چەند تاڵە تیشکێ لەو بوارەوە پەخش بکەیت ، بەڵام نووسینەکەت کورتەو بابەتەکە زۆرتری دەوێ .. لەلایەکی ترەوە هەندێ ڕستەی ناو ئەو سەرچاوانەی کەسوودت لێ وەرگرتوون بەشێوەیەکی ئاڵۆز وەرگێڕاون ... زیاتر هەوڵ بدەو هیوادارین مەرجەکانی لێکۆڵینەوەی ئەدەبی ڕەچاو بکەیت ..

● **خاوەنی «شیعری لاوانو مۆژدەیەکی مۆژدەبەر» :** براگیان ، ئێمەش لەگەڵتداین کەپێویستە لاوەکان دەستگیرۆیی بکرێن‌و هان‌بدرێن .. بەڵام لاوانیش خۆیان دەبێ هەوڵێ خۆ پەروەردەکردن بدەن‌و هەموو ئامانجیان لەوەدا کۆنەبێتەوە کەهەر خەریکی نووسین بن ... بەنموونە ، تۆ شیعر دەنووسیت ، پێش شیعر نووسین پێویستتی‌یەکی زۆرت بەرۆشنبیری‌یەکی شیعریی چاك هەیە .. ئەمە سەرباری ڕۆشنبیری‌یە گشتی‌یەکە .. سوپاست دەکەین .

● **خاوەنە بەڕێزەکانی ئەم شیعرانە :** « بادوژمن تێ‌بکات ـ خۆزگە ـ نیشتمان ـ نیشتمانی پێناس نامەکەم ـ بروسکەی وەفاداری ـ یادو هەناسەی تاساو » ...

. گەلێ بیرۆکەو خەیاڵی جوان لەشیعرەکانتاندا هەیە بەڵام وەك دارشتن‌و وێنەی هونەریی شیعر ، لاوازییان تیا بەدی دەکرێ ... هیوامان سەرکەوتنتانە ..

● **خاوەنانی شیعری (گوڵ ڕۆخ ـ داری جادەکان):**

جێی شانازی هەموو لایەکمانە ، کە ئافرەکانیش خۆیان ڕۆشنبیر بکەن‌و خامەیان بخەنە کار ...بەڵام ببوورن لەوەی کەشیعرەکانتان مەرجی شیعری سەرکەوتوویان تێدا بەدی نەدەکرا تاکو بڵاو بکرێنەوە .. لەبەرهەمی خۆتانمان بێ‌بەش مەکەن.

● **چەپکێ وەنەوشەی ئازار**

لەنێو دڵما سەری هەڵدا

بڕوانە ل : ٧

حەیرانۆك

● کمال یاسین بەنستانی ●

ئەرێ حەیرانۆ (١)
رەژێ بە ڕۆژێ
تو ب شەڤێ گولی
ب ڕۆژێ بشکۆژی ،

● × ●

کوڕکۆ دینۆ
خول سەربانا مەش‌مەش نەکە ،
پەلا جگارێ
ل من گەش نەکە ،
ئەز یا تەمە ... خوشاش نەکە ،

● × ●

کوڕکۆ دینۆ
وەرە نك من ،
کراسی کەرکە بکە بەر من ،
هەکو خەلکی گوت :

ئەڤە چیە ؟؟
بێژێ فەرمانا خودێ‌یە هاتیە سەرمن ،

● × ●

کوڕکۆ دینۆ
ئەز ل تاخەکێ ... تو ل تاخەکێ
دوو گول شینبوون
ل ناڤ باغەکێ ،
خوزیێت وێ گاڤێ
هەکو سەرێ مەدچیتە سەر بالگەکێ ،

● × ●

کوڕکۆ دینۆ
ئەزا پیر نەبووم
تە پیرکرم
کرمە تەشتێ هەڤیر کرم
حەیرانێ مالێ .. .. چوو زوزانا
یارێت نوی گرتن
ئەژ بیرکرم ، ....

١ ـ ئەڤ حەیرانوکە منا ژ دەڤێ پیرەژنەکێ وەرگرتی ژ گوندێ (شێلادزێ) ژی‌یێ وێ پترە ژ (٧٥) سالا .

Institut Kurde de Paris

باری سەرنج

بیگن و خومەینی و ئەسەد لە ترازووی دوێنێ و ئەمڕۆدا

● مولود ●

ڕۆژ دوای ڕۆژ ، هەر سێ ڕژێمی نەفام و بەکرێگیراو - ڕژێمی خومەینی و زایۆنی و سوری - لێك نزیکتر دەبنەوەو هاوکاریی نێوانیان بە هێز تر دەبێت •
هەموو ڕۆژێك بەڵگەیێکی نوێ سەر هەڵدەدات و ڕوون دەبێتەوە•ڕۆژ نیە لایەنێکی نوێی پیلان و ویستە بۆگەنەکانیان دژی موسڵمانان و مرۆڤایەتی تێکڕاو عیراقی شۆڕش بە شێوەیێکی تایبەت ، ئاشکرا نەبێت•

هەر لەو ڕۆژەی کە دیاردەی خومەینیەت ، وەك دیاردەیێکی سەیرو بیژۆك و ریز پەڕ ، ئیرانی گرتەوەو خومەینی و دارو دەستەکەی هاتنە سەر حوکم ، دژی عیراق وەستان و بەردەوام دەستیان خستە ناو کاروباری ناوخۆیی وڵات و دەیانویست چاوی چڵێسی برسێتیان بە ئاوو خاکی عیراقی شۆڕشی ١٧-٣٠ی تەمووزی پیرۆز تێر بکەن ! !، لە هەمان کاتیشدا ، سەرکردایەتی حیزب و شۆڕش ، زۆر بە وردییەوە سەیری ڕەوت و چۆنیەتی ئەم دیاردەی دەکردو هەوڵی شیکردنەوەیدا •

کاربەدەستان و دامودەزگای ڕاگەیاندن و پڕۆپاگەندەی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و ئەو بەکرێگیراوە عەرەبانەی تەنیا بە شووناس عەرەبن ، تا ڕۆژگاری ئەمڕۆشمان ، هەوڵی ئەوەیا نداوەو دەدەن کەوا گوایە «شۆڕشی ئیرانی !! » لە سیماو بنەڕەتدا «شۆڕشێکە لە بیروباوەڕی ئایینەوە هەڵقووڵاوە !! »و دەیانەوێ ئەم « شۆڕش »ە بدەنە پاڵ ئایینی پیرۆزی ئیسلام • حاشاو هەزار حاشا ، ئەم « شۆڕش »ەی خومەینی گاور ، نەك تەنیا هەر بۆنی ئایینی لێ نایەت و بەس ، بەڵکو هیچ گومانی تێدا نیە کە لێكدووریان ئاسمان و ڕیسمانە •

ئایین تێکڕاو ئیسلامیش بە شێوەیێکی تایبەت ، دیاردەیێکی زۆر سرووشتیە لە بیرو ڕەوت و هەڵسوکەوتی مرۆڤ ••• ئیسلامەتی هەر لە سەرەتادا ، ئاینێکی ئاشکراو دیار بووەو ئاڵۆزیی و ئەفسانە هەڵناگرێت•

جا ئەو بیژۆکی و ڕێزپەڕییەی دیاردەی خومەینیەت پێوەی بەندە ، هیچ پەیوەندیێکی بە ئایینی ئیسلامەوە نیە ، بەزۆریش خۆی لە ئایینی ئیسلام نزیك بکاتەوە ، ئایینی ئیسلام لێی بەرییە ••• لە ڕاستیدا ، ئەم دیاردەیە ، ڕووبەڕووبوونە لەگەڵ ئیسلامەتی و لادانێکی دیارو ئاشکراو ڕاستەوخۆیە لە ئایینی ئیسلام•

دیارترین بەڵگەش دوورکەوتنەوەی زانایانی ئایینی ئیسلامە ، لە ناوخۆو دەرەوەی ئێراندا ، لەم دیاردەیەی خومەینی •• وە هەر لە سەرەتادا بە « دیاردەیێکی سیاسیی بیژۆك » نەك «دیاردەیێکی ئایینی »یان دانا •

دیارترین سیمای هاوبەشی هەر دوو دیاردەی خومەینیەت و زایۆنیەت ، درۆو دەڵەسەیە • بێ شەرم لە درۆکردن وەك ئاگری ژێر کا وان •• پووختەی ووتەی بەیانییان لەگەڵ هی ئێوارانیدا ئاسمان و ڕیسمانە بەین و بیریان • ئەو دژایەتیەی لە نێوان ئیمان و درۆدا هەیە ، دژایەتیێکی ئەزەلیە هیچ چارەی بۆ نیە • ئیمان و بیروباوەڕ ، لە بنەڕەتدا لەسەر ڕاستگۆیی لەگەڵ خودو خەڵکی تردا هەڵساوە ، بێگومان ئەمەش بەڵگەی یەکەمی لێك دووریی هەر دوو دیاردەکەو ئایینی پیرۆزە •

خومەینیەکان و زایۆنیزمەکان لە بێ شەرمی و بێ ئابڕوویی‌یەوە وێك دەچن •• نە شەرم دەکەن و نەیش گوێ دەدەنە بێ ئابڕوویی •

خومەینی کە خۆی بە موسڵمان دەزانێ ، هەر لەو وەختەی جڵەوی حوکمی لە ئێران گرتە دەست ، دەستی بە تۆڵە سەندنەوە لە گەلانی ئێرانی کرد •• دایکی لە سۆزو جۆشی منداڵ بێ بەش کرد •• زۆر پەرۆش و پەشۆکاوی گرتن و کوشتن و لە سێدارەدانی دایکان و باوکان و گەنج و پیرو ئافرەتان بوو •• هەر وەك بیەوێ مەزەو مەی مەیخانەکانی ئەورووپا بگۆڕێ و مەزەو مەیێکی نوێ - لەسەر ڕێگای خومەینیەت - بدۆزێتەوەو بە (مێشك و خوێن)ی کۆرپەو گەنج و پیرانی گەلانی ئێران خۆش بکات و (داهێنان)ێکی نوێ لەم مەیدانە بێنێتە کایەوە !!!

نەفامین و گەوجێتیی دارودەستەی خومەینی گەیشتە ڕادەیێك کە کوشتنی منداڵان و ئافرەتانی سك پڕ بە حەڵاڵ بزانن ، کەچی گەر هەزاران ڕۆڵەی ئێرانی لە ئەنجامی ناوانیارێتیی ئەم دەستەیە بکوژرێن بە (شەهید)یان دەزانن !!! •• بێگومان ئەمەش هەمان هەڵس‌وکەوت و بۆچوونی زایۆنی ڕەگەزپەرست و ڕوو ڕەشە •

لایەنێکی تری وێکچوون لە نێوان هەر دوو دیاردەی خومەینیەت و زایۆنیەتدا ، شێوازی ڕاستی شاردنەوەو گەف کردنە •

ئەو بڵاوکراوانەی ڕژێمی خومەینی چەپەڵ ڕایاندەگەیەنێ ، نموونەیێکی ئاشکراو دیاری شێوازی پڕوپاگەندەی زایۆنیزمە •• وە بەڵگەیێکی تری نوێی وێکچوونی ئەم دوو ڕژێمەو هاوکاری و ئاڵوگۆڕکردنی شارەزاییە لە نێوان دەزگای ڕاگەیاندن و پڕۆپاگەندەی هەر دوو ڕژێمی ڕەگەزپەرست •

دوای ئەم هەموو ڕووو لایەنی وێکچوون لە نێوان هەر دوو دیاردەی خومەینیەت و زایۆنیەتداو ، هاوکاریی نێوان خومەینی گەوج و دارو دەستە نەفامەکەی و نێوان ڕژێمی ڕووڕەش و ڕەگەزپەرستدا • دامودەزگای خومەینی ، لە پاش پەردەی ڕەشی چڵکن و پیسەوە ، بەتین هاوار دەکەن : «ئەبێ ئێمەی موسڵمان یەك بگرین ••• زایۆنیزمی دوژمنی ئایین و مرۆڤایەتی لە ناو بەرین !!!! »•

کام یەکگرتن و کام ئایینە کە خومەینی دەیەوێ ئەرك و پەیامەکەی بەرێتە سەر ؟! بە چ ڕووو ئەقڵێکەوە ئەم بانگەوازە دەدات کە گوابە دژی زایۆنیزمە ••••

ئەی بۆ پرسیاری : بۆچی چەك و جۆرەها جوبەخانە بە ئاشکرا ، بۆ لێدانی ئیسلام و مافخوازان ، لە زایۆنیزمی دوژمنی ئیسلام و مرۆڤایەتی وەردەگرێت؟ ئەبێ چی بڵێت ؟! بۆچی ڕۆژ دوای ڕۆژ هاوکاریی چەکداریی لەگەڵ زایۆنیزم بە هێز ترو باشتر دەکات؟!

وەڵامی ئەم هەموو پرسیارانەش ڕوونەو پێویست بە شیکردنەوە ناکات •

ڕژێمی - حافظ اسدی بەکرێگیراویش ، بێ ئەوەی کەمێك شەرم لە خۆ بکاتەوەو تۆزێك شەرەفی نەتەوایەتی و مرۆڤایەتی هەبێت ، هەموو جۆرە تواناو شارەزایی و پێویستێك پێشکەش بە ڕژێمی خومەینی دەکات ••• بەردەوام هەوڵ دەدات کە دوژمندارێتی ڕژێم دژی عیراقی شۆڕش بەر فرە تر بێت •

بێگومان ، ئەم هەڵوێستەی - اسدی بەکرێگیراوو دەست و پابەندەکەی ، هەڵوێستێکی نوێ نیە بەڵکو بەرنامەیێکی دانراوو پیلانێکی بڕیار دراوە • لە لایەك دەنگی خۆی دەداتە دەنگی ڕژێمی خومەینی گوایە بۆ ڕزگارکردنی خاکی داگیرکراوی فەلەستین هەوڵ ئەدات !! •

لە لایەکی ترەوە ، هەر وەك زایۆنی دوژمن ، جۆرەها یارمەتی و چەك و جوبەخانە پێشکەش بە ڕژێم دەکات••• بە پێشکەشکردنی جۆلان بە زایۆنی دوژمن ، هاوکاریی نێوانی و نێوان بێگن و خومەینی خۆشتر دەکات بۆ ئەوەی گوایە بەم ڕێگەیەوە دەتوانێ دەنگی عیراقی شۆڕش کپ بکاتەوەو ئیتر داوای ئاوو خاکی وڵات و خەبات کردن لە پێناو گەڕاندنەوەی خاکی داگیرکراوی فەلەستین لە ژێر چنۆکی زایۆنیزم ، نەکات •

- بۆچی بێگن و خومەینی و اسد یەکیان گرتووە ؟

- ئامانجی زیاتر نزیك بوونەوەی هەر سێ ڕژێم چیە ؟

- بۆ چی ڕژێمی تاوانبار لە سوریا پڕ بەدەم هاوار دەکات : بۆ گەڕاندنەوەی خاکی داگیرکراوی فەلەستین تێدەکۆشن ؟!

- بۆ خاکی جۆلانی سوریای عەرەبی پێشکەش بە زایۆنی ڕەگەزپەرست کرد ؟

- بۆچی ڕژێمی سوریا لەسەر زایۆنی دوژمن و خومەینی ڕەگەزپەرست دەکاتەوەو دژی عیراق پیلانەکانیان ڕادەپەڕێنێت ؟

- بۆچی دوێنێ سنوورەکەی لەگەڵ عیراقدا داخست ؟؟•

ئەمانەو دەیەها پرسیاری تر ••• ئاشکراو ڕوون و دیارن ، پێویست بە شیکردنەوە ناکەن •••• خۆریش بە رووی بێژینگ داناپۆشرێت ••

زانست و زانیاری

گڕکان " بڕکان " زمانی زەوی یە

وەرگێڕان و ئامادەکردنی : لطیف

تەقینەوەی گڕکان چیەو ئەم ڕووداوە سامناك و ترسناکە چی وێنەیەك لە مێشکدا دەکێشێ ؟
تەقینەوەی هەر گڕکانێك لە هەر ناوچەیەکدا ڕوو بدات مانای وایە ئەو ناوچەیەو دەوروبەرەکەشی وێران دەبێ و زیانێکی گەورەی لە بارەی سەروماڵەوە لێ دەکەوێ ••

زاناکان دەڵێن گڕکان - زمانی زەوی‌یە •• وەکو ئەوان دەڵێن ••• زەوی بەو جۆرە زمانەی خۆی داستانی دروستبوونی خۆی و گۆڕانکاری خۆی بە درێژایی هەزاران ملیۆن ساڵ دەگێڕێتەوە • •• لە ساڵانی شەستەوە زاناکان زۆر بە پەرۆشەوە کەوتوونەتە سۆراخی زانینی نهێنییەکانی گڕکان و هۆیەکانی وا پێشکەوتنی زانیاریدا کەرەسەی لێکۆڵینەوە لە بورکان و هۆیەکانی وا پێشکەوتووە کە زانای گڕکان دەتوانێ بەبێ ترس و لەرز بچێتە ناو چاوی گڕکانەوەو لێی بکۆڵێتەوە ••

زاناکان دەڵێن : کەف‌وکوڵ و جۆش و خرۆشی گڕکان بنەڕەتی زەوی‌یەو زەوی لە پێشدا وابووەو لە دواییدا ساردبۆتەوەو هێدی بووەو لەنگەری خۆی گرتووە•

شابانی باسیشە • • • کەشتییەکی ئاسمانی بە ناوی (خۆییجەر)ەوە توانیویەتی زۆر بەوردی وێنەی مانگ و هەندێ ئەستێوە بگرێ و لەگەڵ ئەو وێنانەدا وێنەی گڕکانێکیش هەبوو لەسەر ڕووی مانگدا •• ئەو وێنەیە بۆ زاناکانی گڕکان شتێکی زۆر بەکەڵکەو لێکۆڵینەوە لە گڕکانەکانی مانگ و ئەستێرە- کان مەسەلەی زانینی زیاتر لە بارەی مێژووی گرۆپی هەتاوەوە دەداتە دەست • ••

حالی حازر زاناکان لەوە ئەکۆڵنەوە کە چلۆن کەف و ڕەگەزەکانی گڕکان چۆن لە ناخی زەوی‌یەوە ئاوا بۆ

بڕوانە ل : ٧

ساڵی تێکنۆلۆژیا ١٩٨٢

مانگە دەستکردەکان

به شێوەیەکی ڕەسمی ساڵی ١٩٨٢ بە ساڵی تێکنولۆژیای پیوەندی‌دانراوەو ساڵەکانی هەشتایش وا چاوەڕوان ئەکرێ بەهۆی‌مانگە دەستکردەکانەوە گەورەترین شۆڕش بەخۆیانەوەببینن لە مەیدانی پێوەندیدا لە جیهانداو بە تایبەتی لەمەیدانی پێوەندی تەلەفیزیۆنیدا •

ئەگەر دان بەوەدا بنێین کە هەر گرێیەکی ئەم چەرخە ڕواڵەتی تایبەتی خۆی هەیەوا ئەبێ هەر لەئیستەوە خۆمان ئامادەبکەین بۆ ئەوەی‌لەگەڵ ئەو بارە تازەیەدا بگونجێن کە گۆڕانی پیشەسازی ئەلەکترۆنی دابئەسەپێنێ بەسەرمانا بە تایبەتی لە مەیدانە بەرینە سەرەکی‌یەکەیا کە بریتیە لە ئاسانکردن و بەرەوپێش‌بردنی پێوەندی بە چەشنەها جۆریەوە •

لەمەوبەر پێوەندی‌کردن لەنێو وڵاتاندا بەهۆی تەلەفوونی میکانیکی و دوای ئەوەبش‌و تا ئیستایشی بڵاو بوونەوەی ڤیدیو نموونەی پێشکەوتنی تیکنۆلۆژیایی بوو ، بەڵام ئێمە ئیستە ڕووبەڕووی هێرشێکی تازە بووین‌و پێویستیشە لەگەڵیا بڕین ئەویش هێرشی پێوەندی‌کردنی تەلەفیزیۆنی‌یە لە ڕێگای هەواوە کە بە زوبانی تایبەتی پێی ئەوترێ پەخشکردنی یەکسەر بەهۆی مانگە دەستکردەکانەوە •

لە ڕاستیدا کۆسپی جیۆگرافیایی و سروشتی تەگەرەی ئەخستە پێش بڵاوبوونەوەی پەخشکردنی تەلەفیزیۆنی لە زۆر شوێنی جیهاندا بەڵام کە وای لێ‌هات بتوانرێ ئەوەی بمانەوێ پەخشی‌بکەین بۆ هەواو لەوێوە لەو مانگەدەستکردانەوە کە لە خولگای زەویدا دامەزرێنراون جارێکی‌تر پەخش‌بکرێنەوە ، وا تیکنۆلوژیای پێوەندی ئەتوانێ ئەو کۆسپە سروشتی‌یانە ببڕێ چونکە پەخشکردن ئیستە لە « سەرەوە » ئەبێ•

بۆ ئەوەیش دۆودۆشاو تێکەڵ‌نەبن دووساڵ لەمەوبەر ڕێکخراوی جیهانی پێوەندی کۆبووەوەو خولگای زەوی بەسەر وڵاتاندا دابەش‌کردو وای لێ‌هات هەر دەوڵەتێك یا کۆمەڵە دەوڵەتێك شوێنێکی تایبەتی‌یان هەیەو بە پەیمانێکی باوەڕپێ‌کراو لە نێو دەوڵەتاندا بۆی تەرخان‌کراوە

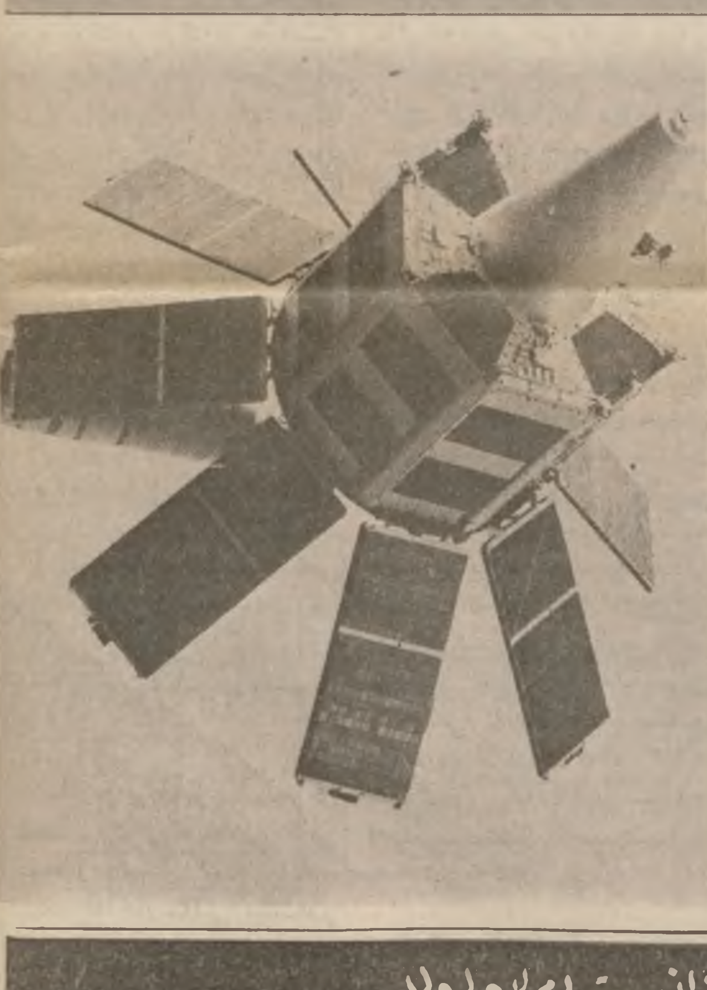

زانست لەم لاو لەولا

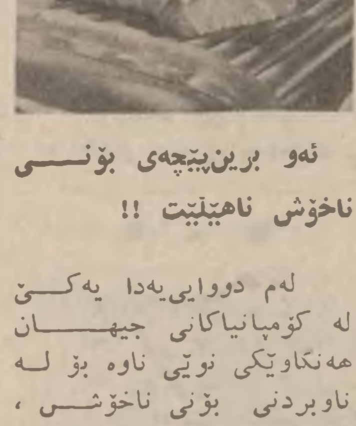

ئەو برین‌پێچەی بۆنی ناخۆش ناهێڵێت !!

لەم دووایی‌یەدا یەکێ لە کۆمپانیاکانی جیهان هەنگاوێکی نوێی ناوە بۆ لە ناوبردنی بۆنی ناخۆش ، ئەمەش بە داهێنانی جۆرە برین‌پێچێك کە ١٠٠٪ لە خەڵوزی چالاك‌کراوی خاوێن پێکهاتووە ، ئەم جۆرە خەڵوزەش ٢٠ ئەوەندەی خەڵوزی ئاسایی بۆنی ناخۆش هەڵدەمژێت ، خاسیەتێکی دی ئەم خەڵوزە ئەوەیە گورج‌و گۆڵی دەکات • کە دوای ئەوەی بۆنە ناخۆشە - کەی هەڵمژی دەتوانرێت بشۆررێتەوەو پاکژ بکرێتەوەو بۆ جاری دووەمیش بەکار بهێنرێت •

ناوی شلەتین یارمەتی گەشەکردنی ماسی دەدات

ڕێگایەکی نوێ بۆ تروکاندنی هێلکەی ماسی حڕەسوورە (الشبوط)و بەخێوکردنی لە ئاوی شلەتێندا هاتۆتە کایەوە ، لەم ڕێگایەدا ، ئاوەکە بەهۆی‌چەند پلێتێك کە تیشکی خۆر کۆدەکەنەوە گەرم دەکرێت ، هەروەها ئەو ئاوەی لە ئێستگەکانی بەرهەم‌هێنانی کارەباوە دەردەچێت یارمەتی گەرم‌کردنی ئاوەکە دەدات‌و ماسی ئەتوانێت بە باشی سوودی لێ‌وەرگرێت • لێکۆڵینەوە زانستی‌کانیش لە سێ بواری سەرەکی‌یەوە ئەنجام دەدرێن •

یەکەم : ئاو گەرم‌کردن دەبێتە هۆی نەشونمای ماسی‌و

دووەم : پەیین‌کردنی گۆماوەکە ، واتە زیادکردنی مادەی خۆراکی بۆ سەر بەرهەمی سروشتی لە ئاوە گەرمەکەدا باشترە لە ئاوی ئاسایی •

سێهەم : ئەگەر شێوەو ڕێگەی باشتر بدۆزرێتەوە بۆ بەخێوکردنی ماسی لە ئاوی شلەتێندا ئەوا ماسی زیاتر گەرا دائەنێ‌و پەرە دەسێنێ •

نەخۆشی یە سەیرەکان
نەخۆشی هاری

ئەم نەخۆشی‌یە بەهۆی ڤایروس‌و لە ڕێگەی گازلێگرتنی گیانلەبەرەوە تووشی مرۆڤ دەبێت • ئەو گیانلەبەرانەی نەخۆشی‌یەکەش دەگوێزنەوە بریتین لە سەگ‌و گورك‌و ڕێوی‌و شەمشەمەکوێرەو پشیلە ، هەروەها لستنەوەی برینی مرۆڤ لە لایەن گیانلەبەرەوە دەبێتە هۆی تووشبوونی گیانلەبەرەکە بەم نەخۆشی‌یەو دوای ماوەیەکیشی دەیکوژێت •

نیشانەکانی :

لە سەرەتادا نەخۆشەکە هەست بە نارەحەتی دەکات‌و شوێنی گازگرتنەکە ئەتەزێت‌و تای لێ‌دێت‌و تووشی سەریەشە دەبێت‌و هەموو لەشی دەست بەخوراندن دەکات ، هەروەها لە ئاو خواردنەوە دەترسێت‌و ناوێرێ ئەماشای ئاو بکات ، کاتێکیشی ئاوی دەدەنێ توند سەری بە پشتا دەخاو چاو دەنوقێنێ‌و دەم‌و‌چاوو پەراسووەکانی‌و قوڕگ‌و ملی گرژ دەبن‌و لیکاوی بە دەما دێتە خوارێ‌و لە کاتی میزکردندا هەست بە ئێش‌و ئازارێکی زۆر دەکات • لەوانەشە لەشی گرژ بێت‌و گرژبوونەش تووشی ئیفلیجی بکات ، دوای (٣ - ٥) ڕۆژیش نەخۆشەکە دەمرێت •

چارەسەرکردنی :

بێشەکی دەبێت نەخۆشەکە ئێش‌و ئازارەکەی چارەسەر بکرێت‌و لە دەوروبەر جیا بکرێتەوە ، لە هەمان کاتیشدا پێویستە ئەو کەسانەی ئەم نەخۆشی‌یە چارەسەر دەکەن ڕووپۆش بەکاربهێنن ، هەرچەندە گواستنەوەی نەخۆشی‌یەکەش لە مرۆڤێکەوە بۆ مرۆڤێکی تر بە دەگمەن ڕوو دەدات •

خۆپاراستن :

١ - ئەگەر خێرا گەیشتینە نەخۆشەکە دەبێ دەست بەجێ برینەکە بپێچرێتەوەو نەهێڵرێت خوێنی لێ‌بڕوات ، بەڵام ئەگەر دوای نیو سەعات گەیشتینە نەخۆشەکە دەبێ برینەکە بە لای دڵەوە ببەسترێت‌و ئەگەر پێویستیشی کرد عەمەلیات بکرێت، بەم جۆرە نەخۆشەکە لە مردن ڕزگار دەکرێت • هەروەها ئەگەر نەخۆشی‌یەکە درێژەی کێشا پێویستە یەکسەر بکوترێت‌و خوێنی شوێن گازەکە هەر (١٥) خولەك لە سەعاتێکدا بمژرێت‌و فڕێ بدرێتە دەرەوە ، ئەم کارەش دەبێ بۆ ماوەی چەند سەعاتێك دووبارە بکرێتەوەو ئینجا نەخۆشەکە بخرێتە ناو ئاوی پەرمەنگەناتی پۆتاسیۆم‌و برینەکەش لە ترشەلۆکی فینك یا تەتریك داخ بکرێت‌و نابێ بدوررێتەوە •

٢ - پێویستە ئەو گیانلەبەرەی بووەتە هۆی نەخۆشی‌یەکە بگیررێ‌و ببەسترێتەوە ، جا ئەگەر بۆ ماوەی (١٠ - ١٤) ڕۆژ ژیا ئەوا مەترسی‌یەکی ئەوتۆی لێ‌ناکرێ • هەروەها ئەگەر لەو ماوەیەدا گیانلەبەرەکە تۆپی پێویستە سەری بکرێتەوەو دوو پارچە لە مێشکی دەربهێنرێت‌و بۆ کارگەی پاسۆلۆژی بنێررێت بۆ ئەوەی سەیری ڤایروسەکە بکرێت‌و لە چۆنیەتی ژیانی‌و پێکهاتنی بکۆڵدرێتەوە •

٣ - دوور کەوتنەوەو خۆپاراستن لە سەگ :

أ - پێویستە خۆمان دوورە پەرێز بگرین لەو گیانلەبەرانەی کە دەبنە هۆی تووشبوونی ئەم نەخۆشی‌یە •

ب - کوتانی سەگەکان : ئەمەش بە هەنگاوێکی کاریگەر دادەنرێت بۆ سەر هەڵنەدانی نەخۆشی‌یەکە ، ئەویش بەمە دەبێت کە هەموو ساڵێك شرینقەیەکی تایبەتی لە سەگەکە بدرێت •

ج - پێویسنە گورك‌و ڕێوی‌و چەقەڵ‌و شەمشەمە کوێرە بکوژرێن‌و لەناو ببرێن •

سمیرە محمد علی
ئامادەی کردووە

لە چوارەم ڤیستڤاڵی بەهاری ئەمساڵدا

عبدالوهاب تاڵەبانی
نووسینگەی هەولێر

بە سەرپەرشتی سەرەکی تێکۆشەر هەڤاڵ صدام حسین، بەڕێز عزت ابراهیم جێگری سەرەکی ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش لە سەعات ١٠ر٤٠ دەقیقەی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی ١٥-٤-٩٨٢ دوەم ڤیستەڤاڵی وڵاتو چواردەهەم ڤیستەڤاڵی بەهاری لە شاری موسڵ لە ژێر دروشمی « قادسیەی صدام ژیاندنەوەی رابوردووی مەزنی نەتەوەو بەهاری هیواکانیەتی» کرایەوە .

پێش دەستپێکردنی نمایشەکە، هەڤاڵ عزت ابراهیم جێگری سەرەکی ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش وتارێکی خوێندەوە تیایا سڵاوو پیرۆزبایی گەرمی سەرەکی خەباتگێر صدام حسینی گەیاندە جەماوەری خەڵکی موسڵو وتی :

ئەو خەڵکەی کە ئەمڕۆ ئاهەنگ بە بۆنەی بەهاری ژیانو بەهاری شۆڕشو سەرکەوتنەکانەوە دەگێڕن ... ئەو خەڵکەی کە لە شۆڕشی ١٧-٣٠ تەموزی ساڵی ١٩٦٨/ەوە کە حزبی نەتەوە حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست بەرپای کرد ئەو خەڵکە ئەمڕۆ جارێکی تر لەم پارێزگا جەنگاوەرەدا کۆ دەبنەوە .. لە پارێزگای نەینەوا ، بۆ ئەوەی لەم پێک گەیشتنو ئاهەنگ گێڕانو خۆشیەدا ، بە یەك گەیشتنی شۆڕش لەگەڵ کۆمەڵانی خەڵكو لەگەڵ پاشە ڕۆژیاندا بسەلمێنێ و ئەو کاروانی بنیات نانەی کە ئەمە چواردە ساڵە دەستی پێ کردوە بە گیانێکی پتەوو ڕەسەنەوە بەردەوام بێت

هەروەها رای گەیاند ئەوەی ئەمڕۆ لە مێژووی عیراقدا ڕوویداوە ئەو ڕاوەستانە ئازایانەی سوپاو گەلو بڕوای گەلی عیراقە بۆ پاراستنی خاكو کەرامەتی عەرەبو ڕووبەڕووی دڕندەترین هێرشی ڕەگەز پەرستانە کە دەیەوێ بەهاری ڕاپەڕینی عیراق بدزێو ، بیداتە دەم ئەو ئیمپەراتۆریەتە ڕوخاوە فارسیەوە کە ئەمڕۆ ناڵچیەکەی تاران دەیەوێ لە سەر حیسابی گەلانی چەوساوەی ئێرانو دژی ئەمنو ئاسایشی گەلانی ناوچەکەو گەلانی ئازادیخوازی جیهان گیانی بە بەردا بکاتو دروستی بکاتەوە .

هەروەها رای گەیاند : ڕاوەستانی رژێمی حافظ اسدی خائین لەگەڵ ڕەگەز پەرستانی فارسو زایونیستو ئیمپریالیستەکاندا دژی شۆڕشە مەزنو تاقی کردنەوە گەورەکانمانو ، کردەوە ناپیاوانەو ترسنۆکانەکەی بە داخستنی سنووری نێوان دو وڵاتی براو ڕاگرتنی چوونی نەوتی عیراق بە خاکی سوریادا حاڵەتی نائومێدیو تیاچوونو لەرز لێهاتنی دوژمنانمان رادەگەیەنێ هەروەها نیشانەی بەرزیتانە لە بەردەم لیشاوێ ئەو شۆڕشە لێهاتوە مەزنەی وڵاتەکەمان .

ئەوی شایانی باس پێ لە سەرەتای ئاهەنگی کردنەوەی فیستەڤاڵەکەدا بەڕێز عادل عبدالله مهدی پارێزگاری نەینەواش وتارێکی خوێندەوە .

● لەدوابیدا نمایش دەستی پێ کردو ٦٤ کەژاوە بە بەردەم تەماشاکەراندا تێپەڕی لەگەڵ تیپە میللیەکانی (تەلعەفەر)و (بەعاج)و (ربیعە)و (تلسقف) کە هەڵپەرکێی جوانو (دڵتەزێنی عەرەبیو کوردیو ئاسوریو تورکمانیان پێشکەش دەکردو، چەپڵەیەکی زۆریان بۆ لێدرا .

زوربەی کەژاوەکان دەستنیشانی خۆ ڕاگرتنو ئازایەتیو گیانبازی جەنگاوەرانی عیراقیان دەکرد لە مەیدانی شەڕدا دژی رژێمی ڕەگەز پەرستی فارسی ، هەروەها نیشانەی خۆشەویستیو پایەبەرزی سەرکردەی تێکۆشەر هەڤاڵ صدام حسینیان لە دڵی هەموو گەلی عیراقدا رادەگەیاند ، چەند کەژاوەیەك بە تەواوەتی سەرنجی تەماشاکەرانی ڕاکێشا لەوانە کەژاوەی خۆپێدانی فڕۆکەکەی شەهیدی فڕۆکەوان عبدالله لعێبی بەو فڕۆکە ئێرانیەیدا کە دەیویست سلێمانی بوردومان کات ، ئەم دیمەنە زۆر ڕێکو پێك گیانی بە بەردا کرابوو وەستایانە دروست کرابوو ، کەژاوەیەکی دیکەش بە جوانی رایی کرابوو ناوی { شۆڕە سوارەکانی عیراق } بوو ، بەرێز سەرکردەو قارەمانەکانی یەك لە دوای یەك ڕاوەستابوونو لە ئاشوور بانیباڵەوە دەستی پێ کردبوو دوای ئەو نبوخذ نصری دوەم خالد کوری ولید ، دوایی، سعد کوری ابی وقاص ، لەپاشدا صلاح الدینی ئەیوبی، وێنەی سەرەك صدام حسین بەرز کرابووە ئاڵای عیراق بە سەر سەرەیەوە دەشەکایەوە ، هەروەها کەژاوەی (بەڵێ ئەی عیراق) کە هی پارێزگای سلێمانی بوو ، مانایەکی جوانو بەرزی دەبەخشیو یەکێتی کوردو عەرەبو هاوبەشی گەلی کوردی لە بنیات نانی عیراقی نوێدا رادەگەیاند .. ئەم کەژاوەیە پشتگیری گەلی کوردی پیشان دەدا لە جەنگی ڕەوامان‌دا دژی ڕەگەز پەرستانی فارس .. هەروەها کەژاوەکەی هەولێریش تا رادەیەك باش بوو ، هەرچەند کەژاوەی چاکتر زۆرزۆر تر بوون ، بو نموونە (کەژاوەی سەرکەوتن ، شەهید ، کۆتایی خومەینی، داستانو ئازایەتی) .. هتد .

● پاش تەواوبوونی نمایشەکە ئەم پیشانگایانە کرانەوە :

- پیشانگای وێنەی سەردانەکانی سەرەك صدام حسین بۆ بەرەکانی جەنگو پارێزگاکانی وڵات .
- پێشانگای پۆستەری سیاسی .
- پێشانگای خەتی عەرەبی .
- پێشانگای وێنەی ڤیستەڤاڵەکانی بەهار .
- پێشانگای وێنەی فوتوگراف .

هەروەها سەعات شەشی ئێواری پێشانگای دەست نووسو پێشانگای هونەرە پلاستیکیەکان لە هۆڵی مەڵبەندی قوتابیانی زانکۆی موسڵ کرانەوە .

لە سەعات ٨/٣٠ یش بەڕێوەبەرایەتی گشتی پەروەردەی نەینەواو تیپی شانۆی سوپا لە هۆڵی (الاثیر) چەند چالاکیەکی هونەریان پێشکەش کرد ، کە سروودو گۆرانیو ئۆپەرێتی نیشتمانی پێك هاتبوو .

● لە رۆژی دوەمی ڤیستەڤاڵەکەدا ، جێگری سەرەکی ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش مامۆستا عزت ابراهیم پێشانگای گوڵانی کردەوە ، دوای ئەوە میوانەکانی ڤیستاڤاڵەکە چوونە ناوچەی (شلالات)و لەوێ تیپە میللیەکانی موسڵو دەوروبەری چەند شاییو هەڵپەرکێیەکی نەتەوەییان پێشکەش کردو ، میوانە بێگانەکان زۆر خۆشحاڵ بوون بە بینینی ئەو چالاکیانە ، بۆ ئێوارەکەشی لە هۆڵی (الربیع) شانۆیی (النائب العریف حسین ارخیص) لە لایەن تیپی شانۆی سوپاوە پێشکەش کرا .

● لە ڕۆژی سێهەمدا چەند پێشانگایەکی تر کرایەوە وەکو :

- پیشانگای زانستی یەکێتی گشتی لاوانی عیراق .
- پیشانگای پیشەسازی لە باخچەی گەل .
- پیشانگای هونەری یەکێتی گشتی ئافرەتانی عیراق - لقی نەینەوا .

لە پاشدا گەشتێك بۆ میوانان ڕێکخرا ، بۆ ناوچەی دێرینەکانی نەینەوا، پاش نیوەڕۆش ڤیستەڤاڵێکی تایبەتی بۆ وەرزشی سوپا ڕێکخرا .

● سێ ڕۆژ پارێزگای

بڕوانە ل : ٧

لە یەکێتی ناوخۆی نەقابەکانی کرێکارانی هەولێر

خۆئامادەکردن بۆ پێشوازی جەژنی ئایار

هەموو ساڵێك چینی کرێکاران لە وڵاتدا ، لە ئایاردا ئاهەنگ دەگێڕێ بە بۆنەی جەژنی کرێکارانەوە ، کە بە خوێنی ئاڵی خۆیان دروستیان کردووەو بوونی خۆیان چەسپاندو ڕووبەڕووی چەوسێنەرانەیان بوونەوە ، بۆیە لەم ڕۆژەدا بە گیانێکی ئازایانەوە ئاهەنگ دەگێڕنو یادی دەکەنەوە ...

لە وڵاتی عیراقیشدا کرێکارانمان پەسەندی ئەو هەنگاوە شۆڕشگێڕیەیان کردووەو لە سەردەمی ئەمڕۆشدا کرێکارانمان لە نێو باوەشی سەرکەوتنەکانماندا ئەم یادە پیرۆزە دەکەنەوە ... دەربارەی خۆ ئامادە کردنی یەکێتی ناوخۆی نەقابەکانی کرێکارانی پارێزگای هەولێر بۆ پێشوازی کردنی ئەم ڕۆژە مەزنە ، **بەڕێز (کمال کاوانی) سەرەکی یەکێتی قسەی بۆ کردینو وتی : -**

وەك هەموو ساڵەکانی تر ، یەکێتیەکەمان لە خۆ ئامادە کردندایە بۆ پێشوازی کردنی ڕۆژی یەکی ئایار ، کە ڕۆژێکی پرشنگدارە لە ژیانی خەباتگێڕانەی چینی کرێکاران ...

بۆ ئەم مەبەستە بەرنامەیەکی فراوانمان ڕێك خستووە ، لەمانە ڕۆژی یەکی ئایارمان دانا بە (ڕۆژی کار کردن) ئەمە سەرەڕای کۆبوونەوەیەکی فراوانی کرێکارانو خوێندنەوەی ووتاری یەکێتیو دەستنیشان کردنی دەوری کرێکاران لە جەنگی قادسیەی صدامدا دژی رژێمی فارسی ڕەگەز پەرست .

بەستنی کۆڕی هەمەجۆر لە شوێنەکانی کارکردن بۆ ڕوون کردنەوەی ئەم ڕۆژە پیرۆزەو کارە دڕندانەکەی ئەم دواییەیی رژێمی حافظ اسدی بە کرێ گیراو .

گێڕانی ئاهەنگی گۆرانیو مۆسیقا لە لایەن تیپی مۆسیقای یەکێتیو کردنەوەی پێشانگایەکی فۆتۆغرافی ڕەنگدانەوەی سەرکەوتنەکانی سوپای نەبەزمان دەخاتە ڕوو .. سەردانی وەفدێکی نەقابی لە پارێزگاکە بۆ بەرەکانی جەنگو پیرۆزبایی لێکردنیان بە بۆنەی سەرکەوتنەکانیان ، هەروەها سەردانی نەخۆشخانەی سەربازیو پێشکەش کردنی دیاری بە سەر بریندارەکانو سەردانێك ڕێك دەخەین بۆ ماڵی ئەو کرێکارە شەهیدانەی کە لە جەنگی ڕەوامان‌دا خوێنی گەشی خۆیان بەخشیوە ... ئەمەو چەند چالاکیەکی تر .

هاوکاری لە ئەمیندارێتی گشتی کاروباری کۆمەڵایەتی و خزمەتگوزاری کوردستان

ئەو کەسەی بۆ یەکەمجار ناوی ئەمیندارێتی گشتی کاروباری کۆمەڵایەتی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان ببیستێت یەکسەر بیری بەلای کاروبارو پێداویستە گشتیەکانی کۆمەڵدا دەڕواتو بیری بۆ تەندروستی ناچێ بەڵام لەڕاستیدا ئەم ئەمیندارێتیە بریتیە لە دوو بەشی گرنگو هەرە پێویستی کۆمەڵ .

یەکەم : بەڕێوەبردنی ئەو ئامۆژگاو دەزگا، خانانەیە کە پەیوەندیان بە تەندروستیەوە هەیەو بریتین لە نەخۆشخانەو مەڵبەندی تەندروستی . دووەمیشیان ئەو دەزگاو ئامۆژگاو مەڵبەندە گرنگانە دەگرێتەوە کە تایبەتمەندن بە پێشکەش کردنی خزمەت - گوزاری گشتی بە ئامانجی کامەرانیو خۆشگوزەرانی هاووڵاتیان .

بۆ ئەم مەبەستەش داوای ڕوون کردنەوەیەکی گشتیمان لە دوکتۆر عبدالرزاق شهاب دباغ جێگری ئەمینداری گشتی کاروباری کۆمەڵایەتی کرد بەم بەم دوو پرسیارە :

١ - ئەو دەزگاو ئامۆژگا گشتیو تایبەتیانە چین کە ئەمیندارێتی گشتی کاروباری کۆمەڵایەتی بەرپرسیارە لێیانەوەو مەڵبەندەکانیشیان لە کوێیەو بۆ چ مەبەستێکن ؟

- ئەمیندارێتی گشتی کاروباری کۆمەڵایەتی لە ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان بەرپرسیارە لە زۆربەی ئەو دەزگاو ئامۆژگا گشتیانەی کە لە ناوچەکەدانو خزمەتگوزاری پێشکەش بە هاووڵاتیان دەکەن . وابزانم ئاگادارن کە ئەمیندارێتیەکەمان لێپرسراوە لە هەموو ئیشو کاری هەردوو وەزارەتی تەندروستیو کاروباری کۆمەڵایەتی لە ناوچەکەو لێرەشدا بەکورتی مەبەستەکانی دەزگا گشتیەکانی سەر بەو ئەمانەتە لە هەرسێ پارێزگای ناوچەکە دیاری دەکەین :

١ - سەرۆکایەتی لە پارێزگاکان کە بەرپرسیارن لە پێشکەش کردنی خزمەت - گوزاری تەندروستی لە هەردوو لایەنی چارەسەر کردنو خۆپاراستن ، لە هەموو سووچێکی ناوچەکەش لقی هەیە ، سەرەڕای دامەزراندنی قوتابخانەی تایبەت بۆ ئامادە کردنی برینپێچی کوڕو کچو ئامۆژگای پیشەکانی تەندروستی باڵا لە هەولێرو سلێمانی بۆ پێگەیاندنی کادری پزیشکی ناوەنجی .

٢ - بەڕێوەبەرایەتی سەرپەرشتی کۆمەڵایەتی لە پارێزگاکان ، ئەمانەش بەرپرسیارن لە جێبەجێ کردنی یاسای سەرپەرشتی کۆمەڵایەتی بۆ یارمەتیدانی پەککەوتەکانو فێرکردنو ڕاهێنانو دابین کردنی سەرچاوەی ژیانیان، سەرەڕای ئەنجامدانی دەیەها خانوو بۆ بەخێوکردنی ساوایان .

٣ - بەڕێوەبەرایەتی کار پارێزگاکان : ئەمانەش بەرپرسیارن لە جێبەجێ کردنی یاسای کارو ڕاهێنانی کرێکار لە بارەی پیشەییەوە

٤ - بەڕێوەبەرایەتی تەقاعدو دابین کردنی کۆمەڵایەتی لە پارێزگاکاندا کە ئەمانیش بەرپرسیارن لە جێبەجێ کردنی کۆمەڵایەتی بۆ کرێکاران ، سەرەڕای دیوانی ئەمانەتیش کە لە چوار بەڕێوەبەرایەتی سەرەکی چەند بەشێکی تایبەتی ، پێك هاتووەو بەرپرسیارن لە جێبەجێ کردنی ئامانجەکانی ئەو کارنامەیەی کە بۆ ئەم دەزگایە دانراوە ، سەرەڕای ئامانجە گشتیەکانی وڵاتەکەمان بە سەرکردایەتی سەرۆکی فەرماندە صدام حسین .

٢ - بەڕای ئێوە ئەرکی سەرشانتان چیە بۆ بەشداری کردنتان لە جەنگی قادسیەی صدامو چی لە هاووڵاتیانیش داوادەکەن بۆ یارمەتی دانتان ؟

- لە یەکەم ڕۆژی سەپاندنی شەڕی ناڕەوای فارسە ڕەگەزپەرستەکان بەسەر وڵاتە خۆشەویستەکەماندا ،

بڕوانە ل : ٧

قوتابخانە گەلییەکان لە هەولێر

نووسینگەی هەولێر

بەڕێوەبەرایەتی نەهێشتنی نەخوێندەواری لە شاری هەولێردا لەو ماوەیەی دواییەدا چەندان چالاکی فراوانی بەخۆیەوە دیوەو بەردەوامە لە خۆ ئامادەکردن لە پێناو بنبڕ کردنی نەخوێندەواریو پاشە ڕۆژێکی ڕووناك .

● لە ناحیەی خەباتدا بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەنی ڕاپەڕاندنی ناوخۆییو سەراپای سەرپەرشتی کارانی پەروەردەو دەستەی بەڕێوەبردنی نەخوێندەواری موچەی ئێوانیان تەرخان کرد بۆ پشتگیری کردنی جەنگی ڕەوامان ، ئەمەش لە کۆبوونەوەیەکی فراوانی ئەنجومەنەکەدا هات کە دەربارەی چالاکیەکانی ئەنجومەنی نەهێشتنی نەخوێندەواری لە ناحیەکەدا سازیان کرد .

● بەڕێوەبەرایەتی نەهێشتنی نەخوێندەواری لەو ماوەیەدا بڕوا نامەی دایە دەستەیەکی نوێ لە دەرچوانی پۆلی شەشەمی سەرەتاییو ژمارەی ئەوانەش گەیشتە ٢٣٧ کوڕو ٢٢٧ کچو لە قوتابخانە گەلیەکانیشدا گەیشتە ٢٣٦٥ فێرخواز .

● لیژنەی ڕاگەیاندن بەردەوامە لە نواندنی چەندان چالاکیو لەو ماوەیەدا بەڕێز پارێزگای هەولێر یحی محمد رشید پیشانگایەکی وێنەی فۆتۆگرافی کردەوە کە سەرکەوتنەکانی سوپای دلێرمانی لە جەنگی ڕەوامان‌دا دەربڕی هەروەها بەڕێز پارێزگاری هەولێر پیشانگایەکی تایبەتی بۆ بڵاوەکان کردەوە کە لە لایەن فێرخوازانی بەڕێوەبەراتیەکەوە ڕێك خرابوون ، بۆ ئەم مەبەستەش چەندان خەڵاتی تایبەتی بۆ هاندانی بەهرەی فێرخوازەکان تەرخان کرابوون .

● لیژنەی ڕاگەیاندن دەقی ئەو وتانەی وەرگێڕایە سەر زمانی کوردی کە ئەنجومەنی باڵای هەڵمەتی نەهێشتنی نەخوێندەواری بە بۆنەی یادی دامەزراندنی سوپای دلێرو ٨ی شوباتو بۆنەکانی تر بڵاوی کردەوە ، هەروەها نووسینی چەندان دروشمی تایبەتی بە بۆنەی سەرکەوتنەکانی سوپای دلێرمان .

● لیژنەی ڕاگەیاندن هاوکاری لەگەڵ قوتابخانە گەلیەکاندا کرد لەو ئاهەنگانەی کە بەبۆنەی دەرچونی چەندان دەستەی نوێی فێرخوازەکان سازیان کردو لەم ئاهەنگەشدا بەڕێز قایمقامی مەڵبەندو بەڕێوەبەری نەهێشتنی نەخوێندەواری و یاریدەدەرانی ئەم قوتابخانانەو نوێنەری ڕێکخراوە میللیەکان تیایدا ئامارەبوونو چەندان ووتەی پیرۆزبایی خوێندرایەوە بە بونەی سەرکەوتنی سوپای ئازامان لە شەڕی مێژوویدا .

● قوتابخانە گەلیەکان بە بۆنەی دەرچوونی چەند فێرخوازێك لە قۆناغە هەمەجۆرەکاندا چەندان ئاهەنگیان سازکرد ، ئەم قوتابخانانەش بریتیبوون لە قوتابخانەی هەولێرو بەستۆرە، قەدەمخێرو ١٤ی تموزو قوتابخانەی باعوث .

● بەڕێز بەڕێوەبەری نەهێشتنی نەخوێندەواری چەند خەڵاتێکی پێشکەش بە فێرخوازان کرد لە لایەن ئەنجومەنی باڵای نەهێشتنی نەخوێندەواریەوە تەرخان کرابوون ، هەروەها ئەم خەڵاتانە کرێکارو دەستەی بەڕێوەبردنی بەڕێوەبەرایەتی نەهێشتنی نەخوێندەواری گرتەوە .

● هەروەها ئەم بەڕێوەبەرایەتیە خەڵاتی ڕێزلێ گرتنی بە چەند مامۆستایەك بەخشی کە تەقەللای گەورەیان داوە بۆ سەرگرتنی تاقی کردنەوەی هەڵمەتی گشتی نەخوێندەواری

● لیژنەی ڕاگەیاندن سەردانی تایبەتی کردە هەندێ لە قوتابخانە گەلیەکان لە مەڵبەندەکانی هەولێرو گوندو ناحیەکان کە بریتیبوون لە قوتابخانەی منارەو قۆریتانو پیرداودو قەنەویو قوشتەپەو زانینو کورانو لەم سەردانەشدا چەند لێپرسراوێك ئامادەبوونو باسیان لە لایەنی پێشکەوتنی قوتابخانە گەلیەکان کرد .

● لیژنەی ڕاگەیاندنو بە سەر کردنەوەش چەندان سەردانی بە سەر کردنەوەیان کردووە بۆ هەندێ لە قەزاو ناحیەکان بۆ ئاگادار بوون لەو جموجۆڵانەی لە قوتابخانە گەلیەکان بەدیهاتووە لەوانە ناحیەی قەراجو گوندی خورمەلەی میللیو قوتابخانەی باتاس لە حەریر .

Institut Kurde de Paris

ئاوڕێك له‌ رابوردوو

ئاشوری‌یه‌كان ... شیعرو گۆرانی و مۆسیقایان ده‌كرده‌ پێشه‌نگی جه‌نگ ...

● فؤاد حسین احمد ●
ئاماده‌ی كردووه‌

مێژوو نوسه‌زانا كان كه‌ دێنه‌سه‌ر عێراق‌و باسی مێژووی دێرینی ده‌كه‌ن . ئه‌و ولاته‌ی كه‌ ئه‌غریقیه‌كان ناوی (میزۆبۆتامیا» یان لێنابوو یان « بتد ما بین النهرین » ، ده‌ڵێن گه‌لێ شۆڕشی پیشه‌سازی‌و ته‌كنیكی له‌باره‌ی چه‌ك‌و رێك‌وپێكردنی سوپاوه‌ تیا هاتبووه‌كایه‌وه‌ .. ئه‌مه‌ش ئه‌گه‌ڕێته‌وه‌ بۆ سه‌رده‌مێكی كۆن له‌ مێژووی عیراقدا زیاتر له‌ ٤٤٥٠ ساڵ پێش ئێستا . ئه‌م مێژووه‌ كۆنه‌و هه‌موو ئه‌م جۆره‌ رووداوانه‌ له‌و نه‌خشه‌و وێنه‌و نووسینه‌ بزماریانه‌و پاشماوانه‌دا ده‌ركه‌وتوون كه‌ له‌ پاشماوه‌و شارو دێهات‌و جێگا دێرینه‌كاندا دۆزراونه‌ته‌وه‌ ..

دانیشتوانی عێراق له‌سه‌رده‌می سۆمه‌ربه‌كاندا گه‌لێ چه‌كی نوێی جۆراوجۆریان دروست‌كردووه‌ ، جۆره‌ خاسیه‌ت‌و هونه‌رمه‌ندیه‌كی تیایا هه‌بووه‌ پێش ئه‌وان هیچ میلله‌تێك شتی‌وایان دروست نه‌كردبوو ئه‌م جۆره‌ چه‌كانه‌ به‌درێژایی چه‌رخه‌كان هه‌ر مابوونه‌وه‌و به‌كارده‌هێنران به‌تایبه‌تی له‌ مێژووی عیراقی كۆنداو له‌ شارستانیه‌تی سوپاییشدا دیسان ده‌وری خۆی هه‌بووه‌ .

سوپای كۆنی عیراق له‌لایه‌ن چه‌كی نوێ‌و له‌لایه‌ن رێكوپێكی‌و سه‌ركه‌وتنیان به‌سه‌ر دوژمنان به‌تایبه‌تی به‌سه‌ر فارسه‌كاندا گه‌لێ ناوبانگی ده‌ركردبوو .. . هه‌روه‌ك ئێستا ده‌بینین چۆن سوپای قادسیه‌ی صدام له‌ شه‌ڕه‌پیرۆزه‌كه‌یدا به‌سه‌ر رژێمی فارسی ره‌گه‌زپه‌رستی‌دا سه‌ركه‌وتووه‌و لوتی فارسه‌كانی شكاندووه‌.

ده‌ڵێم سوپای كۆنی عیراق له‌ شه‌ڕه‌كانیدا گۆرانی‌و مۆسیقای به‌كارهێناوه‌ ئه‌مانه‌ له‌ نه‌خشه‌و وینه‌ی سه‌ر دیواره‌كان‌و نووسینه‌ بزماریه‌كانا بۆمان ڕوون‌بۆته‌وه‌ ...

وێنه‌یه‌كمان به‌ده‌سته‌وه‌یه‌ بریتی‌یه‌ له‌ نامه‌یه‌ك به‌خه‌تی بزماری له‌سه‌ر قوڕنووسراوه‌، پاشای ئاشوری (شمشی ئه‌دد)ی یه‌كه‌م كه‌ پێش ٣٧٣٠ ساڵ حوكمدارێتی‌ی كردووه‌ ئه‌م پاشایه‌ له‌ زه‌مانی پاشای (بابل) حه‌ورابی ژیاوه‌ نامه‌كه‌ بۆ یه‌كێ له‌ كاربه‌ده‌ستانی ناوچه‌كه‌ی ناردووه‌ داوای لێ‌ی كردووه‌ سێ گۆرانی‌بێژ ، یه‌كێ له‌وانه‌ كه‌ زۆر به‌ناوبانگ‌بووه‌ ناوی (سن - ابكیشام) بووه‌ بیانێرێت بۆ گۆڕی شه‌ڕ له‌گه‌ڵ پاشای ناوبراودا ، بۆ گۆرانی‌ووتن‌و گه‌رمكردنی شه‌ڕو زیادكردنی حه‌ماسی جه‌نگاوه‌ره‌كان كه‌ مه‌عنه‌ویاتیان زیاتربێت‌و باش بجه‌نگێن.

ئه‌مه‌و جگه‌ له‌ گۆرانی‌بێژ شاعیرو مێژوونوس‌و نوسه‌رو مۆسیقاژه‌ن‌و هونه‌رمه‌ندانیش به‌شداری شه‌ڕده‌بوون‌و له‌ پێشه‌وه‌ ده‌بوون‌و ئه‌بوایا له‌ هه‌ر شه‌ڕێكدا ئه‌م جۆره‌ كه‌سانه‌ به‌شداربن .. چونكه‌ ئه‌مانه‌ به‌چاوی خۆیان شه‌ڕه‌كه‌ ده‌بینن‌و ده‌توانن به‌ باشترین‌و راسترین شێوه‌ ڕووداوه‌كان بگێرنه‌وه‌ .. ئه‌مه‌ ده‌بێته‌ سامانێكی مێژووی ئه‌و وولاته‌ له‌و سه‌رده‌مه‌دا ..

كۆنترینی پاشماوه‌ كه‌ هونه‌رمه‌نده‌ ته‌شكیلیه‌كان له‌سه‌ر به‌رد نه‌خشی كردوون‌و بۆمان به‌جێ ماوه‌ ، به‌كارهێنانی گۆرانیه‌ له‌لایه‌ن ئاشوریه‌كانه‌وه‌ به‌تایبه‌تی له‌ شه‌ڕه‌كانیاندا ئه‌م پاشمارانه‌ له‌ پایته‌ختی، ئاشوریه‌كان « نینوی »بۆمان به‌جێ‌ماون .

ئه‌مه‌ش بریتی‌یه‌ له‌ چه‌ند نه‌خشه‌ووێنه‌یه‌ك كه‌ له‌سه‌ر دیوارو به‌روخام دروست‌كراون ، یه‌كێ له‌مانه‌ به‌رزیه‌كه‌ی « ٦٢ر١م »ه‌ ئه‌گه‌ڕێته‌وه‌ بۆ سه‌رده‌می پاشای ئاشوری ئاشوربانیپال كه‌ زۆر به‌ناوبانگ‌بووه‌ ، به‌تایبه‌تی له‌ شه‌ڕه‌كانیدا له‌گه‌ڵ فارسه‌كاندا ، هه‌میشه‌ به‌سه‌ركه‌وتووی له‌گه‌ڵ سوپاكه‌ی‌دا ده‌گه‌ڕایه‌وه‌ ، فارسه‌كان چه‌ند هه‌وڵ‌و كۆشش‌و ئه‌قه‌لایان به‌فیڕۆده‌چوو ، ئیتر ئه‌مه‌ به‌قین له‌ دڵیان ده‌مایه‌وه‌و نێوان هه‌ر ماوه‌یه‌ك سوپایه‌كیان كۆده‌كرده‌وه‌ هیرشیان ده‌برده‌ سه‌رسوپای ئاشوربه‌كان ، به‌ڵام هه‌روه‌كو پێشو به‌سه‌رشۆڕی‌و شكاوی ده‌گه‌ڕانه‌وه‌ . و زیانێكی زۆر پێیان‌ده‌گه‌یشت ، نه‌ك ته‌نها به‌سه‌ر فارسه‌كاندا به‌ڵكو به‌سه‌ر فرعه‌وینه‌كان میسریشدا سه‌رده‌كه‌وتن ، ئه‌م پاشایه‌ ٢٦٥٠ ساڵ پێش ئێستا حوكمی كردووه‌، ئه‌م پاشماوانه‌ ئێستا له‌ مۆزه‌خانه‌ی (لۆڤه‌ر)ه‌ له‌ پاریس .

ئه‌م وێنه‌یه‌ كه‌ ئێستا له‌به‌رده‌ستماندایه‌ باسی هه‌ندێ له‌و شه‌ڕانه‌ ده‌كات كه‌ به‌سه‌ر فارسه‌كاندا سه‌ركه‌وتوون‌و توانیویانه‌ لوتی فارسه‌كان بشكێنن‌و بیانخه‌نه‌ ژێر ده‌سه‌ڵاتی خۆیان له‌ گه‌لی جێگاو ماوه‌دا . وێنه‌و نه‌خشه‌كه‌ شه‌ڕه‌كان به‌پله‌و قۆناغ ده‌خه‌نه‌ ڕوو ، هه‌روه‌ها گۆرانی‌بێژه‌كان ده‌بێ له‌پێشه‌وه‌ بن‌و له‌ گه‌رمه‌ی شه‌ڕدا ده‌بێ ئه‌وان ئیشی‌ خۆیان بزانن ، ئه‌مانه‌ له‌گه‌ڵ سوپاكاندا ده‌كه‌ونه‌ ڕێ ، به‌ چه‌پله‌لێدان‌و به‌گۆرانی‌و مۆسیقا .. له‌شانی ئه‌مانه‌دا پیاوێك له‌گه‌ڵیاندا رێ‌ده‌كات‌و لغاوی چوار ئه‌سپی به‌ده‌سته‌ - وه‌یه‌و له‌ئه‌نیشتیه‌وه‌ تیپی هونه‌ری سوپایی‌یه‌كان ده‌بێت‌و بریتین له‌ چوار كه‌س بونه‌ته‌ دووبه‌شه‌وه‌ به‌رانبه‌ر یه‌كتری كه‌ هه‌رگیز له‌ جوولان ڕاناوه‌ستن جوڵانه‌كه‌ له‌وێنه‌كه‌دا دیاره‌ چونكه‌ هه‌ندێ لێیان پێیان هه‌ڵگرتون‌و به‌رێكی ده‌رده‌كه‌ون .

ئه‌م مۆسیقاژه‌نانه‌ له‌ ئیشی خۆیان به‌رده‌وام ده‌بن‌و مۆسیقا لێ‌ئه‌ده‌ن هه‌تا له‌ گه‌رمه‌ی شه‌ریشدا ئه‌وان زیاتر حه‌ماسی جه‌نگاوه‌ره‌كان هه‌ڵده‌ستینن‌و مۆسیقای هۆیان لێ ئه‌ده‌ن.

بوونی ئه‌و پیاوه‌شی كه‌ چوار ئه‌سپی به‌ده‌سته‌وه‌یه‌ ، بۆ ئه‌وه‌یه‌ له‌ حاڵه‌تی پێویستدا بتوانێت ئه‌و مۆسیقاژه‌نانه‌ بگه‌یه‌نێته‌ جێگایه‌كی تر له‌ میدانی شه‌ڕه‌كه‌دا ، واته‌ له‌ حاڵه‌تی پێویسته‌ ئه‌م مۆسیقاژه‌نانه‌ جێگاكانی خۆیان ده‌گۆڕن ، ئه‌مه‌ش ده‌گه‌ڕێته‌ بۆ هێزو توانای سوپاكه‌ چونكه‌ ئه‌مانه‌ حه‌ماسی جه‌نگاوه‌ره‌كان دائه‌گیرستنن جا له‌ هه‌ر جێگایه‌ك نه‌ختێ شه‌ڕه‌كه‌ سستبێت ئه‌م مۆسیقاژه‌نانه‌

بڕوانه‌ ل : ٧

ئه‌ده‌بی میللی

سترانا «مه‌لۆ»

چاوا ته‌ دڤێ وه‌هاته‌ باته‌(١) دونیایه‌ فنایه‌ هات وباته‌(٢)

١ - باته‌ = لنك‌ته‌ : ده‌ف‌ته‌ : مه‌س‌ته‌

٢ - مه‌موزینا ئه‌حمه‌دێ خانی چاپا هه‌ڤلێری به‌رپه‌رێ ١٥٦

ڕاسته‌ ده‌مێ دبێژن « دونیا دهژیێت به‌لێ نابژیێت » ... ڕاسته‌ ده‌مێ بێژن «دونیا جانه‌ ، وه‌ك كاروانه‌ ، نیڤ دچیت نیڤ ده‌مینیت » ....
های های مه‌لۆ ئه‌رێ .... ێ ڕاسته‌ ده‌مێ دبێژن (دونیا ده‌وره‌ » .
به‌لێ هۆسایه‌ نه‌ ژقه‌ستا هاتیه‌ گووتن «دونیا دارا بێ به‌ره‌ » .. به‌لێ ڕاسته‌ «دونیا ڕه‌ڤ و ڕۆیه‌ ، هه‌ر كه‌سه‌كی بوو خۆیه‌ » .. ڕاسته‌ ده‌مێ ژ به‌ر ئاه وئاخینكا هاتیه‌ گووتن :

«دونیایه‌ هه‌ی هایه‌ بزن سواری گایه‌ » ... !!
مه‌لۆ ئه‌ڤه‌ هه‌می گووتنێت مه‌زنانه‌ كه‌پ وپه‌یڤ وسه‌ر هاتیێن باب وباپیرانه‌ . هه‌ر ل چاخێ ڕه‌ڤه‌ند دچنه‌ كیستانان هه‌تا بگه‌رێنه‌ڤه‌ ئه‌ز بوو ته‌بێژم ب دۆماهی ناهێن ..... به‌لێ مه‌لۆ تۆ ب ئه‌ڤان هه‌میا تێر و ڕازی نه‌ بۆی كه‌رێ په‌زی ته‌ هێلا بێ بێری ، ماستێ پێنج زۆمان ته‌ نه‌كره‌ هێڤینێ دبزه‌كا شیری.ته‌ بوو مازی‌چنێ (چه‌له‌)ك ژ سیندارێت هه‌فت لات و زه‌ڤیا په‌یدا نه‌كر . ته‌كین و نكامی ، دلمان و كارزندێت مه‌ دگه‌ل دونیایێ كرنه‌ كاروان وكاروانڤانان ڕێڤه‌نه‌بر . و (خانی) ژ هۆسا دگه‌ل ته‌ پرچا دونیابێ بوومه‌ شه‌كر :
(مه‌لۆ)ی دگه‌ل چوار مالێت دی په‌ن ونه‌په‌نیا دونیایێ هه‌می ب سه‌رێن چیفكێن خۆڤه‌ دهژاندن . هه‌می سالان لسه‌رێ بوهاران زۆما خۆ د ڤه‌ژارت ومال ومالات وته‌رش ونه‌والێن خۆ ژێكدان مینا گشت كوچه‌ر وره‌ڤه‌ندان و قه‌ستا كیستان وزۆزانان دكرن ..

(مه‌لۆ) ژ هه‌ر چوار هه‌ڤسایێن خۆ حال خووه‌ش وكه‌تخۆدا تربوو ، ناڤ‌مال وبه‌رده‌رێن ڕه‌شمال وكوینێت وی دپاكژ وحاوێن ودهوین ودل حه‌ژین‌بوون . ئه‌ڤ فه‌ر وپێشی‌یه‌ وژێهاتنه‌ ژچه‌له‌نگی وده‌ست پلی وبزوركی ومال‌شرینی وره‌نجبه‌ریا (فاتمۆكا) ژنا وی بوو ، چونكه‌ ژنن مێرا پێش دئێخن وپشتی سه‌لماندنێ یاهاتیه‌ گووتن : « ژی ماله‌ وبنیات خانی به‌لێ مخابن ژنا باش بكه‌ڤیته‌ ده‌ستێ نه‌زانی » .. هێشتا دمێشكێ (مه‌لۆ)ی دا نه‌هاتبوو چقین وچه‌سپاندن كو ژنێت هه‌یه‌ وژنكوكێت هه‌ین . و (مه‌لۆ)ێ ژار نه‌دزانی كو ناڤێ فانخۆكێ سه‌رنج وئاڤریا مرۆڤ وخزم ودەر وهه‌ڤسایێن وی ڕاكێشاینه‌ ، باوه‌ر نه‌كر بوو كو (فاتمۆك) گوله‌كا سووره‌ دبه‌ر سه‌رێ ئه‌وی‌ڕا ، دیسان هێشتا باوه‌ر نه‌كر بوو كو ستێرا فاتمۆكێ‌یه‌ رێكا وی ڕوهن دكه‌ت وئه‌و لدویڤ دچیت ..
هه‌لبه‌ت هه‌ر ژنه‌كا ماله‌كا مه‌زن ڕاكه‌ت ودانێت نكارێت هند به‌ر خۆرا بچیت وهه‌میشه‌ دێ یا مژویل وخه‌ربك بیت دكارو كریارێن ناڤ مالێڤه‌ ، پێچه‌وانه‌ دگه‌ل ژنكا نه‌مالكه‌ر یا مژویل ب هه‌ڤاف ومور و شه‌ و تافیلوه‌ر و كلدانێت خۆڤه‌ ، هه‌تا ئه‌گه‌ر نه‌ هندا جوان بیت دێ سه‌رنجا هنه‌ك نوی خۆدیتپا ڕاكێشیت مینا لسه‌ر كارێ ژنكێ دناڤ مالدا هاتیه‌ گووتن (بسك قژێ ده‌ر ومال پاكژێ ، بسك حلیێ ده‌ر ومال گییێ » ..
هۆسا ستوینا ئه‌ڤین ودلداریا (مه‌لۆ)ی دگه‌ل فاتمۆكا چه‌له‌نك له‌قیا وبزفت و لجهێ خۆ چوو لبه‌ر جنگێت ئاڤری وجوانیا (سرمۆكا) ژن هه‌ڤالا وی .

و (سرمۆك) ژ ژنێت كێم كار وبێ ده‌ست وپل بوو دناف مالدا ، كێم ده‌وله‌تی وده‌ست كورتیا مێرێ ئه‌وێ ده‌م وده‌لیڤه‌ دا بوونێ كو هند دبه‌ر خۆڕا بچیت وژنه‌كا حه‌ژ خۆ كه‌ربیت .
گشت پاهیزان ده‌مێ زڤرینا كوچه‌ران بوو زۆمێت زڤستانێ (مه‌لۆ)ی وگوندیان ده‌ستێن خۆ نه‌ ڤه‌ددان وچاڤێن خۆ نه‌ دنڤاندن ژ بێش وباره‌بییا دگه‌ل مالخۆیێ سرموكێ ....
هۆسا ده‌م بورین و زڤستانه‌كا نه‌رم هات‌و گشت شار وگوندو زۆمێت كوردستانێ نه‌مازه‌ كوچه‌ر شه‌ڤێن درێژ دبورینن ب چیرۆك و داستان و ستران و لاڤژه‌ و به‌ند و مه‌ته‌ل وقسه‌ وپه‌یڤێن خووه‌ش ووه‌ختێن نازك ودلڤه‌كه‌ر دبه‌نه‌ سه‌ر ... هه‌ر لئه‌ڤێ زڤستانا به‌و (مه‌لۆ)ی پتر جاره‌كێ ده‌رگه‌هێن ئه‌ڤینیێ دگه‌ل سرمۆكێ قوتان ، و گه‌له‌ك جاران زه‌نگلا دلداریا خۆ دناف زۆمێدا دهژاند ، ... به‌لێ كارێن هۆسا نه‌داینه‌ ڕویی دناف كورواندا نه‌مازه‌ تشته‌كێ دویره‌ ژنه‌زیت وسنج وسه‌خله‌تێن كوچه‌ران .

چ ب په‌یسكا پیره‌كا فال وناف‌سه‌ر وچ ب گوپالێ گه‌نجه‌كێ دل ته‌ڕ .. مه‌لۆ شیا مالخۆیێ سرمیكێ قایل بكه‌ت كو هه‌ر دوو لدویف په‌یره‌ڤ و (شریعه‌)یێن خودێ و پێغه‌مبه‌ران ده‌ستان لسه‌ر ژنكێت خۆ بهه‌لینن ، پاشی هه‌ر یه‌ك ژنكا یێ دی مه‌هره‌ بكه‌ت .

هه‌ر چه‌نده‌ (فاتمۆكێ) حه‌ز دكر مه‌لۆ چو به‌ران ل بریمێ نه‌ده‌ت و ل به‌ر په‌شكان خۆ ته‌ڕ نه‌كه‌ت و ئه‌ڤێ هندێ نه‌كه‌ت . و دڤیا مه‌لۆ بیته‌ پێشه‌مانێ نیڤا رێكێ نه‌كو پێشه‌مانێ دۆماهیێ به‌لێ فه‌یده‌ نه‌كر و (مه‌لۆ)ی یا خۆ ب دلێ خۆ كز و ب ئه‌ڤی كارێ چو جاران روی نه‌دای ل چ ده‌ران (مه‌لۆ) ی ناڤێ خۆ ل كوچك و دیوانان گێراند.
مێرێ سرمۆكێ قایل بوو و گه‌له‌ك دل خۆشیا خۆ دیار كر ودزانی فاتمۆك چ قاس ژنه‌ و چه‌ند خۆناس و ژێهاتیه‌ ، و چ پێ‌نه‌ڤێت ژنا خۆناس ده‌وله‌ته‌ ، و ژنا خۆ نه‌ ناس ده‌رده‌ ...
مه‌لۆ ژ ئه‌وان هیڤی وئومێدان بوو كو دێ سه‌لامه‌ت شۆڤێ راچیت‌و نه‌دزانی چیخنێ مه‌زن دێ دپێ‌ی راچیت .
دیار و خۆیایه‌ كو (مه‌لۆ)ێ مێشك سفك وسه‌ر خلوله‌ بۆیه‌ یێ نه‌شاره‌زا وبێ به‌هر وبێ‌زانین بۆیه‌ ژ یۆم و بێ یۆمی وچه‌له‌نگی و شۆخ وشه‌نگیا ژناندا . نێ كه‌نكه‌نێ كوردێ ب ناف وبانگ مه‌لایێ جزیری چه‌ند شاره‌زا ودرناس بۆیه‌ ده‌مێ پیڤازا ئه‌ڤان كه‌سان سپی وكه‌ت وده‌رهه‌قیا ئه‌واندا دبێژیت :

بیزی دكت ژ قه‌نجان ژ ره‌مز و ناز و غه‌نجان
قه‌درێ گولان چزانت كه‌ر به‌ش دڤێت كه‌رێ ڕه‌ش(٣)

ڕۆژ هاتن وده‌م زڤرین فاتمۆكێ نوی مالا خۆ به‌ره‌ف پێش ئینا وژینه‌كا خووه‌ش دگه‌ل مێرێ خۆ بره‌ سه‌ر مینا بویك وزاڤایێن چوارده‌ سالی چونكه‌ ئاڤا كانیا گه‌نی نابیت .
و (مه‌لۆ) كه‌فته‌ بن تالی وخه‌م وخه‌فه‌تێن دونیایێ ، وسرمۆك نه‌شیا ئه‌وێ خانه‌دانێ ڕاكه‌ت ودانێت .. مه‌لۆ هه‌ر ڤه‌وه‌ریا و سفك وبێ قه‌در وبێ بها بوو ... سرمۆك هه‌ر بێ ڕه‌نگ وبێ خولك و بێ زه‌فه‌ر بوو ... !!
هۆسا ئاهـ و ئاخینكێت مه‌لۆی بوونه‌ به‌لگێت پاهیزان نه‌ ب داران ڤه‌مان نه‌ ل بن داران شوین بوون ، و شرینبێت مێوێدا كرمێو دمێژتن .. وبوو رێڤینگێ هه‌ڤ ده‌ردێ عیسێ ده‌لا جگه‌ عیسێ ژ دلپاكیا خۆ گووته‌ پاشای (چوو) به‌لێ مه‌لۆی ب ده‌ستێ خۆ ئاخ وخۆلی كرنه‌ كوتكا خۆ ، وخه‌لكی گووتنێ ژ (ده‌ست چوو) ...

مه‌لۆ گه‌له‌ك پێشه‌مان بوو به‌لێ مانه‌ پێشه‌مانان دێ شاخ ب سه‌ری ڤه‌هێن و گه‌له‌ك بزاڤ و هه‌ول وته‌قه‌لا كرن كو جاره‌كا دی فاتمۆكێ بزڤرینیت به‌لێ بزاڤێت لدوی وه‌ختی هه‌وارێت دی گورگینه‌ ...
پشتی ده‌م وسالێت مه‌لۆی هاتینه‌ گوڕان وهیڤی وداله‌ڤایێن ئه‌وی سه‌ودا لسه‌رێ فاتمۆكێ بری ، ودلێ یێ جارس كری ، و مێشكێ ئه‌وێ په‌نگ كری لسه‌ر هومێده‌كا چوویی وبن عه‌رد بی .
فاتمۆك ب نه‌ چاری و ب دله‌كێ پاك ومرۆڤایه‌تی په‌رست ل (مه‌لۆ)ی زڤری وئه‌ڤ به‌نده‌ ئاڤێته‌ به‌ر ..
چیاكوكێت مه‌ ب گازن(٤)
نێربكێت مه‌ دكوبڕن(٥) ، به‌رانكێت مه‌ ب ده‌ست و پێ بازن (٦)
هه‌رێ مه‌لۆ ما تۆ ل دونیا وعاله‌مێ ولده‌ر جیرانا شه‌رم ناكه‌ی
ما تۆ ل خودێ وپێغه‌مبه‌را نا ترسی
هه‌رۆ سێ جاران تۆ دهێ‌ی زه‌ندا زه‌را بادایی
بوو خۆ دخوازی
مه‌لۆی ب ده‌نگه‌كێ مه‌لیلتر ودلسۆتی به‌رسڤا فاتمۆكێ داڤه‌ و ئه‌ڤ به‌نده‌ ل سه‌ر برینێت خۆ به‌ردان :

مالێت مه‌ باركرن دانانه‌ واركوكێ هاڤینێ
پێنج مالان ل گوندێ مه‌ باركرن دانانه‌ واركوكێ هاڤینێ
به‌ژنا فاتمۆكێ بلنده‌ ناف تره‌نگ زراڤه‌ ب شتلێ رزه‌یتونێ
خودێ دایكێ ئه‌ز فاتموكا خۆ نادەم ب حاصلێ مێردینێ

هه‌ی جوانێ فاتمۆكا من هه‌ی جوانێ
به‌ژن بلندێ ناف تره‌نگ زراڤێ گه‌رده‌ن ڕیحانێ
كانی كه‌لێ(٨) پشته‌ها (٩) نێری و به‌رخانی
هه‌ی ژار و مه‌لۆ
مه‌لۆ ب خۆ كرو ومه‌لۆ ب خۆ په‌شیمانی
. . . . .
مالێت مه‌ باركرن دانانه‌ واركۆكێت پاهیزێ
پێنج مالان ل گوندێ مه‌ باركرن دانانه‌ واركۆكێ پاهیزێ
به‌ژنا فاتموكا من بلنده‌ ناف تره‌نگ زراڤه‌ ب شتلێ گویزێ
خودێ دایكی(١٠) ئه‌ز فاتمۆكا خۆ نادەم ب حاصلێت ته‌فرێزێ
هه‌ی جوانێ فاتمۆكا من هه‌ی جوانێ
به‌ژن بلندێ ناف تره‌نگ زرافێ گه‌رده‌ن ڕیحانێ
كانی كه‌لێ خۆش زۆزانێ
چیاكوكێ زرێ پشته‌ها نێری و به‌رخانی
هه‌ی ژارۆ مه‌لۆ
مه‌لۆ ب خۆ كرۆ و مه‌لۆ ب خۆ په‌شیمانی
. . . . .

مالێت مه‌ باركرن دانانه‌ واركوكێت زڤستانێ
پێنج مالان ل گوندێ مه‌ باركرن دانانه‌ واركۆكێ زڤستانێ
به‌ژنا فاتمۆكا من بلنده‌ ناف تره‌نگ زراڤه‌ ب شتلا كه‌زانی
خودێ دایكێ ئه‌ز فاتمۆكا خۆ نادەم ب حاصلێت دبانێ
هه‌ی جوانێ فاتمۆكا من هه‌ی جوانێ
به‌ژن بلندێ ناف تره‌نگ زراڤێ گه‌رده‌ن ڕیحانێ
به‌ژن بلندێ ناف تره‌نگ زراڤێ گه‌رده‌ن ڕیحانی
كانی كه‌لێ خۆشی زوزانێ
هه‌ی ژارۆ مه‌لۆ
مه‌لۆ ب خۆ كرۆ و مه‌لۆ ب خۆ په‌شیمانی
. . . . .
مالێت مه‌ باركرن دانانه‌ واركوكێت بوهارێ
پێنج مالان ل گوندێ مه‌ باركرن دانانه‌ واركۆكێ بوهارێ
به‌ژنا فاتموكا مال خراب نه‌ یا كورته‌ نه‌یا بلنده‌ ناف تره‌نك
زراڤه‌ پاش پانی خره‌ لیف كاغه‌زه‌ كماخ كێڤریشكه‌ برۆ قه‌له‌مه‌ ب شتلێ هنارێ .
خودێ دایكێ ئه‌ز فاتموكا خۆ نادەم ب‌حاصلێت زێبارێ.
هه‌ی جوانێ فاتمۆكا من هه‌ی جوانێ
به‌ژن بلندێ ناف تره‌نگ‌زراڤێ گه‌رده‌ن ڕیحانێ
كانی كه‌لێ خۆش زوزانێ
چیاكوكێ زرێ پشته‌ها نێری و به‌رخانی
هه‌ی ژارۆ مه‌لۆ
مه‌لۆ ب خۆ كرۆ و مه‌لۆ ب خۆ په‌شیمانی
. . . .

(مه‌لۆ)ی ئه‌ڤ به‌نده‌ لوراندن ، وكوڤانه‌ك ژ ڕستا كول وده‌ردێن خۆ ده‌ركر به‌لێ كه‌سێ ته‌ویك لێ ڤه‌نه‌دان وگوهداری نه‌كر ژ بلی كاركێت كوتانان وئاڤا جوك و ده‌ف شیڤان و بولبولێن سه‌ر تاكێت گولان ..
(مه‌لۆ) ێ ژار دێ چكه‌ت ئیرو وه‌ریسێ وی یێ قه‌تیای وده‌ستێ وی یێ ل بن به‌ره‌كێ گران ، هندی بكه‌ت وبێژبت هه‌ر تڤا سه‌ر ئه‌ڤرازه‌ چونكه‌ خۆكریا چو ده‌رمان نینه‌ .

هۆسا (مه‌لۆ)ی دناڤبه‌را نال و بزماراندا كڤانا شێخێ سه‌نعانی ژه‌نی و لسه‌ر فه‌رشێ وی ڕوینشت و كول و به‌ندێن وی بوو دلێ خۆ كرنه‌ تان و په‌رجان مینا هه‌ڤ ده‌ردی بۆ حالێ خۆ گووتی :
شێخ ل خۆ ناكه‌ ستاره‌
ئاشكرا خۆ گووته‌ یاره‌
ئاه ژ به‌ردا كفاره‌

بڕوانه‌ ل : ٧

Institut kurde de Paris

ڕووداوەكان بەوێنە

ناكۆكی نێوان بەریتانیاو ئەرجەنتین لە وێنەدا...

یەكەم تەقەكردن لەنێوان بەریتانیاو ئەرجەنتیـــن

كێشەی دوورگەی فۆكلاند گەیشتە یان نزیكە لە قۆناغی ڕووبەڕووبونی عەسكەری ، ئەوەبوو لەماوەی ئەم حەفتەیەدا ڕاگەێنرا كە تەقە لەیەككردن لەنێوان هێزەكانی بەریتانیاو ئەرجەنتین بۆ یەكەم جارڕووی داوە ، ئەویش لەو كاتەی فڕۆكە ستونی یەكانی بەریتانیا هێرشیان بردۆتە سەر كۆنە پاپۆڕێكی بچووكی ئەرجەنتین و گوللەبارانیان كردوو ٠

هەروەها ئاژانسـی دەنگ و باسی فەرەنسایی لە هەواڵێكدا ڕایگەیاند كە ئەرجەنتین ڕایگەیاندووە هێزەكانی دەستدەكات بەبەرپەرچدانەوەی هێرشی بەریتانیا بۆ سەر دوورگەی جۆرجیای خواروو كە (٨٠٠) میل لە دوورگەی فۆكلاندەوە دوورە ٠ ئەم وێنانەش لە ئەرجەنتینەوە ئاژانسی (سیبابریس) دەربارەی خۆپیشاندانە فراوانەكان و هەڵمەتی خۆناونووس كردن بۆ جەنگ و بۆ دەربڕینی پشتگیری یان لە بڕیاری حكومەتەكەیان بەگەڕاندنەوەی دوورگەی فۆكلاند، ئامادەی كردوون

هەروەها لە هەواڵێكی تری ئاژانسی فەرەنسایی هاتووە جۆن نۆت وەزیری بەرگری بەریتانیا ڕاگەیاندووە كە هێزەكانی ئەرجەنتین لەناو دوورگەی جۆرجیای خواروو خۆیان داوەتەدەست ٠

عیراق لە پیلانە ـ پاشماوە

دڕپات بكرێتەوە ئەوەیە كە كارە ناڕەوایەكان و دوژمنایەتی حافظ اسد هەر بۆ عیراق نی یەو هەر بە تەنها عیراق ناگرێتەوە ، بەڵكو مەبەستیان گەلی عەرەب و پاشەڕۆژی گەلی عەرەبە لە سەرانسەری وڵاتی عەرەب و سەرجەمی بزوتنەوەی ئازادیخوازی گەلانی ناوچەكە بە تێكڕایی ٠٠٠ وە ووتەكانی خامنەئی لەم ڕۆژانەی دواییدا ئەم ڕاستیە زۆر چاك دووپات و ڕوون دەكاتەوە ٠٠٠ بە ئاشكرا ئەیانەوێت نەك هەر خاكی عیراق داگیر كەن و گەلی عیراق بهاوێنە ژێرباری حوكمی كۆنەپەرست و ڕەگەزپەرستی خۆیان ، بەڵكو مەبەستیان خاك و گەلی عەرەبە ، بۆیە ئەوەی كە كەوتۆتە سەر ئەركی هەموو عەرەبێكی خاوەن بیروباوەڕ بە گەل و وڵاتی خۆی و پاشەڕۆژی و سەربەخۆیی و ئازادی وڵاتەكەی بە دەست هەڵوێست و كارە ناڕەواو دوژمنانەی حافظ اسد دژی عیراق و هەموو گەلی عەرەب بەربەست بكەن و ڕووبەڕووی ڕژێمە بۆگەنەكەی بكەنەوە ٠٠٠٠

ئاوڕێك لە ڕابووردوو ـ پاشماوە

لەگەڵ گۆرانی بێژەكاندا زیاتر كۆڕی خۆیان گەرم دەكەن ، دیسان ئەبنە هۆی ئەوەی كە جەنگاوەرەكان سوكتر هەبسێنەبوەبش كۆڕی شەڕەكەش زیاتر گەرم دەبێت و ترس و لەرزەیەكی گەورەش دەنیشێتە دڵی دوژمنانەوە و ناتوانن زۆر درێژە بە شەڕ بدەن ٠

پاش تواوبوونی شەڕو سەركەوتنی سوپای ئاشوریەكان بەسەر سوپای فارسەكانداو كوشتنی پاشای (عەیلامیەكان) پاشای ئاشوریەكان ئاهەنگێكی گەورە لە باخچەی پاشادا بەبۆنەی سەركەوتنیانەوە دەگێڕێ ٠٠ دیسان لە وەختی خۆشی و ئاهەنگ گێڕانیشدا مۆسیقاژەن و گۆرانی بێژ ئەو ئاهەنگە دەگێڕن و بەشداری دەبەن لە كاتێكی خۆش بەسەردەبەن ٠

ئەمڕۆش هەروەك دەبینین عەینی ڕووداو دەگەڕێنەوە بەتایبەتی لە شەڕە پیرۆزەكەماندا لە « قادسیەی صدام »دا دەبینین هونەرمەندانمان ، شاعیرو گۆرانی بێژ وێنەگرو مۆسیقاژەن و بگرە هەموو هونەرمەندانمان بەشداری ئەم شەڕە ڕەوایە ـ بوون و گەلێ لەمانەش دەچنە مەیدانی شەڕو بەكردەوی خۆی هەڵدەسێت و بەرگری لە خاكە پیرۆزەكەی دەكات و ٠٠ ڕووداوەكان بە جوانترین و ڕاسترین شێوە دەداتە ڕوو ٠٠

هونەرمەندانمان جێگای ڕێزلێگرتن و جێگای شانازین ئەمەش شتێكی پێویستە بەرانبەر بە دوژمنی میللەتەكەمان دوژمنی ڕەگەزپەرستی فارسەكان و ڕژێمی گەندەڵیان ٠٠ ئیتر بەرەو سەركەوتنی گەورەتر ٠

جەماوەری سلێمانی ـ پاشماوە

سەرۆك و ئەندامانی مەكتەبی سەرەك و ئەندامانی مەكتەبی تەنفیزی یەكێتی ناوخۆی كۆمەڵە هەرەوەزی یەكانی جوتیاران لە پارێزگاكەو لقەكانی سەر بە یەكێتی یەكە لە بروسكەیەكدا ڕێزو وەفاداری یان بۆ سەركردایەتی یە مێژوویی یەكەی سەرۆكی فەرماندە صدام حسێن و سەركەوتنەكانی سوپای دلێرمان بەسەر فارسی دوژمن ، دەربڕی ٠

هەروەها ناڕەزایشیان بەرامبەر ڕەفتارە نامرۆڤانەكەی حاكمی دیمەشق دژی وڵاتە خۆشەویستەكەمان ، ڕاگەیاند ٠

تەقینەوەی گڕكان ـ پاشماوە

بەرزایی بازرقەدەدەن و ئەم جۆش و خرۆشە ئەگەرچی ماوەیەكی درێژی پێ بچێ تا لە ناخی زەوی یەوە هەڵدەقولی چۆن و بۆچی دانامركێتەوە ٠٠٠ ! دەبێ ئەوەشمان لە یاد بێ ئێستا ـ ٥٠٠ ـ گڕكان ٠٠٠ بەڵكو زیاتریش لە زەوی دا هەن كە بەلای كەمەوە ساڵی ـ١٢ـ گڕكانیان دەتەقنەوە ٠٠٠ زۆربەی ئەم گڕكانانەش لە دەوروبەری ـ باسفیك ـ دان بەتایبەتی لە ناوچەی ـ هاوای ـ ٠٠٠

هەڵسەنگاندن ـ پاشماوە

بۆ دووری یەكەی تۆ ،
دایە گیان
لەدووریتا ، وەكو
خۆرەتاو ئەسووتێم
مۆم ئەسبووتێ و ،
لەسووتانیا
ڕووناكینی خۆی ئەبەخشێ
بەدنیای
كپ و تاریكی ژوورەكەم ٠٠
من درەختی ئەشكەنجەم و
لەدووریی تۆدا ئەسووتێم
بەڵام نابمە خۆڵەمێش ،
هۆ دایە گیان ٠

● مەهاباد نەجم ڕەباتی ●

لەبروسكەیەكدا بۆسەرەكی فەرمانده ـ پاشماوە

كاتەوە كە ئەو شەڕە داسەپێنراوە دەستی پێ كرد دژی گەلەكەمان و چۆن دەستەكەی حافظ اسد پاڵی دوژمنە ئێرانی یە ڕەگەزپەرستەكەیان گرت ٠ ئەم جۆرە هەڵوێستانە یەك لە دوای یەك هەر هەبوون دژی ڕەوتی سەركەوتووی وڵاتمان كە سەری ئیمپریالیزمەكانی گێژ كردووەو پیلانەكانیانی ژێر خستوەو لەوە دەترسن گیانی شۆڕش و بیروباوەڕە مەزنەكانی بۆ وڵاتەكانی تری ناوچەكە بڵاوببنەوە ، لەبەر ئەوە هاتن فەرمانیان بۆ كاربەدەستی بەكرێ گیراوی سووریا دەركرد بۆ ئەوەی بجووڵێ و چەك بە نۆكەرەكانی ئیمپریالیزم بداو بە شێوەیەكی بێ سنوور هاوكاری لەگەڵ ڕژێمی خومەینی تەڵەكەبازدا بكا دژی عیراقی خۆشەویستمان ٠

هەروەها لەوتارەكەدا وتی بە سایەی پێشەوایەتی یە وردبینە مێژوویی یەكەی سەرەكی پێشەوا صدام حسێنەوەو بازایی و بە جەرگی سەربازە مەردەكانی و ئەو هەرەوەزی یە قوولەی لە نێوان جەماوەری گەلماندا هەیە بە عەرەب و كوردو كەمایەنی یە نەتەوایەتی یەكانی تری دەستە براوە سەرئەونمان بەسەر دوژمنەكانی گەل و نیشتمانماندا مسۆگەرە ٠

لە وتارەدا باسی ئەو هێرشە خوێناوی یەیشی كرد كە دەستەكەی خومەینی تەڵەكەباز دەیبابە سەر گەلانی ئێران و بەتایبەتی سەر گەلی كورد لە ئێراندا و هەروەها باسی باری گەلی كوردی كرد لە سووریادا لە ژێر سایەی حوكمڕانی ی جانەوەرانەی ڕژێمی حافظ اسدی نۆكەرداو بەراوردی كرد بە وەی كە گەلی كوردمان لە عیراقدا چۆن لە ژێر سایەی ئۆتۆنۆمیداو لە ژێر باڵی شۆڕشی گەورەی حەڤدەی تەمووزدا بە خۆشی دەژی ٠

هەروەها باسی ئەو چاودێری یە گەورەیەی كرد كە پێشەوایەتی حزب و شۆڕش بە سەرۆكایەتی بەڕێز صدام حسین ئەیكا بۆ پێشخستنی ناوچەی ئۆتۆنۆمی ی هەناتایبەوە

ئامادەكردنی هەموو جۆرە هۆیەكی ژیانی ئاسوودە بۆ گەلەكەمان تیایا ٠

لە سەرەتای كۆڕەكەدا هەڤاڵ عبدولعەزیز خۆشناو ئەندامی مەكتەبی سیاسی و بەرپرسیاری لقی چواری پارتی وتارێكی خوێندەوەو تیایا باسی ئەو ئەرك و بارانەی كرد كە بەسەرشانی جەماوەری ناوچەی ئۆتۆنۆمی یەوە یەو چی یان لە سەرە بیكەن بۆ پارمەتیداو پشتگرتنی سەركەوتنەكەمان ٠

دـا مەكتەبی سیاسی پارتی دیموكراتی كوردستانی دوایی لە ئەندامانی پارت و جەماوەری گەلی كوردمان كرد ئەوەی پێویستە بی بیكەن لەم قۆناغە تازەیەدا كە هاتوەتە پێشەوە

پاش ئەوەی ڕژێمی بەكرێگیراوی سووریا سنووری لەگەڵ عیراقدا داخست و ڕۆیشتنی نەوتی عیراقی بە خاكی سووریادا قەدەغەكرد٠ لەو بڕیارەدا كە مەكتەبی سیاسی دای لەو كۆبوونەوەیەیدا كە لەم دواییەدا گیرا پارتی وتی لەبەر ئەو باوەڕەی كە هەمانە بەوەی كە بەرگری كردنی عیراقی شۆڕش لە سەربەرزی و خاكی نیشتمان ڕەوایەو لە پێناوی پتەوكردنی ئابووری نیشتمانی دژی پیلانەكانی دوژمنانمان لە ئیمپریالیزم و بەكرێگیراوانی ـو لە پێناوی پتەوكردنی بەرەی ناوخۆو هاوبەشی كردنی هەموو توێژەكانی كۆمەڵگا لە شەڕی ڕەوامانا دژی فارسە ڕەگەزپەرستەكانی دوژمندا پارتی بڕیاری كردنەوەی دەرگای باربووكردنی دا بۆ ئەندام و كادیرو پێشەواكانی٠

هەروەها مەكتەبی سیاسی داوای لە لق و لیژنە ناوخۆكانی ـكرد دەستبكەنە كۆڕگێڕان بۆ جەماوەری ناوچەی ئۆتۆنۆمی كوردستان بۆ ئەوەی هەموولایەكی ئەو پیلانە كۆنەپەرستی یەو ئەو دەورە تاوانباری یانە ئاشكرابكا كە بە ڕژێمی سووریا سپێرراوە بۆ ئەوەی ڕژێمی كۆنەپەرست و بەكرێگیراوی فارسی بێ زگارگاو نەهێڵێ بكەوێتە چاڵی ڕووخان و نەمانی ی هەناتایبەوە ٠

چیرۆك بۆ منداڵان ـ پاشماوە

دەرهێناو دای لە وورگی گورگەكەو وورگی گورگەكەی لەت كردو داپیرەو دیلانیشی بە سەلامەتی خۆیان فڕێدایە دەرەوە ، ئینجا وورگی گورگەكەیان پڕكرد لە بەرد وە لەو كاتەدا گورگەكە ویستی هەڵسێتەوە بەڵام نەیتوانی ، كەوت و مرد ٠

● ئینجا ڕاوچییەكە پێستی گورگەكەی ڕاكر ، وە داپیرەش نەوەكەی خستەوە باوەشی ، باشان دەستیان كرد بە خواردنی ئەستووك و كەرەكە، وەزۆر سەریان سوڕما بەم پێشهاتەو باشان دیلان بە شادیەوە گەڕایەوە ماڵەوە ، هاوڕێكانیشی پێشوازیان كردو دڵخۆش بوون بە ڕزگاربوونی ٠

لێكۆڵینەوە لەكتێبەكەی ـ پاشماوە

وەسفی «دوا سرنج»ی شۆخێك لەسەر ڕێگایەكو ، تا باسی كڵۆڵی ئافرەتی دڵدارو قەدەغەیی دڵداری لە ئافرەت كە هەمووی لەسەر « بەردەنووسێك » نووسیوەتەوەو ، تا بەباڵا ـ بڕینی ئافرەتی بیر ڕووناك و نیشتمان پەروەری سەردەمی ئازادیمان كە لە «بۆ سەربازی جومهووریمان»دا باسی ئەكاو ، تا سەر بە ئاسمان گەیاندنی ئافرەتی هاوچەرخی كورد « ژنی بەرز وەك مانگی دەسكرد » كە ڕەنجی هەزارانی وەك ئەوو وەك پاڵەو جوتیاری ڕەنجبەری برای « بازووی بەكاری ئەمرۆی كوردو كوردستانە ٠٠

دوكتۆر پەسیر ئەیەوێ لە خوێندەواری بگەیەنێ گوایە تەنانەت گۆرانی خاوەنی بیری نوێ یشـــ هەر لە دەلاقـــەی ژنو پیاوی یەوە بۆ ژنی ڕوانیوەو هەرچی شیعری بۆ ژنی هەیە هەمو باسی زوڵف و چاوو ماچو دەسلەملانەو ٠٠ ئەمیش هەر ڕێچكەی كوردی و نالی و سالم و وەفایی و ٠٠٠ی گرتووە ٠ پاش ئەم هەموو هەڵسەنگاندنە مەوزووعی یە (!) ئەڵێ ـ بمبوورن ئەگەر ئەمە تێكستی قسەكەی نەبێ، پوختەی باسەكەی بێ ـم ـ دایكی نەزۆكی ئەدەبی كورد بەدرێژایی تەمەنی تەنها شاعیرێكی خستووەتەوە كە ئافرەتی وەك ئینسان و بۆ خەبات ویستبێ ئیتر پاش ئەو لە سكوزا چووەتەوەو ، منیش نازانم بشێ جارێكی ـ كەش منالێكی تری ببێ ، یا ئەبێ هەمیشە هەر چاولەدەسی ئەم تاقانەیە بین ؟

دوكتۆر كامیل بەداخەوە كەسی نەبوە دیوانی حاجی قادری بۆ بخوێنێتەوەو بەگوێیدا بدا كە ئەو حاجی یەی خاوەنی جوانترین شیعری دڵداری ، هەر خۆیشیە وتوویەتی :

بۆیە فەرموویەتی نەبی ی ئەمین
(اطلبوا العلم ولـــو بالصین)
نێرو مێ لەم حەدیثە فەرقی

ئێران ـ پاشماوە

نارد بۆ ئەوەی هەوڵی پاراستنی ژیانی باوكی بدەن ٠ هەندێ لەم كەسە گەورانە پاپا یوحەننا پۆلسی دووەم و یاسر عەرەفات و سەرەكی گینیا ئەحمەد سیكوتۆرین ٠

كوڕەكەی شەریعەتمەداری ـ كە ئیستە لە ئەڵمانیایە وتی باوكی زۆر نەخۆشەو تەمەنی

نی یە
بەر مەلا نەهیی فەرموو دینی نی یە

باسی مەلای كۆیەی دە پشت مەلای كوڕە مەلای نەمبیستووە كە ئەوەندە لەسەر پێخوێندنی كچان سوور بووە ، كچی خۆی خستووەتە قوتابخانەی كوڕانەوە تا قوتابخانەی كچان لە كۆیە كراوەتەوە ٠٠

ئاگای لە فایق بێكەسی بیست ساڵ دەسەچێڵەی خەباتی كورد نی یە ، ئەوەی « نەسرین دەمێكە داخت لە دڵمە ٠٠»ی داناوە ٠٠ داخەكەم تەنانەت بە گۆرانی یش ئەم پارچە شیعرەی نەبیستووە ، وەك كە تیا ئەڵێ:

نێرو مێ هەردوو بە جووتە بۆ وەتەن هەبونی ئەدەن دووره دەرچوونی لە دیلی مەل بە باڵێ نافڕێ ٠٠

پیرەمێردی كەلە مێردیشی هەروا بە بیردا نەهاتوە كە گۆرانی بۆ نەورۆزی ساڵی ڕاپەڕینەكەی ١٩٤٨ ئەڵێ و ئافرەتی تێكۆشەری عیراقی لە گۆرانی یەكەیدا بەمجۆرە هەڵئەسەنگێنێ :

تا ئێستا ڕووی نەداوە
لە تەئریخی میللەتا
قەیتانی گوللە سنگی
كچان بێ لە هەڵمەتا

نموونە زۆرە بیهێنمەوە تا بۆ دوكتۆری ڕوون كەمەوە لە سایەی خواوە دایكی ئەدەبی كورد ڕۆڵەی زۆری تری لە كامەرانیش بەولاوە ، لەو باشترو وەك ئەوو لەو خوارتری لێ كەوتوەتەوەو پاشتریشی زۆری تری لێ ئەكەوێتەوە ٠٠ بەڵام ئەم كۆنەقینە بەرانبەر بە گۆران تازەكردنەوەی هەڵوێستی لەپای چی و ، دوكتۆ چقارانجێكی لەوە دەسگیر ئەبێ وا جارێ ئەیەوێ لە ڕووی فۆرم و جارێكی تر ئەیەوێ لە ڕووی ناوەرۆكەوە گۆران و شیعری گۆران بە هیچ دەركا. بۆ جارێ ئەم هەوڵەی دوكتۆر خۆی پێوە ماندوو ئەكا ، كەس لە شێخ نووری شێخ صالح خۆی ، یا لە كامەران خۆیی نەدیو نەبیست ، هەوڵی بۆ بدەن و باسی لێ بكەن ٠٠

٨٢ ساڵەو ئیستە بە زۆر لە ماڵدا بەند كراوەو كاربەوە ـ دەستیان نەیانهێشتوە بە هیچ جۆرێك بەرگری لە خۆی بكا، ئەوەی شایانی باسە دادگاكانی ڕژێمی خومەینی شەریعەتمەداریان لە هەموو دەسەڵاتە ئایینی یەكانی رووت كردووەتەوەو بە هەوڵدانی ڕووخاندنی ڕژێم تۆمەت باریان كردوە ٠

لەمیهرەجانی ئاوازو مۆسیقا ـ پاشماوە

خۆیان وون ناكەن ٠٠ وەك زۆر ئاقی كردنەوەمان لەو بوارەدا هەیە بەتایبەتی لە نیپەكانی هەولێرو سلێمانی و دهۆك ٠٠٠٠

گرنگ بەشداری كردنمان لەو میهرەجانانە دەرخستنی توانای هونەری كوردی یە ، وەك كاك (وریا) ش ووتی پێویستە بەر دەوام بین لە بەخشینی زیاتر لەم ڕووەوە٠٠

بەڕێز جمال حاجی شریف ـ پاشماوە

هەروەها لیستەیەكی ئەوپارچە زەوی یانەیش كە ئامادەن بۆ دابەشكردن و چیشیان لە تواناداییە ئامادەی بكەن ٠ ئەمە بێجگە لە تەرخانكردنی ئەوەندە پارچەی زەوی كە بەشی بكا كەرتی تایبەتی پرۆژەی پیشەسازی تیا دامەزرێنێ ٠

چەند جەنگاوەرێك ـ پاشماوە

دژی ئەو ڕژێمە ناڵەبارەی چەكم هەڵگرتووە لە پێناوی هەق سەندنەوەی خۆمان لە ڕژێمی ئێران ٠

لەكۆتاییدا داواكارین لە یەزدانی گەورە كە خاوەن هەق سەربخاتو ئەمەش بۆ هەموو نەتەوەو وڵاتانی جیهان ئاشكرایە كە كێ خاوەن هەقەو كێ شەڕ بەوی تر دەفرۆشێت ٠

فریا عبدالله حسین
نووسینگەی سلێمانی

ڤیستیڤاڵی ـ پاشماوە

ئەمیندارێتی یەكەمان خۆی ئامادەكرد بۆ بەشداری كردن لە قادسیەی صدام و گەیشتن بە مافە ڕەواكانی عیراق لەم لایەنانەی خوارەوە :

أ ـ تەواوی فەرمانبەران كرێكارانی ئەمانەت بە توانایەكی زیاتر ئیش دەكەن بۆئەوەی جێگای ئەو هاوڕێیانەی كە چوونەتە بەرەكانی جەنگ پڕبكەنەوە ٠

ب ـ نەخۆشخانەكانمان ئامادەیی خۆیان دەربڕی بۆ تەرخان كردنی هەموو توانایان لە خزمەت كردنی جەنگداو هەروەها زۆر گرنگیمان بە دابین كردنی كەرەستەو دەرمان ، داوە بۆ هەموو كاتێكی پێویست ٠

ج ـ لە لایەكی ترەوەش هەموو ئەو كەسانەی سەربەو ئەمانەتەن ئامادەیی خۆیان بۆ چوونە ناو لیوا تایبەتی یەكانی جەنگ پیشانداوە ٠

ئێمە داوا لە هاووڵاتیان دەكەین كە هاوكاریمان لەگەڵا بكەن بۆ دابینكردنی خوێن بۆ كاتی پێویست ٠

● نووسینگەی هەولێر : نەجاة ●

هاوكاری لە ئەمانەتی ـ پاشماوە

نەینەواو میوانانی ڤیستەڤاڵی چواردەهەمی بەهار ، بەشداری ئاهەنگی سروشتیان كردو ، گۆرانیان بۆ بەهاری سەركەوتن و عیراقی نوێ و سەركردەی نەبەزو خۆشەویست صدام حسین وت ، سێ ڕۆژ خەڵكی نەینەواو میوانەكانیان ، لە بەردەم دەروازەی بەهاردا بەڵێنی دڵسۆزی و وەفاداریان بۆ نیشتمانی ئازیز دووپات دەكردەوەو ، پەنجەی تاوانباریان دەكرد بە چاوی ڕژێمی بەكرێ گیراوی ئێران و ڕژێمی خیانەتكاری حافظ ئەسەدو هەموو دوژمنانی عیراقی لوتكەو سەر بڵند ٠

● ژمارەیەكی زۆر نوێنەرانی سلكی دبلوماسی عەرەبی و بێگانە بۆ ڤیستەڤاڵی بە میوان بانگ كرابوون و ، بەرنامەی تایبەتی و ڕێك و پێكیان بۆ ساز درابوو هەموو چالاكی یەكانیان بینی ٠ هەروەها ڕۆژنامەنووس و وێنەگرانی تەلەفزیۆن و بەیامنێرانی ئێستگەی رادیۆش بانگ كرابوون و ، لیژنەی ڕاگەیاندن چەند فۆلدەرێك و ناملیكەیەكی دەربارەی ڤیستەڤاڵ بە زمانی عەرەبی و ئینگلیزی كران ٠ هەروەها ڕۆژنامەیەكیش بە ناوی (الربیع) لە هەر سێ ڕۆژەكەی ڤیستەڤاڵدا ڕۆژی ژمارەیەكی لێ دەردەچوو ٠

پیشانگەی قوتابخانەكانی دهۆك ـ پاشماوە

ب تام و بەركەتی و پر بها بوون ٠٠٠ پاشی ژ لایێ ٠٠ چالاكی یا خاندنگەها ژ ڕێڤەبەری یا پەروەردگەها ٠٠ پارێزگەهێ چەند دیاریەك هاتنە پێش كێش كرن ٠ ٠ بوو وان شاگردێت تولاز ٠٠٠ دگەل سوپاسی یەكا ٠ ٠

گەرم بو ڕێڤەبەری یا خاندنگەهێ مات ٠ ٠ نەخازمە بو ماموستا یێ پسپور و پر بها ٠٠

ـ جندی حسن جندی ـ
نڤیسینگەها دهوكێ
شڤان توفی

زایۆنی دوژمن ـ پاشماوە

چونكە ڕێگەیان گرتبوو ڕەبۆمباشیان دەهاوێشتە ناو كۆمەڵی پۆیسی زایۆنی دوژمنەوە ٠

هەروەها سەربازەكانی دوژمن لاوێكی تریشیان لە شاری غەززە بریندار كردووە، سەرچاوەكانی زایۆنیش ڕایانگەیاندووە كە لاوەكە بە چەقۆ هێرشی بردۆتە سەر كۆمەڵێك پۆلیسی زایۆنی ٠

رۆژنامەیەکی هەفتانەیە
٨ لاپەڕە
٢٥ فلسە

هاوکاری
التضامن

شرقامی الخلفاء
مەیدانی الخلانی
ت ٨٨٧٥٧٩٥ / ٥ خەت
ساڵی ١٩٧٠ دامەزراوە

دەزگای رۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی
بەڕێوەبەری گشتی و سەرنووسەر
مصلح مصطفى

● پێنجشەممە ٦/٥/١٩٨٢ ژمارە ٦٣٦ ●

● الخميس ٦/٥/١٩٨٢ العدد ٦٣٦ ●

بڕیاری مێژوویماندا بۆ گێڕانەوەی دەستەڵاتیی تەواومان لەسەر خاک و ئاوەکەمان و بە توانا و لێهاتنەوە دژی هەرکەسێ دەوەستین بەربەستی ئەم بڕیارە مێژوویە رەوابگرێت .
سەرۆکی فەرماندە
صدام حسین

سوپای عیراقی مەزن ئاڵای سەرکەوتنمان زیاتر بڵند دەکات

هەفتەی دروێنەو تێکشکاندنی هێزەکانی دوژمنی نەفام

جارێکی تروو بۆ دەیان جار ، هەر لە یەکەم رۆژی سەرکەوتنە مەزنەکەمانەوە ، سەربازە جەنگاوەرەکانی سوپای دلێری عیراق ، هەردوژمن دەشکێنن و نێمە هەر سەردەکەوین و ئەوان هەرئاگری شەڕی دوژمنایەتی کار خۆش دەکەن بەلام خۆیان دەسوتێنن و ئەلانی ئێرانی لێ قەوماو تووشی زیاتر زیان و ماڵوێرانی دەکەن .

هەفتەی رابووردو دیسان لە خۆیان بایی بوونەوە ، ویستیان قوچ بهاوێن ، سەریان دای بە تاشەبەردی پتەو خۆراگرتنی سەربازەکانی قادسیەی صدام داو شکان بۆ دەیان جار بوون بە پەندی زەمانە .

لە هەفتەی رابووردوودا زیانی دوژمن بەم جۆرە بووە :

● **بەیاننامەی ژمارە ٦٩١ :**

نۆ کوژراوو هەڵتەکاندنی ئەوانەی تیایدا بوون و بنکەیەکی تەقەمەنی .

● **بەیاننامەی ژمارە ٦٩٢ :**

٦٩ کوژراوو ژمارەیەکی تەقەمەنی و فڕۆکەکانمان سەرکەوتویی بنکەو زۆر بریندارو سێ بنکەی مۆنگاکانی دوژمنی لە دورگەی خەرجی ئێرانی بۆردوومان کرد .

● **بەیاننامەکانی : ٦٩٣ ، ٦٩٤ ، ٦٩٥ :**

١ ـ بەرەبەیانی رۆژی هەینی ٣٠ـ٤ـ١٩٨٢ هێزەکانی دوژمن ویستیان پەلاماری هێزەکانمان بدات لە خەفاجیەو ئەحواز بەڵام هێزە دلێرەکانمان مەردانە بەرپەچی پەلامارەکەیان دایەوەو سەرکوتی هەموو هێزەکانی دوژمنی کرد .

٢ ـ لە یەکەم سەر ژمارەی زیانەکانی دوژمندا دەرکەوت لەو هەردوو بەرەیە ژمارەی کوژراوەکانیان گەیشتە (٥) هەزارو (٦٧٢) کوژراوو ژمارەیەکی زۆر بریندارو گیراوو هەڵتەکاندنی (١٨) دەبابەو (١٢) سەربازبەرو (٥٢) لۆری و دەستبەسەراگرتنی ژمارەیەکی زۆری چەک و تەقەمەنی و دەبابەو لۆری هێزەکانی دوژمن کە بۆ بەکارهێنان دەشێن .

٣ ـ فڕۆکەکانمان بەردەوام بوون لە سەرکوتاندنەوەی هێزەکانی دوژمن و زیانی سەرو ماڵی زۆری پێگەیاندن و لە ماوەی ئەو دوو رۆژەدا (٢١٨) چار هەڵمەت براوەنە سەر بنکەکانی دوژمن فڕۆکەی سەمتی (٤٠) هەڵمەتی سەرکەوتویان کردوەو دیسان لەم رۆژەدا شەش فڕۆکەی دوژمن خراوەتە خوارەوەو هێزەکانی دوژمن بە تەواوی لە خەفاجیەو ئەحوار شکاو ئەفروتو نابوو .

● **بەیاننامەی ژمارە ٦٩٦ :**

١ ـ ٣١٢٢ کوژراوو ٧٩ دەبابەو حەوت تۆپ و ١٤ سەرباز بەروو ٤٣ لۆری و پێنج شەفل نۆ فڕۆکەو دەستبەسەراگرتنی چەک و جبەخانەیەکی زۆری ساغ گرتن و بریندارێکی زۆر .

٢ ـ سەرەرای ئەوەی لە بەیاننامەی ٦٩٥ راگەیەنرا لە چاڵ و چۆڵی بەرەی شەڕدا (٣٥٠٠) لاشەی تری سەربازەکانی دوژمن دۆزرانەوە .

٣ ـ دوای پەلامارە سەرنەکەوتوەکەی دوژمن لە ناوچەی چەنانە : زیانەکانی دوژمن بەم جۆرەیووە ٨٧٩٤٠٠ کوژراو ٢٦ سەرباز بەر و ٩٥ لۆری و پێنج شەفل و ١٣ فڕۆکەی دوژمن .

● **بەیاننامەی ٦٩٧و ٦٩٨ :**

١ ـ لە بەرەی خەفاجیەو ئەحواز ناوچەی رۆژئاوای کارون کوژراوی دوژمن بە هەزاران بوو لەگەڵ سەدان بریندارو گیراوو دەستبەسەراگرتنی چەک و جبەخانەیەکی زۆر .

٢ ـ لە ناوچەی چنانەو بەرەی رۆژئاوای رووباری کاروون زیانێکی گەورە بە دوژمن درا دیسان لەسەر پردی حالوب و ناوچەی طاهری هێزەکانی دوژمن سەرکوت کرا .

بڕوانە ل : ٧

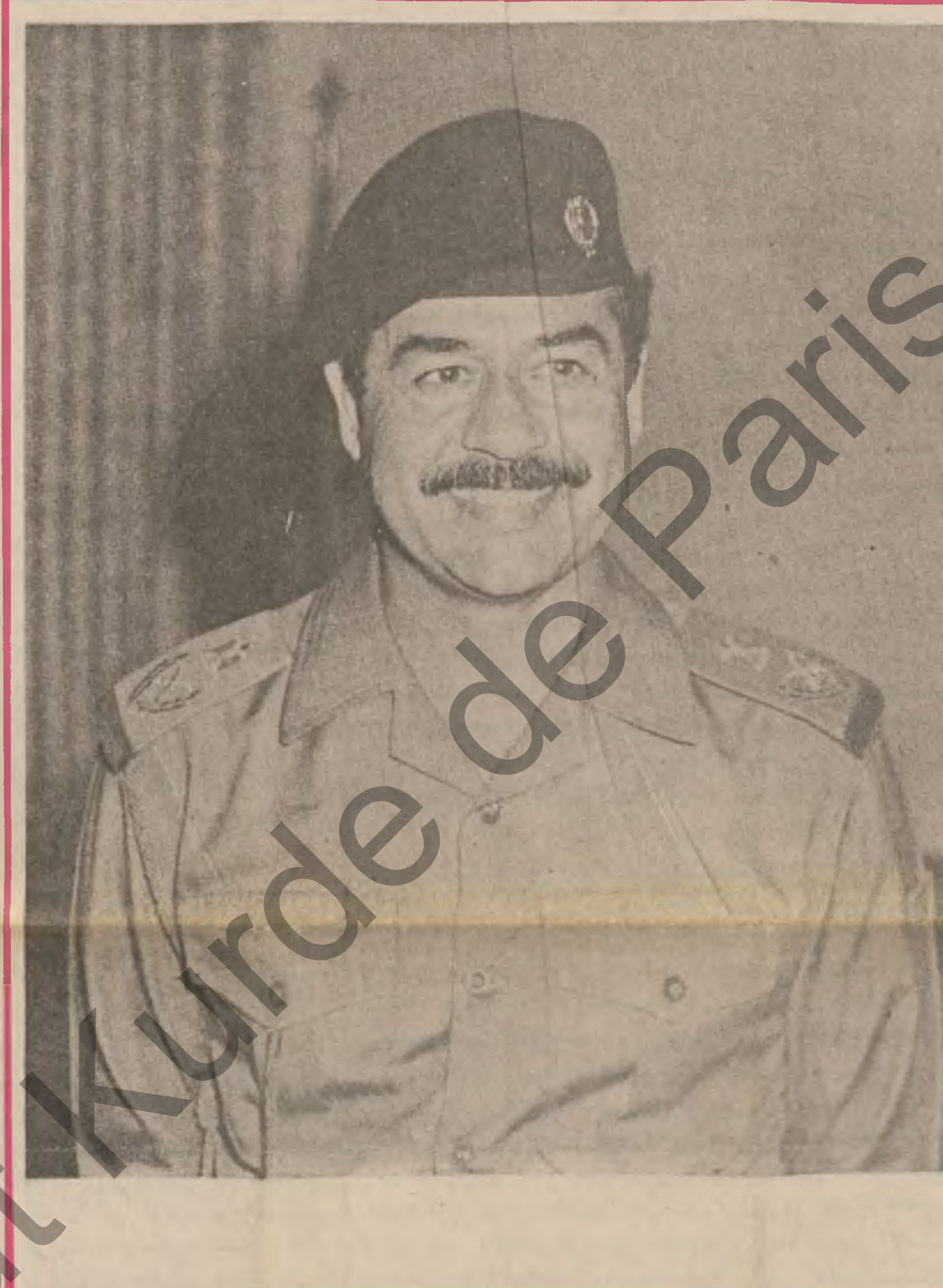

سەرۆکی فەرماندە صدام حسین

سەرخۆشی لە سەرۆکی جەزائیر دەکات

بەرێز سەرۆکی فەرماندە صدام حسین بە بۆنەی کۆچی دوایی خوالێخۆشبوو محمد صدیق بن یحیی وەزیری دەرەوەی جەزائرو ئەوانەی کە لەگەڵیا کۆچی دواییان کرد بروسکەی سەرخۆشی بۆ سەرۆکی جەزائری شاذلی بن جدید ناردوو ئەمەش دەقی بروسکەکەیە ...

برای بەرێز شاذلی بن جدید سەرۆک کۆماری جەزائری دیموکراتی میللی .

بەوپەڕی ناخۆشیی و دڵتەنگییەوە هەواڵی کۆچی دوایی خوالێخۆشبوو محمد صدیق بن یحی وەزیری دەرەوەی جەزائرو کۆچی دوایی ئەوانەی لەگەڵیا بوون گەیی .

ئەوەشی کە زیاتر لە مردنەکەی دڵ تەنگترمان بکات ئەوکارە پیرۆزەبوو کە بۆ مەسەلەی خزمەت کردنی ئاسایش خۆی بۆ ئامادە کردبوو .

تکا ئەکەم ئەم سەرخۆشی لێکردنەم پەسەند بکەن و لە خوای مەزن و توانادار تکام ئەوەیە کە جەزائری دۆست تووشی هیچ ناخۆشییەک نەبێ و تکاشم ئەوەیە سەرخۆشی لێکردنەکەشمان بە کەس و کاری خوالێخۆشبوو کەس و کاری ئەوانەی لەگەڵیا کۆچی دواییان کرد بگات .

صدام حسین
سەرۆک کۆماری عیراق
٤/ئایار/ ١٩٨٢

هێزەکانمان بە تەواوی دەسەڵاتی سەرکەوتنیان چەسپاندووە

سەرچاوەیەکی سوپایی بەرپرسیار لە هێزی صلاح الدین دا دوپاتی کردەوە کە هێزە ئازاکانمان بە تەواوی دەستەڵاتیان بەسەر ئەو هێرشەی ئەم دواییەی ئێران لە کەرتی خواروودا .

لە وتەیەکدا کە لەگەڵ دەستەی پەیامنێری ئاژانسی دەنگوباسی عیراقدا کردی وتی هەڵمەت و ئازایی شەڕکەرە پاڵەوانەکانمان پشووی نەدا بە هێزەکانی ئێران لە رزگاری گارۆندا ئەو ئارەزووانەی خەویان پێوەدەبینی لەم هێرشەیاندا

بڕوانە ل : ٧

هەڵوێست

توانای سەرکەوتن باوەڕی مرۆڤایەتی

جارێکی تر ، لە هەڵوێستی مرۆڤایەتی پڕ باوەڕەوە ، جارێکی تر ، لە مەوقعی بەهێزی تەواوی دوور لەخۆبایی بوون، جارێکی تر لە سەر ئەو ڕێڕەوەی لە ١٧ ـ ٣٠ تەممووزی پیرۆزەوە سەرکەوتن بەدوای سەرکەوتندا بۆ عیراق و بۆ گەلی عیراق و بۆ شۆڕشی عیراق و ئەنجام بۆ حەق و حەقخوازی بەدی دەهێنێ ، سەرکردایەتی شۆڕش و بەئامۆژگاری سەرکردەی کاروان صدام حسین سەلامەتی ڕێڕەوی عیراقی شۆڕشی دووپات کردەوە ، سەلماندیەوە، ئێمە ، ناچین بەگژ گەنی ئێراندا کە خۆی لە ڕەوەی دەستەیەک نەفام و خوێن رێژو درندە بووە ، بە پێچەوانەوە هێزی ئێمە ڕێگا لە بەردەم تەقەللای رەوای ئەواندا دەکاتەوە بۆ رزگار بوونیان لەو تاقمەی بە زۆر خۆی بەسەریاندا سەپاندوە، سەرکردایەتی شۆڕش بڕیاریدا ، ئەو منداڵانەی تاقمە نەفامە درندەکەی خومەینی پاڵی پێوە نان بۆ ناو کورەی ئاگری شەڕو هێزە دلێرەکانی ئێمە بە دیل گرتونی بنێررێنەوە بۆ لای کەس و کاریان بەبێ ئەوەی وەک دیلی جەنگ

بڕوانە ل : ٧

دەنگدانەوەی سەرکەوتنمان دوژمنی تۆقاندووە

ڕژێمی تاران هاواری لێ هەڵدەستێ

ڕادیۆی تاران دوای چەندسەعاتێک لە دەستپێکردنی هێرشە سەرنەکەوتووەکەیان هاواری هێنا بۆ خەڵکی ئێران بۆ خوێن و نان بەخشین بۆ ئەوەی بنێررێن بۆ هێزە دوڕاوەکانی ئێران لە بەرەدا .

لەو بەیاننامەیەدا کە بانقی خوێن لە ئێراندا لە ئێستگەوە بڵاوی کردەوە وتی نەخۆشخانەکانی ئێران زۆر پێویستیان بە خوێن هەیە بۆ رزگارکردنی ژیانی ئەو هەزارەها بریندارەی کە لە نەخۆشخانەکانا کەوتوون .

هەروەها ڕادیۆی تاران بەیاننامەیەکی بۆ هەموو نانەواکانی تاران بڵاوکردەوەو تیایا داوای لێکردن نان ببەخشن بۆ ئەوەی بنێررێ بۆ سەربازەکانی ئێران لە بەرەدا .

ئەم بانگەوازانە ئەو زەرەرو زیانە گەورانە دەردەخەن کە تووشی هێزەکانی ئێران بوون بەدەست هێزە پاڵەوانەکانمانەوەو ئەوە دەردەخەن کە ڕژێمی ئێران نانی سەربازەکانیشی پێ دابین ناکرێ .

ڕەفسەنجانیش دانی پیادەنێ :

ڕژێمی ئێران دانی بەو تەنگوچەڵەمە گەورەیەدانا کە هێزەکانی ئێران دووچاری بوون و حستوونیەتە باوەشی مردنی ڕاستییەوە . هاشمی ڕەفسەنجانی سەرۆکی پارلەمانی ئێران وتی چونکە هێرشەکەمان هەر ناوچەیەکی دەشتایی گرتووەتەوە کارێکی گرانە .

ئەم قسەیەی ڕەفسەنجانی ئەو زیانە گەورەیە دەردەخا کە هێزەکانی ئێران دەناڵێنن بەدەستیەوەو گرانی ئەو لێدانە پیشان دەدا کە هێزەکانی عیراق لە وەڵامی هێرشە سەرنەکەوتووەکەی ئێراندا ئاراستەیانی کردووە .

هەروەها سەرۆکی ڕژێمی نەفامانیش : ـ

سەرۆکی ڕژێمی ئێران عەلی خامنەیی دانی بە سەرنەکەوتنی هێرشەکەی ئێراندانا بۆ سەر جووتە کەرتی خەفاجییەو ئەحواز بەهۆی ئەو کۆسپانەوە کە ناوی نان کۆسپی سروشتی و تووشی هێزەکانی ڕژێمەکەی بوون .

خامنەیی بە شێوەیەکی سەرلێشێواوانەوە وتی ناتوانین ماوەیەکی ڕێک دانیێن بۆ بەردەوام بوونی هێرشە جەنگییەکانمان چونکە ئێمە مەبەستمان ئامانجە نەک کات .

بڕوانە ل ٧

لە هەڵوێستی مرۆڤایەتی و باوەڕەوە ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش منداڵە گیراوە ئێرانییەکان دەداتەوە بە کەس و کاریان

بڕیاردرا ئەو منداڵە ئێرانیانەی لە لایەن هێزە ئازاکانمانەوە گیراون لە رێی خاچی سووری دەوڵەتانەوە بدرێنەوە کەس و کاریان بەبێ داواکاری گۆڕینەوەیان بە گیراوی عیراقی و ئەمەش دەقی ئەو دوانەیە قسەکەرێک بەزمانی ئەنجومەنەوە لەم بارەیەوە بە ئا.د.ع راگەیاند.

بەناوی خوای گەورەوە

پشت بەستن بە گیانی فەرمایشتەکانی شریعەتی ئیسلام و بیروباوەری شۆڕشی تەموزی مەزن و لەسەر ڕێڕەوی ئەو باو باپیرە نەمرانەی ئاڵای حەقخوازی و داد پەروەریان هەڵگرت دنیایان پڕ کرد لە رووناکی لە سەردەمەکانی رابووردوداو بۆ پتەوکردنی بیروباوەری مرۆڤایەتی بەکردەوەو ئارەزوومان لە دەربڕینی ئەوەدا بۆ گەلانی ئێران کە تووشی بەڵای شەڕانی و نەفامە گومان لێکراوەکان بوون کە نیەتمان بەرامبەریان سافە بڕیارماندا ئەو منداڵانەی هێزە ئازاکانمان لە مەیدانی شەڕدا گرتونی لە رێگای خاچی سووری دەوڵەتانەوە بیداتەوە بە کەس و کاریان بەبێ داواکاری گۆڕینەوەیان بە گیراوی عیراقی بابڕی گەلە مەزنەکەمان و بیروباوەری پیرۆزی و سەرشۆڕی بۆ حوکم را بەکرێ گیراوەکانی ئێران هاوسوێندە خراپەکاتی .

خومەینی مێشکی تێک چووە..!

خومەینی ئەلەکەباز مێشکی خراپ تێکچووە وای لێ هاتوە ناتوانێ کاروباری ئێرانی ڕووخاو چ لەناوەوە چ لەدەرەوە بەرێ بەڕێوە پاش ئەوەی بە هەواڵی سەرکەوتنە بەزەکانی عیراق و تێکشکانەیەک لەدوای یەکەکەی ئێران و کوشتن و بریندار بوونی هەزارەهای لە هێزەکانی ئێران زانی .

لەبەر ئەوە خومەینی بڕیارێکی دەرکرد بە دانانی براکەی بە نوێنەری خۆی و جێ نشینی لەقەڵەمداو مافی هەموو جۆرە کردەوەیەکی خۆیی پێ بەخشی .

لە لایەکی تریشەوە ڕۆژی دووشەمموی رابووردوو بەیەکداچوونێکی تیژ لە نێوان کاربەدەستانی ڕژێم و ئەو هێزە بەرهەڵستیکەرانەدا لە تاراندا ڕوویدا کە دەیانەوێ بە هێزی چەک ڕژێمی خومەینی وەرگێڕن .

پەیامنێری ئاژانسی دەنگوباسی فەرەنسا لە تاراندا بەناوی بینەرانی ئەم بەگژاچوونەوە گێڕایەوەو وتی ئەنجامی ئەم هەرایە کە کاربەدەستان زۆر بەتوندی دەیانەوێ بیشارنەوە لە هاتووچۆی ئۆتۆمۆبیلەکانی ئیسعافەوە دەردەکەوێ کە لە کاتی بەگژاچوونەکەدا هەر خەریکی هاتووچۆ بوون .

پەیامنێرەکە وتی شەڕە تەقەکە کە جۆرەها چەکی شەستتیرو گوللەسارووخی تیا بەکارهێنرا کاتێ دەستی پێ کرد کە

بڕوانە ل : ٧

یوگسلافیا هەوڵی سەرکەوتنی کۆنگرەی بەرزی بەغدا دەدات

بەرێز فضل خوجە ئەندامی هەمیشەیی لە ئەنجومەنی سەرۆکایەتی یوگسلافیا دووپاتی کردەوە کە وڵاتەکەی بە هەموو توانایەکییەوە هەوڵ دەدات بۆ سەرکەوتنی کۆنگرەی حەوتەمی سەرۆکانی وڵاتە بێلایەنەکان لە بەغدا .

هەروەها لە چاوپێکەوتنێکدا کە لە بەلگراد بڵاوکرایەوە هەوڵ و تەقەللای وڵاتەکانی بزووتنەوەی بێلایەنی بۆ کۆتایی پێهێنانی جەنگی نێوان عیراق و ئێران و چارەسەرکردنی بەڕێنەیەکی ئاشتیخوازانە ، دەست نیشان کرد .

هەروەها بەڕێز خوجە دڵنیایی خۆی دەربڕی کە خۆئامادەکردنە چالاکەکان

بڕوانە ل : ٧

داستانێکی تری سەرکەوتن

جارێکی دیکەش جەنگاوەرە پاڵەوانەکانی قادسیەی صدام سەرکەوتنێکی تری مێژوویی نەمریان وەدەست هێناو داستانێکی تری نوێیان لە هەردوو کەرتی ئەهوازو خەفاجیەو ناوچەی طاهیری ـ پردی حالوب وەدی هێنا .

ئەم سەرکەوتنە مەزنەش ، هەروەک جارانی پێشوو ، بە پووچەڵ بوونەوەو تێکشکاندنی هێرشی دوژمنی نەفام و رەگەزپەرست لەم ناوچانەو رووخاندنی ئەو پردانەی کە دوژمن بۆ پەڕینەوەی لەناوچەی طاهیری ـ پردی حالوبدا هەڵی بەستبوون و بووە هۆی گرتن و کوشتنی هەزاران سەرباز ئەفسەرو پاسدارانی رژێم و تێکشکاندنی سەدان دەباب[illegible] بەسەراگرتنی جۆرەها چەک و جوبەخانە ، [illegible] بووەوە .

بڕوانە ل : ٧

Institut Kurde de Paris

لە بروسکەیەکدا بۆ سەرەکی فەرماندە صدام حسین

پارتی شۆڕشگێڕی کوردستان پەیمانی خۆبەخت کردن لە پێناوی پتەوکردنی گیانی سەرکەوتندا تازە دەکاتەوە

ئەندامانی لقی سێی پارتی شۆڕشگێڕی کوردستان لە پارێزگای هەولێر ستایشی سەرکەوتنە نوێیەکانی هێزە دلێرەکانمانیان بەسەر دوژمنی رەگەزپەرستدا کرد کە لەم دواییەدا لە هەردووکەرتی خفاجیەو ئەحوازدا بەدەستیان هێنا ٠

لە کۆتایی ئەو کۆڕەدا کە لە شاری هەولێر سازیان کرد بروسکەنامەیەکیان ئاراستەی سەرەکی فەرماندە صدام حسین کردو تیایدا بەڵێنی وەفاو خوێن بەخشینی خۆیان تازە کردەوە لە جەنگی قادسیەی صدامدا تاکو دوژمنی رەگەزپەرست بەتەواوی دان دەنێ بەمافە رەواکانماندا لە خاکو ئاوماندا٠

هەروەها بەشێوەیەکی توندو تیژ هەڵوێستە خیانەتکارییەکانی دەسەڵاتدارانی سوریای ریسوا کرد، کە ئەم جۆرە هەڵوێستانە بەشێکن لەو زنجیرە پیلانانەی کە ئیمپریالیزم زایۆنیزم دژی وڵات و شۆڕشمان دەیگێڕن ٠

لە کۆڕەکەدا ، بەڕێز عبدالستار طاهر شریف سکرتێری لیژنەی مەرکەزی پارتی شۆڕشگێڕی کوردستان دووانێکی داو تیایدا باسی لایەنەکانی ئەو پیلانە تازەیەی کرد کە ئیمپریالیزم دژی وڵاتەکەمان نەخشەی بۆ کێشاو حافظ اسدی خیانەتکاریش جێبەجێ کرد ، ئەویش بەوەی کە سنووری لەگەڵ عێراقدا داخست و تێپەڕبوونی نەوتەکەمانی بەخاکی سووریادا قەدەغە کرد بەمەبەستی لاوازکردنی عێراق ٠

هەروەها لە دووانەکەیدا باسی ئەو هێرشە بەسەر درندایەتی و نامرۆڤایەتییانەی کرد کە ڕژێمی ئێران دژی گەلی کورد لە کوردستانی ئێراندا بەرپای دەکاو هەروەها گشت ئەو کارە درندایەتی و نامرۆڤایەتییانەی کە ڕژێمی حافظ اسد دژی کوردەکانی سووریا دەینوێنێ ٠ هەروەك داوای لە جەماوەر کرد کە بەشدارکردنی زیاتریان هەبێ لە جەنگی قادسیەی صدامداو پتەوکردنی ڕیزەکانیان بۆ بەرپەرچدانەوەی گشت ئەوە هەوڵ و پیلانە نامرۆڤایەتییانەی کە بەکرێ گیراوان و خیانەتکاران و چڵکاو خۆرەکان نیازیانە بیگێڕن بەمەبەستی زەفەر بردنیان بە دەستکەوتە مەزنەکانی شۆڕش ، لەسەروو هەموو شیانەوە دابین کردنی ئۆتۆنۆمی بۆ گەلی کورد کە لە چوارچێوەیدا هەموو مافە ڕەوا نەتەوەییەکانی گەلەکەمانی لە چواچێوەی یەك نیشتماندا هێنایە دی ٠

هەروەها بەڕێز محمد محی‌الدین ئەندامی لیژنەی مەرکەزی و لێپرسراوی لقی سێی پارتی شۆڕشگێڕی کوردستان لەسەرەتای کۆڕەکەدا باسی ڕێکخراوەکانی پارتی ناوبراوی کردو ڕۆڵی ئەم ڕێکخراوانە لە جەنگی قادسیەی صدام و بەشداری کردنی ئەندامانی پارت لە چەك هەڵگرتن و ڕووکردنە بەرەکانی جەنگ دژی دوژمنی ڕەگەزپەرست

● هەروەها لقی یەکی پارتی شۆڕشگێڕی کوردستان ڕۆژی شەموو کۆڕێکی فراوانی بۆ ئەندامان و لایەنگرانی ڕێکخست بۆ ڕوونکردنەوەی لایەنە بۆگەنەکانی پەیمانی نێوان حافظ اسدی نۆکەرو حاکمەکانی تاران ٠ لە کۆڕەکەدا بەڕێز مجید رشید جەباری ئەندامی مەکتەبی سیاسی حزب دووانێکی پێشکەش کرد بە دەقیقەیەك وەستان بۆ گیانی پاکی شەهیدانی جەنگی قادسیەی صدام دەستی پێ کردو تیایدا تاوانەکانی ئەم دواییەی ڕژێمی حافظ اسدی دەرهەق بە وڵاتە خۆشەویستەکەمان بە داخستنی سنوورو قەدەغەکردنی تێپەڕبوونی نەوتی عێراق بە خاکی سوریادا دەست نیشان کردو ڕوونیشی کردەوە کە ئەو کارانە تەنها خزمەتی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و حاکمەکانی تاران دەکات بەڵام بەهیچ جۆرێك وره بە سەرکردایەتی و گەلی عێراق بەرنادات و هەربەردەوامیش دەبن لە گێڕانەوەی خاك و ئاوی وڵات ٠

هەروەها پەردەی لە ڕووی ئەو چەوساندنەوە دڕندانەی کە ڕژێمی سوریا دژی گەلی کورد لە ئێران و سوریا ئەنجامی دەدات ، هەڵمانی و ئاشکرای کرد کە ڕژێمی سوریا چۆن گەلی کورد لە ناوچەی جەزیرەو ناوچەکانی تری کوردنشین لە سوریا دەربەدەر دەکات ٠

لە کۆتایی کۆڕەکەشدا بەشداربووەکان بروسکەیەکیان بۆ سەرەکی فەرماندە صدام حسین ناردو تیایدا بەڵێنییان پێدا کە خۆیان بەخت بکەن و بچنە بەرەکانی جەنگ بۆ ڕاوەستان لە ڕووی دوژمنە ڕەگەزپەرستەکان و گشت دوژمنانی وڵاتەکەمان لە بەناو عەرەبەکان وەکو حافظ اسدی خاینن هەروەها بروسکەکە ناڕەزایی بەرامبەر کارە دڕندەکانی دارودەستەی خومەینی دژ بە گەلی کورد لە کوردستانی ئێران بە ئامانجی لە ناوبردنیان ، دەربڕی ٠

کۆبوونەوەی ئەنجومەنی یاسادانانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان

ئەنجومەنی یاسادانانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان ڕۆژی یەکشەموو کۆبوونەوەیەکی بە سەرەکایەتی بەڕێز احمد عبدالقادر سەرەکی ئەنجومەن بەست ٠

لە کۆبوونەوەکەدا کە بەڕێزان سەرەك و ئەندامانی ئەنجومەنی ڕاپەڕاندن ئامادە ببوون ، گفتوگۆی ڕاپۆرتەکانی ئەمینداریتییە گشتییەکانی شارەوانی و هاوینەهەوارەکان ، فرمان و نیشتەجێ کردن ، کاروبارە کۆمەڵایەتییەکان لەگەڵ ڕاپۆرتی لیژنەی خزمەت گوزاری گشتی و پرۆژەکانی سەر بە ئەنجومەنی یاسادانان ، کرا ٠

هەروەها ئەنجومەن گوێی گرت لەو پرسیارانەی کە لەلایەن ژمارەیەك لە ئەندامان و بەڕێزان ئەمیندارە گشتییەکان ئاراستەی کرا دەربارەی پێویستییەکانی هانیشتمانان لە خانوو فێرکردن و تەندروستی و کشت و کاڵەوە ٠ هەروەها ئەنجومەن بەردەوام بوو لە گوێگرتنی وەڵامی پرسیارەکان لەلایەن بەڕێزان ئەمیندارە گشتییەکان و ڕاپۆرتی ئەمینداریتی گشتی کاروباری ناوخۆ کە بریتی بوو لە یەکێك لە ڕاپۆرتەکانی ساڵانەی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی ڕاپەڕاندن ٠

پیرۆزبایی کردن لە کرێکارانی هەولێر بە بۆنەی یەکی ئایار

بەڕێز جمال حاجی شریف سەرەکی ئەنجومەنی ڕاپەڕاندن و احمد عبدالقادر سەرەکی ئەنجومەنی یاسادانانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان و یحی محمد رشید پارێزگاری هەولێر سەریاندا

بروانه ل : ٧

بەرەو ڕووناکی

کام لا بوو بە هۆی هەڵگیرسانی جەنگ

نوسینی :
ـ ن ـ دڵسۆز

ئەوەی کە بیەوێت لە چۆنیەتی هەواڵەکانی جەنگی نێوانی عیراقو ئێران ئاگاداربێت دیارە کە گوێ ئەگرێت بۆ پرۆگرامەکانی ئێزگەکانی جیهان، جا ئەوەتا کە زۆرجار لەکاتی باس کردنی ئاشتیدا کاتێك کە دەستەی ناوبژیکاران ڕووبەڕوو ئەبن لەگەڵ لێپرسراوانی دوو وڵاتا ئەبیسین کە کاربەدەستانی ئێران یەکێ لە بیانووەگەورەکانیان ئەوەتە کە عیراق لەپێشا شەڕدەس پێ کردوە عیراق هاتوەو سەرزەویەکانی ئێرانی داگیر کردوە عیراق دەس درێژی کەرە وەئالەم جۆرە بڕوبیانوانە ، جا لێرەدایە کە ئەبێ ئێمە وردبینەوە بزانین بەڕاستی شەڕفرۆشو شەڕهەڵخرێن کێیە وردبینەوە بزانین کە ئێران بۆچی نایەوێت لەگەڵ عێراقا ڕێك کەوێت وە ئەم سەرسەختییەی ئێران لەکوێوە سەرچاوە ئەگرێتو لە چ جۆگایێك ئاو ئەخواتەوە ، ئێرانیەکان ئەڵێن عیراق دەس درێژی کەرە وە دەلیلی ئەم وتەیەشیان ئەوەتە کە ئێستە هێزەکانی عیراق وان لە خاکی ئێرانا ٠

ئێمە لەپێشا بابزانین شەڕفرۆش کێ بو :

کاربەدەستانی ئیستای ئێران لە چەشنی هیچ جۆرە کاربەدەستانێکی ئەم جیهانە گەورەیەی ئێستە نین وەڕامیارانی وێنەیان لە هەموی جیهانا پەیدا نابێت ، بوچی ؟ چونکی ئەوانەی کە ئەمڕۆ بونەتە هەمەکارە لە ئێرانا کەسانێکن کە هیچ تاقی کردنەوەو ڕابوردوێکیان لە فەرمانڕەوایی و ڕامیاریدا نیە، کەسانێکن بەهۆی ئەوەوە کە لەناو دەستەی نەخوێنەوارانو ساویلکەکانا دەسیان ئەڕوات وە ئەم ساوێلکانەش لەصەدا حەفتاو پێنجی ئێران لەوانن بەم بۆنەوە ئاخوندەکان سواری ئەسپی زین کراوی شورشی گەلی ئێران بون ، جا ئەم مەلای فارسانە چونکی لایان وایە ئەوشتانەی کە ئیستە ئەیڵێن هەروەکو خوطبەی جارانی ناومزگەوتەکانە و ایە پرسوجۆیێك بۆ وتارو کرداری خۆیان قایل نین، واتە کاتێك کە خەمەینی ئەڵێت ئەی خەڵکی عیراق پارەی ئاوو کارەبا مەدەن وائەزانێ ئەم خەڵکە نۆکەری ئەون وەوان لە قومو کاشانا ، یان کاتێ کە ئەڵێ نوێژی جەژن لە کەربەلاو نەجەفدا ئەکەین وائەزانێ کە کەربەلاو نەجەف وان لەودیوی شیرازو مەشهەدەوە ، بەکورتی بڵێین ئەوان بایخێ بۆوتەی خۆیان دانانێن ، وەکو لێپرسراوانی هەمو وڵاتێکی ئەم جیهانە ، وەخۆتێ گەیاندن لە کاروباری وڵاتانی ترا بەشتێکی نارەوا نازانن وەناشوکری نەبێت لە سێ ساڵەی تەمەنیانا وا چوار وەزیری دەرەوەو دو سەرکۆمارو سێ سەرەك وەزیرو دەها فەرمانڕەوای لەشکرو موحافظیان گۆڕی مرۆڤ نازانێ گوێ بۆ قصەی کێ بگرێت ، چونکی هەزار قەولو قەرارت لەگەڵ وەزیری پێشودا کردبێت ئەوەی پاش ئەوەدێت مادام کە وەزیری پێشو بەخائن دائەنێت قصەوقەولیشی بایخی نیە ، جگە ئەوەش ئەوانیش قەوڵ بدەن هەرکاتێ خومەینی تی نابێ ئیتر نابێ جاکەوابو عیراق کە بەگوێی خۆی هەزار هەڕەشەو گوڕەشەو جنبۆو تەعەددا ببیسێت وە کەسیش نەبێ سەلاحییەتی ئەوەی ببێ کە وتووێژێکی لەگەڵا بکات وەهەمو ڕۆژێکیش هەڕەشەی لێ بکرێت ئەی چارە چییە ٠

مەبەستی دووهەم واتە پاش هەڕەشەو جنێوو گاڵمەگاڵم دێتەوەسەر دەست وەشاندن بەچەکی گران وەپەلامار هانین بۆسەر شارو گوندەکانی سەرسنور کە دانیشتوانی خانەقیو زورباتیەو ئەوانی تر خۆیان شاهیدی ڕووداوەکانن ، جا هەروەکو وتمان چونکی کاربەدەستانی ئێران هەمویان تازە کارنو هەمویان ئەوەی نەیان دیبێتو نەیان کردبێ فەرمانڕەواییو بەڕێوەبردنی کاروباری گەلە ئاشکرایە کە نازانن سنوری دەسەڵاتی خۆیان کامەتاو ئەبێ تاکوێ پێ ڕاکێشن ، ئێمە لێرەدا نمونەیێك دێرینەوەو شەڕی نێوانی دوو وڵاتیش دائەنێین بە شەڕی نێوانی دوکەس ئایا دوکەس هەروا لە سەرهیچ ئەبێتە شەڕیان ؟ کەواتە کاتێك کە ئینسانێکی دەمپیسی جنێوفرۆش لە شەقامێکا بگاتە پیاوێکی ڕۆشن بیرو ژیرو لە سەرخۆ وەدەس بکاتە جنێودان ، ئایا کاتێ کە ئەم وەڵامی جنێوەکەی بە شەپازلەیێکی باش بداتەوە ئایا خەتای جنێوفرۆشەکەیە یان هی دەس وەشێنەکە ، دیارە کە تاوان تاوانی جنێوفرۆشە کەیە کە ئەوی ناچار کردوە کە بۆ بەرگری کردن لە ئابڕوی خۆی بکۆشێت کە جنێوفرۆشەکە بێ دەنگ کات ، خومەینیو ئاخوندەکان ساڵێك جنێویان داو هەڕەشەیان کرد ئەمە بە هیچ دانانێن بەڵام عیراق کە ئەدا بە ناودەمیانا ئەوە تاوانە ٠

لەلایێکی ترەوە ئەڵێ عیراق هاتوە تە سەرخاکی ئێران بەڵام عیراق لەم کارەبا لە کەسێ ئەچێت کە ئەکەوێتە شوێنی ئەو دزەی کە هاتوەتە سەرماڵەکەی ، خاوەنماڵ هەر لە شوێنی دز ئەڕواتو ئەڕوات تاشوینی دزەکە هەڵکات کاتێ ئەزانێت کە سەری لە خانوی دزەوە دەرئەچێت دیارە مادام کە دزەکەی دۆزیەوە خانوەکەشی جێ نایێڵێت تا دڵنیای نەکات کە ئیتر نایێ بۆ دزی خانوەکەی ، بەکورتی بڵێین ئەم ئاخوندانەی ئێران نازانن کە سنوری مەسئولیەتو لێپرسراوەی یاساکانی وڵاتان چۆنەو چەندە نازانن کە ئیستە ئەوان ئاخوندنین وەلای خۆیەوە گوایا سەرکۆمارو سەرەك وەزیرن کاتێ ئەوان بڵێن کە ئەبێ گەلی عیراق شوێنی خومەینی کەوێت ، ئەبێ کاربەدەستانی عیراق چی بکەن چی بڵێن دیارە کە وەڵامی جنێو وەهەڕەشە هەرشەپازلەیەو تێلایە ، ئێستەش ئەوەتا ئەبینین کە لە سنوری مەریوانا چونکی ئەتوانێ بگاتە دزلی ئایا لەوێوە سەی صادقو بیارەو تەوێڵەو خورمالو شارەزورو هەڵەبجەو پێنجوێن نادات بەرتۆپ ؟

ئایا تائیستە لە دانیشتوانی ئەم ناوچانە کەسی نەکوشتوە ئایا لە پشتی مەرقەدەکانی بیارەوە چوار قوتابی گەنجی پارچە پارچە نەکرد ئایا ئەگەر دانیشتوانی ئەوشارانە جێیان نەهێشتایێ ئیستە صەدها کەسیان لێ نەکوژرابو ئایا چەن خانوی چۆڵ تائیستە گوللەی تۆپ نەبەرکەوتوە ، بۆچی ئەوخانوانە ، هی خەڵکە» یان «موعەسکەرە ؟ دەی ئیتر چۆن ئەبێ رەفسانجانی بڵێت عیراق بەناهەق هاتوەتە سەرخاکی ئێران ، هەموخاوەن هۆشو بیرێك ئەزانێ » ئەگەر سوپای عیراق نەگەیشتایێتە قەسری شیرین بێگومان ناچار خانەقیش وەك تەوێڵەو بیارەو خورماڵ چۆڵی کردبو ، جا لێرە شاخوکێوی هەورامان بەرگری کردوەو ناکرێ هێزی عیراق

بروانه ل : ٧

دیسان دەربارەی هەڵوێستی خاینانەی حافظ أسد

ئەوەی گومانی تێدا نییە لەو دەست درێژییەی ئەم دواییەی ڕژێمی حافظ اسدی تاوانبار بە خستنی سنوورو قەدەغەکردنی تێپەڕبوونی نەوت بە خاکی سووریادا ، ئەوەیە کە عێراقی شۆڕش و قارەمانێتی بەلای شەڕێکی لابەلادا رابکێشێت و بیخاتە گێژاوی شەڕی براکوژی و ڕوو بە ڕووکردنی لەگەڵ سوپاو گەلی سووریادا ، وەنەبێ ئەمە هەڵوێستێکی تازەو یەکەمجاری اسدی خاین بێت ، بەڵکو بە درێژایی حوکمداریتی پڕ لە گێرە شێوێنی و ئاژاوەو نامرۆڤایەتی هەردەم ویستوویەتی خزمەتی ئامانجە گڵاوەکانی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم بکات و ببێتە نۆکەرێك بۆیان لە دژی نەتەوەی عەرەب بەتایبەتیی گەلی فەلەستین و خاکە داگیرکراوەکەی ٠

دەست درێژی ئەمجارەی اسدی ناڵەبار بەرامبەر عێراقی شۆڕش لە چوارچێوەی ئەو کردەوە بۆگەن و ڕزیوانەی دەرناچێت کە چنراوو نەخشەکێشراوی دەستی ئیمپریالیزم و زایۆنیزمن لە کاتێکدا گەلی عەرەب لە فەلەستین و شارەکانی وەك قدس و غەززەو نابلس و رام‌اللەو شارەکانی تریشدا ڕووبەڕووی دوژمنی زایۆنی دەبنەوەو خوێن دەڕێژن ، هەر لەم کاتەدا هێزە چەکدارەکانی دوژمن هێرش ئەبەنە سەر گەلی لوبنان و ئاوارەکانی فەلەستین لە بەشی خوارووی لوبناندا هەر لەم کاتەشدا ڕژێمە فووتێکراوەکەی خومەینی ڕەگەزپەرست هێرشی پڕقین و نامرۆڤانە دەکاتە سەر گەلانی عەرەب، لەولاشەوە تاوانبارێکی وەك اسدی خوێن ڕێژ دووپاتی دوژمنایەتی خۆی بەرامبەر گەل و شۆڕشی عێراق دەکاتەوە ٠٠ ئەوەی پێویست بێ لە بارو زروفی ئێستاماندا پاش ئەوەی حافظ اسد پەردەی لە سەر کارە چەپەڵەکانی لابردو ڕۆژ بە ڕۆژ زیاتر دەچێتە باوەشی ئیمپریالیزم و زایۆنیزمەوە ، ئەوەیە کە گەلانی عەرەب و بزووتنەوەی نەتەوایەتی پێشکەوتنخوازان لە ڕووڵاتانی عەرەبدا شان بەشانی یەك خەبات بکەن و هەوڵیان بکەنە یەك بۆ دەمکوت کردن و سەرپانکردنەوەی ڕژێمی اسدو رزگارکردنی جەماوەری سووریا لە زوڵم و زۆرو چەوساندنەوە ٠

لە پەنجەرەی ئەم رۆژگارەدا

(مام وەسمان)

ساڵێك و نیو زیاترە بەسەر جەنگی قادسیەی صدامدا تێدەپەڕێ و سەربازانی عیراق بە بیرو باوەڕێکی پتەوو بە گیانێکی ئازایانەو لە خۆبووردنەوە چەکی پیاوەتییان لە شانە بۆ پاراستنی خاکی عیراق و پووچەڵ کردنەوەی خەونە نابەسندەکانی جنۆکەکانی تاران ٠٠ جەنگی قادسیەی صدام بە ئەگەیەکی ڕاستاو ڕەوان بوو بۆ مێژووی پڕ شانازی پیاوانی عیراقی و نەخشاندنی داستانی پاڵەوانیەتی و ئازایەتییان بۆ لە ناوبردن و ریسواکردنی ڕژێمە چاوبرسی و خوێنخۆرەکەی ئەمڕۆی تاران ٠ ئەمە ڕاستییەکی شاراوەنیە کە دام و دەزگا قۆپیە سازییەکەی خومەینی جادووگەر هەموو جۆرە توانایەکی ناشەریفانەی خستە کار بە پشتگیری ئیمپریالیزم و صەهیونیەت بۆ خۆش کردنی جەنگ و لە ناو بردنی گەنجە خوێنگەرمەکانی ئێران لەسەر ئەساسێکی بێ بناغەو بێ

بروانه ل : ٧

وێنە لە سەرکەوتنەکانی ئەم هەفتەیەمان

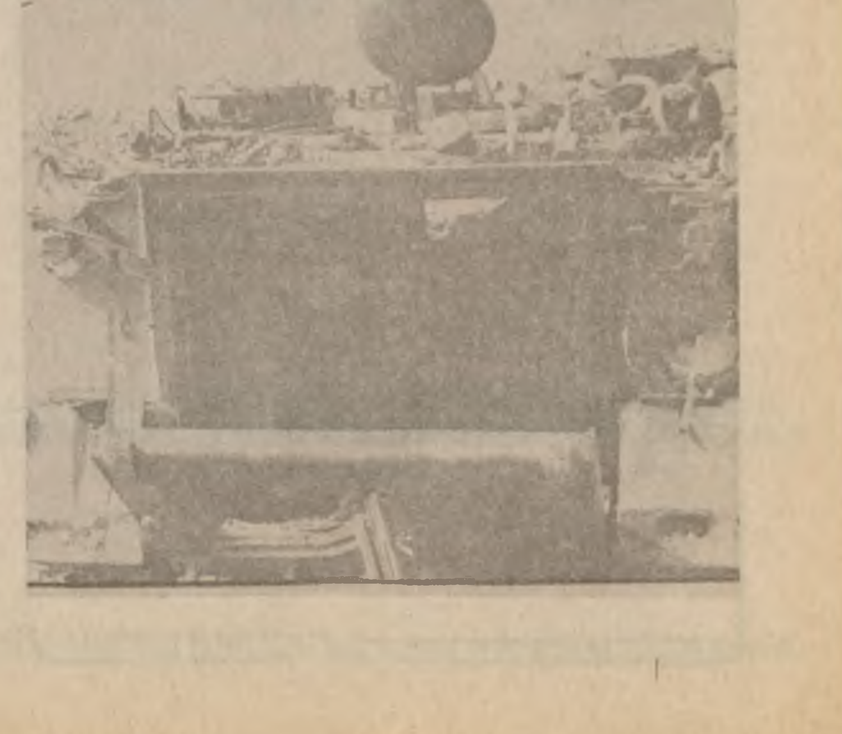

Institut Kurde de Paris

لەگەڵ "غەفور سالح"ی چیرۆك نووسدا

لەم گۆشەیەوە هەوڵدەدەین هەرجارەی گفتوگویەکی تایبەتی ئەدەبی لەگەڵ یەکێك لە ئەدیبو نووسەرەکانی ئەم سەردەمەمان بکەین ودەربارەی بەرهەمی ئەدەبی خۆیو باری سەرنجی دەربارەی کاروباری ئەدەبی بەرچاو بخەین وائەمجارە لەگەڵ چیرۆك نووس کاك غفور صالح ئەم گفتوگویە دەکەین ٠

محمد صالح عبدالکریم
ئامادەی کردووە

پ ـ [illegible] تۆ چ چیرۆکنووسێك کاری تێکردوویت لە جیهانیو خۆماڵی ؟

و : مەسەلەی کارتێکردن بەلای منەوە شتێکی سەرەکی نی‌یە ، چونکە تا ئێستا کارتێکردنی هیچ چیرۆکنووسێك بە چیرۆکەکانمەوە بەدی ناکەمو زۆریش هەوڵ دەدەم مۆرکێکی تایبەتی بدەمە چیرۆکەکانم ، چونکە مەبەستی من تەنیا نووسین بۆ نووسین نی‌یە ٠ بەڵکو ئاواتە خوازم ببمە دەنگێکی جیاوازو ڕەسەن لە چیرۆکی کوردیدا ، ئەوەش دەڵێم خوێندنەوەم فرەلایەنە چ سەبارەت بە ئەدەبی خۆمانەو یاخود ئەدەبو چیرۆکی جیهانی ، تا ئێستاش ئەوەی ئەنجامم داوە بریتی‌یە لە هەوڵدانێکی بێووچان بۆ دۆزینەوەی ئەو دەنگە تایبەتیەی بۆی دەگەڕێم ، بەش بەحاڵی خۆم ئەوە دەڵێم تا ئێستا هیچم نەکردووەو زۆریشم لە بەردەمدا ماوە ٠ ٠

پ ٠ لەوەڵامی پرسیارێکدا ووتت :ـ چیرۆکنووس بەرپرسیار نی‌یە خێرا ناوەڕۆکی چیرۆك بداتە بەدەستەوە ، بەڵکو خوێنەر خۆی دەبێ تێی بگاو ، جاری وا هەیە خوێنەر لە چیرۆکنووس دەگەیەنێ کە چیرۆکەکەت ئەمە دەگەیەنێ ئایا ئەم جۆرە ئەدەبە سەر بەکام قوتابخانەی ئەدەبی‌یە ؟ ٠

و : بەڵێ ، وابزانم ئەم پرسیارەم تاراستە کرا ، کە دەبوایە من بە چەند دێڕێك خوێنەرێك مەبەستە کە پوختەتر مەبەستی چیرۆکەکانم بدایە بەدەستەوە ، ئەمەش بە تەواوەتی پێچەوانەی هونەری چیرۆکنووسینە ، ئەی ئیتر هونەرمەندایەتی چیرۆکنووس لەچیدا دەردەکەوێ ئەگەر نەتوانێ کورتە هەواڵێك یاخود ڕووداوێکی بچووك نەکاتە بەرهەمێکی هونەری بەپێز ، ئەوەتا جمیس جوێسی ٠ ٠ زەمەنی تەنیا ڕۆژێکی کردۆتە شاکارێکی نەمرو ، گشت ڕووداوەکان لە تاقە ڕۆژێکدا دەگێڕێتەوە ، ئەویش کە ڕۆمانی ـ یولیسیز ـ ٠ لەگەڵ ـ ئۆدیا ـ دا بەراورد دەکرێ ٠٠٠ بۆ بەشی دووەمی پرسیارەکەشت ئەوە دەڵێم زۆرجار چیرۆکنووس چیرۆکێك دەنووسێ ، ئاشکرا دەکات ، یاخود دەبینین ڕۆمانێك دەکەوێتە بازاڕەوە، ڕەخنەگرێك بە شێوەیەك مەبەستی ڕۆمانەکە شی دەکاتەوە ، ئەمەش سەربە هیچ قوتابخانەیەك نیە ، بگرە گشت قوتابخانەکانی چیرۆکنووسینو بابەتەکانی تری ئەدەب دەگرێتەوە ٠٠

پ ٠ من مەسەلەی واقیعیەتو چارەسەرکردن زۆر بە کەمی بەدی دەکەم لە چیرۆکەکانتا ، بەتایبەتی ئەو سێ چیرۆکەی کەلەم کۆڕەی دوویبدا کۆمەڵەی ڕۆشنبیری بۆی گرتی ٠ ٠ نازانم تۆ دەڵێی چی ؟

و : ئەوەی ڕاستی بێت تاوەکو ئێستا مەسەلەی ڕیالیزم لەمەڕ ئێمەدا زۆرجار بۆمان ساغ نابێتەوەو زۆرجاریش خوێنەر تووشی تەنکوچەڵەمە دەکات ، ئەگەر مەبەست لە ڕیالیزم ، شتی زەق نووسین بێت ئەوا من ئەمە بە شتێکی پەسەند نازانم ، یان بابەتەکانی هەڵێنجراوی ژیانی کۆمەڵایەتی بێ بەش بەحاڵی ـخۆم زۆر جار پاڵەوانێکم هەڵبژاردووە لە واقیعی کۆمەڵەوە ، بەڵام بابەتەکەم پتر شێوەیەکی ڕەمزیی گرتۆتە خۆیو بەلای خوێنەری کوردەوە کە ڕانەهاتووە کارێکی ئاسان نی‌یە ، منیش بۆیە لەم دواییەدا ویستومە ئەو ڕچەیە بشکێنمو پتر زاخاوی بابەتەکانم بدەم تاوەکو لە ئاستی بیر کردنەوەی خوێنەری کوردەوە نزیك دەبێتەوە ٠

پ ـ کاك غفور مەسەلەی ئافرەت بە کەمزانین لە چیرۆکێکتدا ((بە ناوی : زۆربا لە گەڕانەوەیەکدا)) ئاشکرایە کە دەبوو وا نەبێت، ئاخۆ خۆت دەڵێی چی ؟

و : مەسەلەی ئافرەت لە چیرۆکەکانی مندا نەبووەتە کێشە ، ئەوەندەی من بەلامەوە مەبەستە گەیاندنی ئەو کێشەیەیە خوێنەر ٠٠٠٠ بۆ وەڵامی پرسیارەکەتان ،من زۆربەی پاڵەوانەکان لە واقیعی کوردەوارییەوە هەڵدەهێنجینم، کەواتە بۆ دەبێ گشت هەڵسوکەوتێکی پاڵەوانەکە لە جوغزی ژیانی کۆمەڵی کوردەوارییەوە لا نەدات ، تا ئێستاش لادێکانی لای خۆمان نەگەیشتونەتە ئەو ڕادەیەی کە ئافرەت نیوەکەی تری کۆمەڵ بێت ، چیرۆکی زۆربای منیش پتر پەیوەندی بە ـ ئیغترابی ـ مرۆڤەوە هەیە ٠

پ ـ لە کۆتاییدا دەتوانی پێمان بڵێی کورتە چیرۆکی کوردی لە چ پلەیەکدایە بە نسبەت چیرۆکی عەرەبیو جیهانی‌یەوە ؟

و : چیرۆکی کوردی وەکو مێژووی ئەمەی بۆ ڕەخساوەو تا ڕادەیەك مێژوویەکی بۆ خۆی دروست کردووە لە ئەدەبی کوردیدا ، هەر لە چیرۆکی ـمەسەلەی ویژدانی ئەحمەد موختار جافو ـ لە خەوما ـ ی جمیل صائب ـوەتا دەگاتە ـ حسین عارف ـ ٠٠ بەڵام ئەوە دەڵێم ئەگەر چیرۆکی کوردی لە زۆر لایەنەوە پێش چیرۆکی عەرەبی عیراقی نەکەوتبێ ئەوا شانبەشانی زیرەکانە هەنگاو دەنێ ، ئەگەر مەسەلەکەش چیرۆکی جیهانی بێ ئەوا ئێمە لێرەدا وێستەیەك دەکەینو تەنیا ئاوات دەخوازین کە چیرۆکی ئەوتۆمان هەبێت بگوزرێتە سەر زۆربەی زمانەکانی جیهان ، بەڵام وابزانم لەم ڕووەوە زۆرمان بە دەمەوەیە ، چونکە تاوەکو ئێستاکە زۆربەی چیرۆکنووسەکانمان ئەو هیمەتەیان نەکردووە تاکە ئێستاکە ڕۆمانێك بنووسن ، گەرچی زۆربەشیان دەستێکی باڵایان هەیە لە چیرۆکی کوردیدا ٠

عێراق هاوڕێی خۆرە

خۆری سەرکەوتن هەڵهاتو ٠٠٠
کێڵگەی ڕووناکی گەورە بوو ٠٠
نیشتمان بەرگێکی زێڕی لەبەردایە ٠٠٠
منداڵەکان چاویان بەشادمانی ڕشتوە ٠٠٠
عیراقی لوتکە ٠٠٠ وەتیشکی ڕۆژ ٠٠
ڕووناکی بەدنیا دەبەخشێ ٠ ٠
هەتا هەتایە ٠٠٠
خۆروو ٠٠ تیشکی زێڕینی بۆئێمەیە ٠٠٠
هەتا هەتایە ٠٠
ئاڵای شەکاوە بە بازووی ئێمە
بڵند دەبێت ٠٠٠
هەمیشە بەهار ، نیشتمانی ئێمەیە ٠٠
عیراق ٠٠ ٠
وڵاتی لوتکەیە ٠٠
گەلی عیراق ٠٠
گەلی مەردایەتی‌و
سەربەرزی‌یە ٠٠

ڕۆمانی نەفیسی جیهانی

نیکۆس کازانتزاکی

نیکوس کازانتزاکی نفێسەرو هزر مەندو یونانی‌یەیێ هەڤ چەرخو کولتەکێ بلندە ناڤ بەینا نڤێسەرێت جیهانێ وەك رومان نڤێس ٠

یێ ل هەشتێ دیسمبرێ سالا ١٨٨٥ێ ل گزیرتا کریت چاڤێت وی یێ ل جیهانێ ئەبوویی ل زانکویا « ئەثنیا » یاسا یێ خاندی بشتی هنگێ یێ چۆیە پاریسێ فەلسەفە خاندن ٠

بشتی هنگێ هاتە وولاتێ خۆ دو سالا کەتە خەلوێ ل دێرەکێ چیایێ « ئاتوسی » کۆ گەلەك جارا ل رومانێت ویدا تێت ٠٠

ئەڤ خەلوا وی لەرزەك نێخستە هوشی‌و بیرێت وی یێت کەڤن ، گەلەك تشت ل پێشی چاڤا روهن بوون ٠

کازانتزاکی قەلەمەکێ فەرێز و داهینەر هەبو گەلەك دخاند ئۆ گەلەك ل دیف خۆ هێلا گەلەك گۆتار سەر ڕەخنێ‌و فەلسەفێ بلاڤە کون ئۆ هندە شانوگەری بلاڤە کرن هندەك ژڤا شانوگە یا وەك « تسیوس » ئۆ هندەك گەشت نامە بلاڤ کرن وەك « گەشتا ل چین‌و یابانێ، ئۆ هندە شیعرو سترایێت ئەفسانەی ئۆ کاریت شاکار وەك ئۆدیسا کۆ « ٣٣٣٣٣ » وەك ئۆدیسا کۆ «٣٣٣٣٣»ێ مالکە ئەڤە ژی وێنەیەکێ ژ « تطورا » بیرو باوەرێت کازانتزاکی ل ژیانا وی‌دا ٠ وی ژی د ڤەهاندنا ڤان شیعرا شێویا « هومیرسێ » شاعرێ یونانی خودانێ « ئەلیازو ئۆدیسا» یا کوتی ٠

کازانتزاکی گەلەك بایەخ یێ دایە شاکارێت کلاسیکی وەکی « کومیدیا ئیلاهی » یا دانتی « ئۆ فاوستا » دانتی « ئۆ فاوستا » « گیتی‌یە » ئۆ « زرادەشتی گۆتهوو » یا نیشتێ هێشـ...

ل سەرێ ژیانا خۆ دەست دا رومان نڤێسینێ ناڤو دەنگێ وی بلاڤە بوو وەك رومان نڤێسەکێ داهینەر ئەمازە شێوەێ دارشتنا وی وەکی درومانا زو بایێ یونانی و سەرو شینی مەسیحی (هلاویسن) برایێت دوژمن کار « کابتن میخائیل » ئان (مرن‌و ئازادی » ٠

کازانتزاکی جهکێ بلندو دیار یێ هەی ل مێژوویا ئەدەبێ یونانی ئێك ژوێ زەنجیـ ـرا ئێکگرتیە ژنڤێسەرو شاعیرا کۆ دگەهنە چەند چەرخا ٠٠

ئەڤ قوناغە هشیار بونا یونانیایە ل چەرخێ نی ل دیف خۆ یەتیا خۆ مێژوویا خۆ دگەریان ٠٠

نڤێسەرێت یونانی قەلەمێت خۆ تیژ کر بوون دایونانا نی ئاڤا بکەن ئەڤ خەباتا یا بەر دەوام بۆ هەتا شیان ئەدەبێ یونانی بکەهینە ئەدەبێ ملەتێت پێشکەفتی زمانێ یونانی پێش ئمپریالیا تورکی ئۆ ل سەر دەمێ ئمبراتوریا بیزەنطی وەك دوبەرەکی یێ هەبوو ل ناڤ بەینا رمانێ نڤێسین‌و یێ خاندێ ئەڤە چەند کارەکێ خراب ل سەر ئەزمانی هەبو ٠٠

بۆ ئەگەرا هندێ بازارا ئەدەی سست بوو ٠

بشتی هنگێ ئمپریالیا عۆسمانی هات هەر هند مابوو شینوارو شنکسیت فن ئەدەبی ژبن ببەت ئەدەبێ یونانی تووشی نەخۆشیا بوو ئۆ گەلەك نڤێسەر دەر بەدەر کرن یونانیا چ نەما زێدەی هندە هوزانێت مللی‌و چەند حەیرانۆکا ٠

بشتی بزاڤا ئازادی بوونێ بزاڤا ئەدەبی ژی دەست پێ کر ٠

نڤێسەرێت یونانی سەودایێت نڤێسەرێت رۆژ ئاڤایی بوون وەکی والتر سکوت ئەلکسندر توماسی ئۆ دەست دا وەرگێرانێ شاکارێت جیهانی کرنە یونانی‌یە ٠

ئەڤ یێ گەهشتنە ئەدەبێ یونانی سەرکەنت ئۆ شیا بشتی چەرخەکێ ئەدەبی یونانی بکەهنکە ئەدەبێت ئۆرپای ، ئۆ دبێژنە ڤێ قوناغێ قوناغا (رەنگدانا مللەتی) « التعبیر الوطنی » ٠ چنکی بزاڤا ئەدەبی دڤیا بناغەو بناوشی بۆ مللەتی هیلنی ئاڤا بکەتو ئێشو ژانێت بەراهیکێ بن بەر بکەت ڤا نڤێسەرا مێژوویا خۆ ژ بیر نەکر حیساب بۆ رۆژا خۆ ژی کر ٠ وان دزانی کاتێ بۆری نرخێ وی یێت کاتێ تهودا ئۆ دەمێ بوری یێ نهۆ پیکڤە گەرێداینە ٠٠ ئۆ باوەر بێ هندێ هینا کۆ هەر چەرخەکی گیرو گرفتێت خۆ یێت هەین ٠

دڤێت هەر بەرەك «جیل» گیرو گرفتێت خۆ جارە سەر بکەت ل دیف شیان‌و توانێت خۆ بێ زڤرینەڤە بۆ رۆژێت بورین ٠

ئەدەب دڤێت بەر یگریا گیرو گرفتیا بکەت هەر وەسا نڤێسەرێ یونانی ل شێوەیەکی دگەریا پیویستێت جەماوەری تێدا هەین دا گاروانێ ئەدەبێ یونانی قەت پاش نەکەڤێت ژ گاروانێ ئەدەبێ جیهانێ ئۆ وان گۆهورینن چێ بووین ل ئەدەبێ جیهانی‌دا بەلێ مورا ئەدەبێ مللەتی خۆ دگەل غەم ئاواتێت یونانیا پارستنی ٠ ٠

ێلاصیحڤیاشەسێ ننشنخغ لا ـ

بشتی هنگێ براڤا ئەدەبی دوو قولی بوو دگەل برانا [illegible] ٠ ٠

هەر وی دەمی‌دا دوو قوتابخانێت ئەدەبی پەیدا بوون ل گزیرتێت ئەیونی دکۆتێ قوتابخانا ئەیونی ل سالا (١٨٨٨ ـ ١٩٢٠) پێشرویێ ڤێ قوتابخانێ « شاعیر دیوتیسیوس سولوس قوتابخانا دی ل ئەثنیا سالا (١٨٨٨ ـ ١٩٣٠) نڤێسەرێت ڤێ قوتابخانێ شیان زمانێ یونانی پێشبێخن‌و ڤەژینن هە کە زمانێ ئەدەبی یێ سستو بێ زەفەر بێت نەشێت پێش کەڤێت زمان لڤێردا دێ بیتە ئاستەنك درێکا داهیناو نی کرنێ‌دا ٠

هەتا سولوموسی دگۆت « دوو تشت هەر دهزرو بیریت من دا یێت هەین ئەو ژی ئازادی‌و زمانێ یونانی ٠ ٠

ئۆ پێشکەڤتنا ئەدەبێ پێشکەڤتنا شیعرێ بوو ئەڤا قوتابخانا ئەیونی دەست پێ کو دیر بوو ژبن دەستنیا تورکیا ٠٠ سەر وی دەمێ شیعرێ شیا ئێش‌و دەردو قارەمانیا مللەتێ یونانی خۆیاو ئاشکرا بکەت ئۆ گەلەك گیرو گرفتیت مللەتێ خۆ چارە سەر بکەت ٠

بشتی هنگێ قوتابخانا پەخشانێ دەست یێ کر سەر دەستێ قوتابخانا « ئەثینا »

ل چەرخێ بیستێ رومان‌و جیرۆك گەلەك پێش کەت نڤێسەر زڤرینە سەرو کانێت خۆ ئۆ شارستانیەت خۆ کرە بناغە ٠ جیرۆك نڤێس‌و رومان نڤێس شیان ئەزمانێ یونانی ژین‌و ڤەژین بکەن سەر ڤی دەمی هندە نڤێسەر پەیدا ببوون وەك ئەلکسندر بابادیامنتیس «١٨٥١ـ١٩١١» ئەندریا کار کافیناس «١٨٦٦ ـ ١٩٢٣ » ئۆ «قسطنطینی

بەماوە ل : ٧

چالاکی ڕۆشنبیری
کۆڕێك دەربارەی ڕۆژنامەنووسی لە هەولێر

بەبۆنەی یادی ٨٤ ساڵەی‌دەرچوونی ڕۆژنامەی ((کوردستان))و ڕۆژی‌ڕۆژنامەنووسی‌ی کوردی‌یەوە، بەڕێوەبەرایەتی ڕۆشنبیری ،ماوەر لە هەولێر کۆڕێکی بۆ مامۆستا نزار جرجیس ڕێکخست ، تیایدا مامۆستای ناوبراو لێکۆڵینەوەیەکی تێرو تەسەلی دەربارەی مێژووی ڕۆژنامەنووسی لە باری هەولێردا پێشکەش کرد ٠

مامۆستا نزار لە پێشەکی لێکۆڵینەوەکەیدا وتی :

بۆ لێکۆڵینەوەی باری ڕۆژنامەگەری هەر وڵاتێك یان میللەتێك پێویستە ئەم خاڵانە ڕەچاو بکرێ :

١ ـ ڕوون کردنەوەی ئەو بنکە ئابووری‌و کۆمەڵایەتی‌و ڕۆشنبیری‌یەی کە ڕۆژنامەنووسی‌ی ئەو وڵاتە یان ئەو میللەتە لە سایەیدا پێنەیشتوە ٠

٢ ـ باسکردنی ڕۆژنامە نهێنی‌و ئاشکراکان‌و لە هەموو قوناخەکاندا ٠

٣ ـ لێکۆڵینەوەو باسکردنی مەسەلەی چاپو پەرەسەندنی چونکە ئەم مەسەلەیە پەیوەندی‌یەکی سەرەکی بە ڕۆژنامەنووسی‌یەوە هەیە ٠

٤ ـ دەستنیشان کردنی ڕابەران ، ئەوانەی دەوری دیارو گەورەیان لە ژیانی ڕۆژنامەگەریدا هەبوە ٠

لە پاشدا مامۆستای کۆڕگێڕ ڕای گەیاند کە لەم لێکۆڵینەوەیەیدا تەنها دوو لایەن بە چڕی باس دەکاو لایەنەکانی دیکە دەهێڵێتەوە بۆ هەلێکی تر ٠

ئەو دوو لایەنەش ئەمانە بوون ٠

أ ـ شی کردنەوەی باری ئابووری‌و کۆمەڵایەتی ورۆشنبیری لە شاری هەولێردا لە پاش جەنگی گیتی‌یەکەمەوە تا شۆڕشی ١٤ی تەموزی ١٩٥٨ ٠٠ لەم بەشەیدا ڕای گەیاند ووتی :

کە گۆڕانە ئابووری‌یەکان لە ناوچەی کوردستاندا بە توندی بەسترابێتە سەرجەمی گۆڕانە ئابووری‌یەکانی عیراق، بەو ئیعتیبارەی ئەم ناوچەیە پارچەیەکە لە خاکی عیراقو ، هەموو پێکەوە دوو چاری سیاسەتی تاڵان کردن‌و ڕووت کردنەوەی ئیمپریالیستەکان بوون ، ئەوا ئەنجامەکانی باری ئابوری سەرتاپای عیراق بە گشتی‌و هی کوردستان بەتایبەتی لە باری کۆمەڵایەتی‌و ئابووری شاری هەولێردا ڕەنگ دەداتەوە سەرەڕای هەندێ لایەنی تایبەتی باری ئابووری ئەم شارە ٠٠

لە دواییدا مامۆستا نزار ڕای گەیاند کە بەستنی ڕەورەوەی ئابووری عیراق بە سەرمایەی مۆنوپۆلی بەریتانی پێش شۆڕشی ١٤/ی‌تەموزی /٩٥٨ بوو بە هۆی فراوان کردنەوەی بنکەی ئابووری ئاغاو دەرەبەگەکان‌و دەستو پێوەندەکانیان‌و ، بەتەبیعەتی حاڵ بەرژەوەندی ئەمانە بەسترا بە بەرژەوەندی‌یەکانی ئینگلیزە داگیرکەرەکانەوە ٠٠ لە ئەنجامدا بارێکی خراپو دواکەوتن باڵی بەسەر کوردستاندا کێشاو کاری کردە سەر تێکڕای ژیانی ئابووری کۆمەڵایەتی‌و ڕۆشنبیری خەڵکی هەموو عیراق‌و کوردستان ٠

لە پاشدا خاوەن کۆڕ بە وردی دەربارەی ئەنجامەکانی ئەو بارە دواکەوتوەو ڕەنگدانەوەکانی دواو ، دوایی چوە سەر باسی ژمارەی نوێنەوارەکان کە لە هەموو عیراقدا لە پاش تەواوبوونی جەنگی یەکەم تەنها ١٪ی دانبشتوانیان پێکدەهێناو وتی :

بەم نیسبەتەدا ناهەمواری وەزعی ڕۆشنبیری عیراق‌و کوردستانمان ، بەتایبەتی ، دەردەکەوێ ٠

هەروەها وتی :

سەرەڕای سیاسەتی نالەباری ئینگلیزو دەستو پێوەندەکانی هێشتا لە کوردستانی عیراقدا جۆرە گرنگەدانێك بە ڕۆشنبیری کوردی هەبوو ، بۆ نموونە لە هەندێ قوتابخانەکانی سلیمانی‌و هەولێردا بە کوردی خوێنرا ، هەروەها چەند ڕۆژنامەو گۆڤارێکیش دەرچوون ٠

ب ـ لەم بەشەدا مامۆستا نزار جرجیس بە هەندێ درێژەپێدان باسی ئەو ڕۆژنامەو گۆڤارانەی کرد کە لە ساڵی (١٩٢٥/ەوە تاوەکو ئێستا لە هەولێر دەرچوون‌و، ناوی سەرەك نووسینی‌و خاوەنەکانیان‌و هەندێ لە نووسەرانی ئەو ڕۆژنامەو گۆڤارانەی هێناو ، هەروەها دەربارەی ئەو بابەتانەی کە ئەو گۆڤارو ڕۆژنامانە بڵاویان دەکردەوە قسەی کرد ٠

ئەوی شایانی باس بێ لەم بەشەدا ناوی ١٩ ڕۆژنامەو گۆڤار هێنرا کە لە هەولێر دەرچوون‌و ئەمانە بوون :

١ ـ زاری کرمانجی ٠
٢ ـ روناکی ٠
٣ ـ ڕۆژنامەی اربیل ـ هەولێر ٠
٤ ـ گۆڤاری هەتاو ٠
٥ ـ گۆڤاری ژیان ٠
٦ ـ ڕۆژنامەی اربیل « هەولێر » ٠
٧ ـ گۆڤاری تیشك ٠
٨ ـ گۆڤاری هەولێر « اربیل » ٠
٩ ـ گۆڤاری چیا ٠
١٠ ـ گۆڤاری ڕەهێڵە ٠
١١ ـ گۆڤاری « البدایە »٠
١٢ ـ گۆڤاری نووسەری نوێ ٠
١٣ ـ گۆڤاری بیری نوێ ٠
١٤ ـ گۆڤاری بەرەو روناکی ٠
١٥ ـ گۆڤاری ڕۆشنبیری٠
١٦ ـ گۆڤاری بۆ پێشەوە ٠
١٧ ـ گۆڤاری ئۆتۆنۆمی ٠
١٨ ـ گوڤاری ئابووری زان ٠
١٩ ـ نووسینگەی ئاژانسی

دەنگوباس لە دوایی کۆڕەکەدا مامۆستایان حسین رشوانی ، کریم شارەزا ، ممتاز حیدری ، محمد حسن ڕۆژبەیانی ، ناظم دڵبەند قسەیان کردو باری سەرنجی خۆیان دەربارەی هەندێ لایەنی لێکۆڵینەوەکە دەربڕی‌و ، نوێنەری دەزگای کوردیش سەرنجی کاك نزاری ڕۆشنبیری‌و بڵاوکردنەوەی بۆ ئەوە ڕاکێشا کە پێویست بوو باسی دەوری ڕۆژنامەگەری نووسینگەی دەزگاکەمانی بکردایە لە هەولێر ٠

کۆڕەکە لە لایەن کاك عزیز حریری‌یەوە پێشکەش کراو نزیکەی دوو سەعاتی خایاند ٠

عبدالوهاب تاڵەبانی
نووسینگەی هەولێر

« ڕوونکردنە وەیێك »

لەژمارە (٦٣٥)ی (٢٩ـ٤ـ١٩٨٢)دا ، ڕۆژنامەی هاوکاری‌ی بەڕێز ووتارێکی بڵاوکردوومەتەوە ، ئەمەیان بەشێك بوو لەزنجیرەیێك ووتا ر لەژێر ناوی ـ دەوری بەرکاری‌ی ڕاناوی لکاو لەزمانی کوردی‌دا ـ ٠ وەك دەرئەکەوێ هاوکاری‌ی بەڕێز بازی بەسەر بەشێکی زنجیرە ووتارەکەدا داوە ، بۆیە خوێندنتانەوە نەختێ لەق بوو ، هیوادارم بخرێتە شوێنی خۆی ٠ ببوورن ٠

د٠ وریا عومەر ئەمین

لە دایەنگەی یەکێتی ئافرەتانی عێراق لقی سلێمانی چرۆکان دەگەشێنەوە

« گرنگی‌دان بە منالو پێ‌گەیاندنی بەشێوەیەکی زانستی‌و رێکوپێك مانای ئەوەیە لە دوارۆژدا کۆمەڵێکی بەختیارو رێکوپێك دێنینە کایەوە ، پوختەی ئەم قسەیەشە کە زانایانو شارەزایانی پەروەردە هەولیان داوە بۆی‌و داوایان کردووە ·

هەر لەم بۆچوونەشەوەیە کە دەوڵەت دوای بەرپابوونی شۆڕشی ١٧ ـ ٣٠ تەمموزی پێشکەوتن‌خواز روی کردە منالو بە هەموو بارێکیدا هەوڵی ئەوەی داوە کە ئەوەی دوا رۆژ کاکڵە ساغو وریاو نەترس‌و راست‌و دلسۆز بێ·»

خاتو (شادیە محمد شریف)

بەڕێوەبەری (دایەنگەی « چرۆگانی شۆڕش ») لە سلێمانی بەم قسانە خستینیە ناو دنیای منالو ساواکانەوە، چۆنێتی مامەڵە کردن لەگەڵیانداو پەروەردە کردنیان لەسەر تازەترین شێوەی راستی‌ی هاوچەرخ ·

راستیشی نابێ نەوترێ، ئەم دایەنگەیە پڕبەپڕی ئەو قسانە بوو ، بینایەکی رێك‌وپێك‌و خنجیلانە ، پڕ فەرش کراوو هەموو کەرەستەو بابەتێکی پێویستی ساوایان‌و منالانی تیادابوو ، کۆمەڵێ ئافرەتی روخۆش‌و میهرەبان‌و دلسۆز ، وەك هەنگ دەهاتن‌و دەچوون ، ساوایە دەگری ، یەکێ لە پرخەی خەودایە ، هەندێ لە تەمەنی سێ بۆ چوار ساڵدا لە ژوورە خاوێنەکەیان بوون ، خواردەمەنی پاك‌و چێشتخانەیەکی خاوێن ،·· ئەمانە هەموی هۆیەبۆ دوو خاڵی سەرەکی :

یەکەم : دڵنیایی لە پاشەڕۆژو گەورەیی‌یان ·

دووەم : دڵنیایی کەس‌و کاریان کە کۆرپەکانیان والە دەستێکی ئەمیندا ·

دەربارەی شێوەی وەرگرتن‌و جیا کردنەوەی ساواکان ، خاتو شادیە وتی : ـ

ـ دایەنگەکەمان وەك هەمو دایەنگەکانی تری عێراق گرنگی دەدا بە وەرگرتنی ئەو ساوایانەی کە دایکیان کار دەکەن‌و دواجار ئەوانی‌دی ، هەروا هەندێ مەرجی پێویست وەك کوتانی منالەکەو بروانامەو ئاگاداریمان لەو نەخۆشیانەی توشی بووە یان هەیەتی بۆ کردنەوەی فایلێکی تەندروستی بۆیان ·

ئێمەشی لەلای خۆمانەوە، ساواکانمان کردووە بەم بەشانەوە :

● لە چل رۆژەوە تا ساڵێك ·

● لە ساڵێکەوە تا دوو ساڵ ·

● لە سێ ساڵەوە تا چوار ساڵ ·

وەبۆ هەر کۆمەڵەی دوو دایەن دانراوە کە سەرپەرشتی‌و ئاگاداری‌یان بکەن ·

بەڵام دەربارەی پرۆگرامی پەروەردەو بەخێوکردنیان وتی :

ـ دیارە تەنیا کۆمەڵەی پلەی سێ‌و چوار هەوڵی پەروەردەو فێرکردنی هەندێ شتی سەرەتایی‌یان دەکەین ، چونکە کۆمەڵی یەك‌و دوو مەبەستمان تەنیا بەخێوکردنیانە ، لەو شتە سەرەتایی‌یانەش کە پێیان دەوترێ ، سرودی نیشتیمانی، پەروەردەی ئایتی ، وەرزش ، بیرورای حیزب ، دیارە ئەمانە زۆربە ساکاری‌و سادەیی کە لەگەڵ بیرو بۆچوون‌و ئاستی ناسك‌و وردیاندا بگونجێ ·

ئەمانە جگە لە رێکخستنی گەشت‌و سەیران‌و ماوەدان پێیان بۆ وێنە کردنی سەربەست ·

دەربارەی چۆنێتی خواردەمەنی ساواکان کە دایەنگە گرنگی‌یەکی تەواوی پێ‌دەدات وتی :ـ

بەپێی ئەو ئامۆژگاریانەی بۆمان دێ خواردن‌و خواردەمەنی بەپێی تەمەن دادەنرێ‌و بەپێی سەرپەرشتی پزیشکی تایبەتیمان بەڕێز دکتۆر (نجاه محمد کریم) کە هەمو هەفتەیە سەرمان لێ‌دەداو ئاگاداری تەندروستی ساواکان دەبێ ·

شیر بەپێی تایبەتیتی

بڕوانە ل : ٧

ئافرەت و جەنگی ڕەوامان

وا جەنگی قادسیەی صدام بێ ناوەتە بیستەمین مانگی‌یەوە ، ئافرەتیش لەم جەنگە پیرۆزە دەورێکی شەرەفمەندی گێراوە ، ئافرەت بەو چاوە سەیر ناکرێت کە پێشی شۆڕشی ١٧ی تەموز سەیر دەکرا بەڵکو بەرپابوونی شۆڕش دەورو جێگایەکی دیاری کراوی بە ئافرەت بەخشیوەو لە وکوت‌و زنجیری دواکەوتوەی کۆمەڵایەتی رزگاری کردووەو لە رێ‌یەکێتی ئافرەتان توانی گەلێك ماف بۆ خۆی بهێنێتەدی‌و لەو تەوقی‌و زنجیرە کە بەستبوویانی‌یەوە رزگاری بوو ، کۆمەڵ بە چاوێکی تر سەیری دەکات‌و بواری ئیشکردنی لە بەردەمدا زیاتر کرایەوە ، وەکو چوونە ریزی‌سوپاو چوونە ریزی سوپای میللی ، توانای خۆی لەم مەیدانەدا دەرخست‌و بۆ کۆمەڵی روون کردەوە کەوا لەپیاو کەمتر نی‌یەو نابێت بە سووکەوە سەیر بکرێت ،دەوری ئافرەتیش وەکو دایکێك لەم جەنگە پیرۆزەدیار بوو بەو پەری شانازی‌یەوە رۆڵەکەی‌دەنێرێت بۆ جەنگ‌و پێی ناخۆشە ئەگەر کەم تەرخەمی بەرامبەر بەم جەنگی رەوایە بکات ، هەر وەها شانازی بەمێردەکەی دەکات گیانی خۆی بۆ سەربەرزی وولات‌و نیشتیمان ببەخشێت ، ئەم کارەش‌هەستێکی پیرۆزەبەرامبەر بە نیشتیمانی خۆشەویستی کە هەیەتی ، ئافرەتێك کە سێ ئەوەی لە جەنگدا بێت‌و ئامادەش بێت بۆ ئەوەی رۆڵەکانی‌ـ تریشی بنێرێتە بەرەکانی‌بەرگری کردن لە خاك‌و نیشتمانی ئازیزمان چۆن تەماشابکرێت‌و چۆن رێزی لێ‌بگیرێت ·

رۆڵی ئافرەتانمان لە جەنگی قادسیەی صدام دا

لەچاوپێکەوتنێکدا لەگەڵ بەڕێز سەرۆکی یەکێتی ئافرەتان ـ لقی هەولێر ، چەندپرسیارێکمان ئاراستەی کرد·

پ/ راتان چی‌یە ، دەربارەی‌رۆڵی ئافرەتانمان لەجەنگی قادسیەی صدام‌داو ئەرکی سەرشانی ئافرەت لەم بوارەدا چی‌یەو تاچ رادەیەك بەجێی‌هێناوە ؟!

و : گومانی تێدا نی‌یە ،کەئافرەتیش شان بەشانی پیاو لەم جەنگە رەوایەدابەشداری کردووە ، لایەکی ئەو بەشداری‌یە لەوەدادەردەکەوێت کەئافرەتانمان هەولی بلاوکردنەوەی هۆشیاریی رەوابوونی ئەم جەنگەمانیان داوە دژی‌فارسە رەگەزپەرستەکان ، ئەمەش لەچوارچێوەی ئەوکۆڕو چاوپێکەوتنانە کەلەگەڵ ئافرەتاندا دەکرێت، ئەمە سەرباری بەشداری کردنی ئافرەتانمان لە(بەرگریی میللی)داو ، خوێن بەخشین بۆ ئەو سەربازە برینداراەنی کەلەبەرەکانی شەرەف‌و سەربەرزییدا بریندار کراون ·

پ/ دەمانەوێت بزانین ،لەچەند شوێن بەشداریتان کردووەو ئەو بەشداری‌یەچۆن بووە ؟

و : شایانی باسە ،کەسەرتاپای ئەو بەشداری کردنە لەرێگای یەکێتی ئافرەتانەوە بووە ، تاکو ماوەیەکی زۆر ئافرەتان‌خواردەمەنی‌و پێویستییان بۆ سووپای میللی ئامادە ئەکردو ، سەریان لەئۆردوگاو سەنگەرەکانیان ئەدا ، ئێمەش بەدەوری خۆمان هەستارین‌و لەگەڵ دەستەی بەڕێوەبەری یەکێتی تائێستا چەند جارێك سەرمان لەبەرەکانی جەنگ‌داوە ·

هەروەها ، تاکو ئێستاوبەشێوەیەکی بەردەوام خوار- دەمەنی‌و گشت پێویستی‌یەکی رۆژانە ئامادە ئەکرێت‌و لەگەڵ دیاری‌ی تردا رەوانەی‌بەرەکانی جەنگ دەکرێت ، لەلایەکی ترەوە ، چەنددەورەیەکی دروومان بۆ بۆ ئافرەتان کراوەتەوە بۆمەبەستی دروونی جل‌و بەرگ بۆ بریندارەکانی نەخۆشخانەکان ·

دەستەی بەڕێوەبەری یەکێتیش بەردەوامە لەسەردانی خێزانی شەهیدان‌وجەنگاوەرە قارەمانەکانی جەنگ‌و ، هەروەها خێزانی ئەسیرو وون‌بووەکان ·

پێویستی‌یەتی ، چونکە باری سەردەم کە لە جەنگێکی دژواردایین دژی رژێمی خومەینی بە گڕی‌گیراو ، دەبێ هەمور لایەك هەوڵ‌بدەین بەشداری کاریگەرانە بکەین جا بە هەرچی جۆرێك‌بێت ·

کاروباری دەستکردی ئافرەت

بۆ ئەو ئافرەتەی کە خوری چنین ئەزانێ نموونەی چنینی بلوزێکی پیاوانەی بۆ پێشکەش ئەکەم ئەم بلوزە چەند جۆرە نەخشی تیدایە لە بیستو چوار ریز پێك دێت پشت، وەپێشی‌ی بلوزەکە هەردوو وەك یەك بچنە بە (١١٠) دەنك دەست پێ بکە ·

چوار ریزی خوارەکەی بەم جۆرە بچنە (یەك بەم دیوا یەك دەنك بەو دیوا) ، کە ئەمەت تەواو کرد دەست بکە بە نەخشەکە بەم جۆرەی خوارەوە·

ریزی یەکەم : ١٣ دەنك (دەنگێك بەم دیوا دەنکێك بەو دیوا ئاخر دەنکی بەو دیوا بچنە ، ٧ دەنك بەم دیوا) ،، ٢ بەو دیوا ، (٦ وا بچنە ٢ ، بەم دیوا ،٢ بەو دیوا ٢ بەم دیوا) ،، دیوا ، (٧ بەم دیوا) ،، بەو دیوا ،، (٣٢ بەم دیوا) ، بەو دیوا ، (٧ بەم دیوا) ، (٦ وەك سەرەوە بچنە) ٢٥ ،، بەو دیوا ، (٧ بەم دیوا) ١ بەو دیوا ، (١٢ دەنك ئەمێنێتەوە ، ١ بەو دیوا ، ١ بەم دیوا هەتا دوا دەنك ریزی دووهەم : وەهەموو ریزێك ئەکەویتە ئاومژووی چنینکە بەم جۆرە ئەچنیت ·

(١٣ دەنك بەم دیوا) ، (٧ دەنك بەو دیوا) ، ٢ بەم دیوا ، (٧ بەو دیوا) ،، ٢ بەم دیوا ، (٦ وەك سەرەوە بچنە) (واتە وەك هی ئەم ریزە) ، ٢ بەم دیوا ، ٧ بەو دیوا ، ١٣ دەنك بەم دیوا ، ریزی سێهەم : هەمور نەخشەکانی وەکو

ریزی یەکەم هەر (٧) دەنکەکە بەم جۆرە بیچنە (دوو دەنك دەرهێنە لە شیشی چنینکەی دەستی چەب دەبیخەرە سەر تەوقەیەك) وبیخەرە پشت چنینەکە ، یەك دەنك بچنە بەم دیوا ، دوو دەنکەکەی کە دەرهاتووە بیخەرەوە سەر شیشەکە وەبەم دیوا بیچنە ،

هەر (٣٢) دەنکەکە بەم جۆرە ئەبێت (٢ دەرهێنە وەبێخەرە پشت چنینەکە ٢ بەم دیوا بچنە وە دوو دەنکە دەرهاتووکە بەم دیوا بنچە دوو دەنکی‌تر دەرچێنە وبیخەرە پێش چنینەکە ، دوو دەنك بەم دیوا ، دوو دەنکە دەرهاتووکە بەم دیوا بچنە

ریزی تۆهەم : وەك ریزی یەکەم ·

ریزی یانزەهەم هەموو نەخشەکانی وەکو ریزی سێهەم

دەنکێك دەرهێنەوە بیخەرە پێش چنینەکە ، ٢ بەم دیوا دەنکە دەرهاتووکە بەم دیوا بچنە) ٢ بەم دیوا ، (وە ٣٢ دەنکەش بەم جۆرە (دوو دەرهێنەو بیخەرە پێش چنینکە ، وە ٢ بەم دیوا وەدوو دەنکە دەرهاتووکە بەم دیوا ، وە ٢ دەرهێنە وبیخەرە پشت چنینکە ، ٢ بەم دیوا ، وە ٢ دەنکە دەرهاتووکە بەم دیوا بچنە ئەمە دووبارە ئەکەیتەوە هەت دوا دەنکی ٣٢) دەنکەکە ریزی پێنجەم : هەموو نەخشەکانی وەکو ریزی یەکەم هەر ٦ دەنکەکە بەم جۆرە ئەچنی ·

(٣ دەنك دەرهێنەو بیخەرە پێش چنینەکەوە ٣ دەنك بەم دیوا بچنەوە ٣ دەنکە دەرهاتووکە بەم دیوا بچنە ریزی حەوتەم : هەموو نەخشەکانی وەکو ریزی سێهەم

بچنە هەر (٦) دەنکەکە نەبێت ئەویشی وا بیچنە ·

٣ دەنك دەرهێنە وبیخەرە پشت چنینەکە ٣ دەنك بەم دیوا بچنە ، ٣ دەنکە دەرهاتووکە بەم دیوا ریزی سیانزەهەم : وەکو ریزی یەکەم

ریزی سیانزەهەم : وەکو ریزی یەکەم ·

ریزی پانزەهەم : وەکو ریزی حەوتم ·

ریزی حەقەدەهەم : وەکو ریزی بینجەم ·

ریزی نۆزدەهەم : وەکو ریزی سێهەم ·

ریزی بیستو یەك : وەکو ریزی یەکەم ·

ریزی بێستو سێ : هەموو نەخشەکانی وەکو ریزی · حەوتم بکە هەر ٦ دەنکە

بڕوانە ل : ٧

سکرتاریەتی کاروباری ئافرەتان وهەولی هوشیار کردنەوەی ئافرەتی کرێکار

کادیری نەقابی باشیان لێ‌دەردەچێت ·· هەولی ئەوەشمان داوە کە ئافرەتانمان‌لە دەورە فراوانەکانی بەغدا بەشداری بکەن ، بە نیازی‌ئەوەی کە لە دوارۆژێکی نزیکدا لە مەلبەندەکانی‌رۆشنبیری کرێکاران وانە بلێنەوەو پەرە بە تاقی کردنەوەکانی خۆیان بدەن··

لە بواری وەرزش‌و هونەری‌یەوەش ئافرەتی کرێکار ئەو دەورە گرنگە دەیاگێرێ کە سەردەم

لە یەکێتی ناوخۆی نەقابەکانی کرێکارانی هەولێر ···

ناظم دڵبەند

نووسینگەی هەولێر

سکرتاریەتی کاروباری ئافرەتان لە یەکێتی نەقابەکانی کرێکارانی هەولێر ، بەردەوام ئەرکی سەرشانی خۆی بەجێ‌گەیاندووە ، لە هەموو بوارەکاندا لە پێناوی هوشیار کردنەوەی ئافرەتی کرێکار ·

لەم رووەوە خوشکە (قەدریە عباس) سکرتیری کاروباری ئافرەتان لەم یەکێتی‌یە قسەی بۆکردین‌و وتی :ـ ئەم سکرتاریەتە بەگوێرەی پێویست ئەرکی سەرشانی خۆی جێ‌بەجێ‌کردوە ، تا ئێستاکە توانیومانە لەم رووەوە ئەوەی پەیوەندی بە ئێمەوە هەیە کردومانە ، ناوە ، ناوە بازاری خەیری‌و پێشانگای فۆتۆگرافی کە تایبەت‌بێ بە ئیش‌وکاری ئافرەتی کرێکارەوە کراوەتەوە، ئەمە سەرەڕای بەستنی کۆڕی بەردەوام بۆ باس کردنی ئەو بابەتانەی کە دێتە پێشەوە ، بەشداری کردنی رەواماندا بە هەموو توانایە- کی‌یەوە جا چ لە کۆمپانیاکاندا بێت یان لە لایەنی خزمەتگو- زاری‌یەوە بێت ··

● ئەی دەربارەی دەوری مەلبەندی رۆشنبیری کرێکاران کە تایبەت‌بێ بە ئافرەت ··· ؟

ئەم لایەنە وەك شتێکی پێویست ، گرنگی پێ‌دەدرێ ناوە ، ناوە خولی تایبەتی دەکەینەوە بۆ ئافرەتان ، تا رادەیەکی چاك سوودی لێوەردەگرن‌و هەندێك جار

جل و بەرگ

ئەم جۆرە جل‌و بەرگە لە کەلەپووری کۆنی ولاتەکەمان وەرگیراوون‌و بە شێوەیەکی هاوچەرخ کە جوانی زیاتری پێ‌بەخشیوە ئامادە کراوە لەوانە جۆرێکیانت بەدل بێت ·

باری سەرنج

ڕژێمی خومەینی بۆچی درێژە بە شەڕ دەدا

ـ بارام ـ

پێی ناوێ بگەڕێینەوە سەر مەسەلەی چوونەتی دروستبوونی دەسەڵاتداریتی خومەینی‌و ئایەتاللە ڕەگەزپەرستەکانی دەوروبەری، چونکە ئەم مەسەلەیە چ لە لایەن هێزەکانی دژ خومەینی‌لە ئێرانداو، چ لە لایەن هەندێ لە دەزگاراگەیاندنەکانی بێگانەوە، بە تووڵ‌و تەفسیل‌و بە بەڵگە رایان گەیاندوە، کە خومەینی پاشقولی گەلانی ئێرانی داوەو بە دەسیسەوپیلانی موخابرات‌و دەزگا سیخورییەکانی ڕۆژئاوا هاتەسەر تەختی تاووس‌و، لە جێگای بنە ماڵەی پەهلەوی‌لە پەستێکی‌تردا خۆی‌قوت واتە پەیدابوونی دیاردەی‌خومەینیزم هیچ پەیوەندی بە خەبات‌و شۆڕشی ڕەوای گەلانی ئێرانەوە نەبووەو نیە، بەڵکو لە ڕاستیدا پیلانێکبوو بۆ خنکاندنی دەنگی ئازادیخوازانەی گەلانی‌ئێران‌و، دروستکردنی بنکەیەکی هەڕەشەکردن‌و ترساندن بۆ هەموو بزوتنەوەو جووڵانەوەیەکی ئازادیخوازانەو بۆ هەموو بزوتنەوەو جووڵانەوەیەکی ئازادیخوازانەو پێشکەوتنخوازانە لە ناوچەکەدا .. کە بێگومان‌حالی حازر تەنها لەم سێ جێگەیەدا خۆیان دەنوێنن :

١ ـ رژێمی پێشکەوتنخوازی‌عیراق‌و سیاسەتی سەربەخۆی دژبە ئیمپریالیزم‌کە حزبی‌بەعسی عەرەبی سۆشیالیست پەیڕەوی دەکا، کە لە ماوەیەکی زۆر کورتدا ١٩٦٨ ـ ١٩٨٠ (ساڵی‌دەس‌پێ‌کردنی شەڕفرۆشتنی ئێران بە عیراق) توانی‌بنکەیەکی شۆڕشگێڕانەو شارستانی ئەوتۆ دروستکا، کە هەموو دۆستان بە چاوی ڕێزەوە تەماشای بکەن‌و، ترس‌و لەرزیشی بخاتە نێو سەربازگەی کۆنەپەرستان‌و هەموو دەست‌و پێوەندییەکانی ئیمپریالیزم لە ناوچەکەدا، لەبەر ئەوە هیچ گومانی تێدا نیە، کە یەکێ لە وەزیفەکانی رژێمی گەندەڵی خومەینی ئەوە بێ کێشەو گیروگرفت بۆ ئەم بنکە شۆڕشگێڕییە دروستکاو، هەندێ بیانوی کۆنەپەرستانەوخنکاو لە تاریکی‌دا بکاتە داردەست بۆ جێبەجێ‌کردنی مەبەستە گومان لێ‌کراوەکانی‌و، وەکو لێدانی رژێمی رزگاریخوازی عیراق تەنها مەبەستی ئاخوندەکانی ئێران بێ‌و .. ئەوە بوو لە یەکەم ڕۆژی گەیشتنەوەی « خومەینی « دژی عیراق دەستی پێ‌کرد، بۆ تاران هەڕەشەو گوڕەشە تاکو بە وەشکایەوە، تۆپ بارانی شارەکانی سەر سنور (خانەقین‌و زرباتیەو مەندلی) بکەن .. هەر بۆ ئەوەی عیراق بجووبجولێنن لە دواییدا هێرشێکی گەورە بکەن‌و، داگیری بکەن‌و بیبەستنەیە دەم ئیمپریاتوریەتەکەی خومەینییەوە، کە ئەمە خەوێکە نەك بۆ خومەینی بەڵکو بۆ هەموو هەڵگرانی بیری ڕەگەزپەرستانەی فارسی نایەتەدی، چونکە دژی مەنتیقی مێژووە، ئێران خۆی لەو وەزعەدا نیە کە گەورەتر بێتەوە، بەڵکو بچووك بوونەوەو پارچە پارچە بوون چاوەڕوانی خۆی دەکا .

٢ ـ لەم ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستەدا کێشەیەکی ئیجگار گەورە هەیە، کە ئیمپریالیزمی جیهانی دروستی کردووەو تائێستاش بەردەوام پشتگیری دەکا، بۆ ڕاهێنانی گەلانی ناوچەکەو سەرکوت ـ کردنی هەموو بزوتنەوەیەکی ئازادیخوازانە .

ئەم کێشەیە لە دەوڵەتۆکەی زایونیدا دەردەکەوێ، کە مەڵبەندێکی پۆلیسی لە ناوچەکە دروستکراوەو دار دەستی ئیمپریالیزمی ئەمەریکاو هەموو بەرەی ڕۆژئاوایە ...

رژێمی خومەینی، واتە ناوە ڕۆکی بیری ئەو رژێمەو ئامانجەکانی، لە خزمەتی مەبەستەکانی دامەزراندن‌و مانی رژێمی زایۆنی دایە، رژێمی خومەینی لە ستراتیژ ـ یەتدا لەگەڵ زایۆنیستەکاندا هیچ جۆرە جیاوازییەکی ئەوتۆیان نیە، ئەوەندە نەبێ، خومەینی ئیدیعای ئیسلامی ـ یەتێکی ـ دوور لە ئیسلام ـ و لایەنە تایەفەگەرییەکەی دەکا کە لە ژێریا بیرێکی ڕەگەز ـ پەرستانەی فارسی خۆی حەشار داوە کە هەڕەشە لە هەموو وڵاتە ئیسلامەکان دەکا، زایۆنیستەکانیش لە ژێر پەردەی ئاینەوە دەیانەوێ نەتەوەیەك دروست کەن‌و، نەتەوەکەش بە شێوەیەکی ڕەگەزپارستانەی دژ بە هەموو بیرو باوەڕێکی مرۆڤایەتیانە خۆی بەسەر خەڵکی ناوچەکەو خاوەنە ڕاستەقینەکانی خاکی فەلەستیندا بسەپێنێ .

رژێمی خومەینی ویستی وا لە خەڵکی بگەیەنێ کە (قدس)ی پیروز شاڵاوی سوپای فارس رزگاری دەکا، بەڵام بەردەوامبوونی شەڕ لەگەڵ عیراقداو، تێکشکانی خەوە نابووتەکەی، وای کرد کە زوو ئەو پەردەیە بدڕێ‌و، وا ئاشکرا بوو کە خومەینی ڕاستەو خۆ چەك‌و جبەخانە لە زایونییەکان وەردەگرێ .. باشە ئایا ئەو پایەی، سوپای زایۆنی یارمەتی بدا، مومکینە پیاوی رزگارکردنی (قدس) بێ ؟!

دوایی رژێمی خومەینی تا ئێستا چ چاکەیەکی بۆ شۆڕشگێڕانی فەلەستین هەبوە لە غەیری دروستکردنی گیرەو کێشە بۆیان ...

لە هەمووش گرنگتر ئەوەیە .. رژێمی خومەینی کاتێ کە بیری لە لێدانی عیراق کردەوە، مەبەستی سەرەکی لێدانی ئەو هێزە کاریگەرە عەرەبییە بوو کە ئەرکی گەورەی یاریدەدانی گەلی فەلەستین‌و، رزگـار ـ کردنی خاکی فەلەستینی لەسەر شانە .. کە ئەویش عیراق‌و سەرکردایەتییە لێهاتوە شۆڕشگێڕەکەیەتی.

لەو ڕۆژەوە خومەینی هاتۆتە سەر حوکمی ئێران، زایۆنیستەکان بە کەیفی خۆیان یاری دەکەن‌و جۆلانیان بەست یەدەم دەوڵەتۆکە ـ کەبانەوەو وا خەریکی بەری ڕۆژئاوان‌و، خۆ پیلانەکەی کامپ دیڤدیش هەر لە سەردەمی ئاخوندە بەکرێ گیراوەکانی ئێراندا هاتەدی .

٣ ـ لە ئێرانداو لە سەردەمی بنەماڵەی پەهلەویدا، گەلێ ڕێبازی شۆڕشگێڕانە هەبوو کە تێکڕا هەوڵی ڕوخاندنی رژێمی (شا)یەتیان دەدا .. ئەو ڕێبازانە هەرگیز لەگەڵ ڕەوت‌و ئامانجی بەرەی ئیمپریالیزمدا ڕێك نەدەکەوتن‌و، شاهانشاشی ئەوەی بە بەرەوە نەمابوو، مۆدێلەکەی کۆن بوو بوو، بۆیە خومەینی وەکو جێگرەوەیەکی شاهانشا قوت کرایەوە ..

بزوتنەوەی نەتەوەی کورد لە کوردستانی ئێراندا، هەڕەشەیەکی گەورە بوو لە رژێمی ئێرانی، (شا)ی ڕزخاو، بە هەموو شێوەیەك چوو بە گژیاو، هەموو کەرەستەیەکی بەکار هێنا بۆ لە ناوبردنی، بەڵام ئەم بزوتنەوەیە هەر لە گەشەسەندندا بوو، کە (خومەینی) هاتە سەر تەخت‌و، حاڵی کوردستانی ئێرانی بینی، ئەقڵە دواکەوتوە ئەخۆشەکەی قبووڵی ڕاپەڕینە ڕەواکەی کوردی نەکردو . بۆیە لەگەڵ ڕەوانەکردنی سوپا بەرەو سنووری عیراق، لە لە هەمان کاتدا دەیان هەزار سەربازو پاسداری بەرەو کێوو شارو گوندەکانی کوردستانی ئێران ناردو، فەرمانی قەتڵ‌و عامی کوردە (متجاسرە !) کانی دا .

بزووتنەوەی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران، کانگایەکی دیموکراتی ئەوتۆیە، کە پێویستە خومەینی فاشیست بەرامبەری ڕاوەستێ ،

پروانە ل : ٧

بە چاودێری بەڕێز جعفر عبدالکریم بەرزنجی پارێزگاری سلێمانی پەیمانگەی هونەرە جوانەکانی شاری سلێمانی بۆ ماوەی هەفتەیەك دەستی کرد بە پێشکەش‌کردن‌و هونەری تەشکیلی کە لایەنی وێنەکێشان بە هەموو جۆرەکانیەوە لەگەڵ هونەری شانۆ دەگرێتەوە ...

هەر بەم بۆنەیەوە بەڕێز پارێزگاری سلێمانی سەرەتا پێشانگەیەکی فراوانی بەشەکانی هونەری تەشکیلی لە هۆڵی قوتابخانەی گوێژەی کچان کردەوە کە ژمارەیەکی زۆر لە قوتابیانی قۆناغەکانی خوێندن لە پەیمانگەی ناوبراودا هاوبەشیان تیا کردبوو لە کاتی کردنەوەشیدا هاوڕێ جێگری ئەمینداری نهێنی سەرکردایەتی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست لقی سلێمانی لەگەڵ ژمارەیەکی تر لە سەرەك دائرەکان‌و قوتابیانی پەیمانگەی هونەرە جوانەکان‌و هونەرمەندان‌و جەماوەرانی شاری سلێمانی ئامادەبوون.

شایانی باسە ئەم پێشانگە فراوانەش بە یەکێک لە هەرە گەورەکانی کاری هەرەوەزی هونەر دەژمێررێت لە شارەکەماندا ئەمەش بە هۆی زۆری هاوبەشانی پێشانگەکە لە لایەك‌و ئاست‌و ئەو بابەتە هونەرییانەی کە تیایدا پیشان درابوو لە لایەکی ترەوە ... ئەمەش لە ڕووی کارو بەرهەمی هونەرییەوە بریتی بوو لە چەند بەشێک لەوانەش بەشی وێنەکێشان کە پێك هاتبوو لە بواری هێڵکاری ورەنگە ئاوییەکان‌و زەیت لەگەڵ هونەری گرافیک کە بۆ خۆی بریتی بوو لە هەڵکۆڵینی ڕەنگاو ڕەنگی سەر تەختەو بۆ رەك‌و قوڕ .. ئەمەو بەشی سیرامیك‌و ئیشی دەست‌و زەخرەفەو چنین‌و مسکاری .

هەروەها شایانی باسە ئەوەی پەیوەندەیەکی گرنگ‌و ڕاستەوخۆی بە بارو دۆخی ئەمڕۆی وڵاتەکەمانەوە هەبێت بەشی پۆستەری سیاسی بوو لەم پێشانگەیەدا کە بە شێوەیەکی هونەریی‌و کاریکاتێری سەرکەوتوانە توانیبوی دیوە ڕاستەقینەکەی رژێمی هەلاهەلای تارانی ڕەگەزپەرست زیاتر ئاشکرا بکات‌و لە پالیشیا وەرەو تواناو هێزی سوپای دلێری عێراق‌و سەرکەوتنە گەورەکانی بەرەکانی جەنگ بە بینەران ئاشناو پێناس بکات‌و ئەوەی دووپات دەکردەوە کە سەرکەوتن بۆ ئێمەی خاوەن هەقەو هەڵهاتن‌و شکاندن بۆ لایەنی داگیر کەرو کەڵەکە بازە..

ئەوەی تێکرا لەم پێشانگەیەدا ڕەچاو دەکرا ماندوبوونی قوتابیانی هاوبەشانی ئەم پێشانگەیە بوو لەگەڵ سەر پەرشتیار ـ

کردنێکی وردی مامۆستایانی هونەرمەند لە پەیمانگەی هونەرە جوانەکانی سلێمانی بوو سەبارەت بە هەمان پێشانگەی ناوبراو .

ئەمەو لە لایەکی ترەوە هەر لە نێوان چوارچێوەی دیاری کراوی ئەم فیستیڤاڵەدا دەستەیەك قوتابی هونەرە جوانەکانی سلێمانی سلێمانی کە بریتین لە پەنجا قوتابی کوڕو کچ دەستیان کرد بە پێشکەش‌کردنی شانۆگەری « ئەفمیینا ... لە نۆلیس) لەسەر شانۆی قوتابخانەی ئامادەیی کوڕان ... ئەمەش لە نوسینی نوسەرو شاعیری بەناوبانگی یۆنانی (یوربیدس)و وەرگێڕان‌و دەرهێنانی هونەرمەند ئەحمەد سالارەو لە ژمارەکانی داهاتوشدا بە فراوانی دەربارەی دەنوسینی .

فریا عبدالله حسین
نوسینگەی سلێمانی

گەشتێك بە کتێبخانەکانی شاری سلێمانیدا ...

نووسین‌و ئامادە کردنی : (نووسینگەی سلێمانی)

گەشتێکمان بە چەند کتێبخانەیەکی پارێزگای سلێمانی‌دا کردو لەگەڵ‌خاوەنەکانیاندا کەوتینە گفتوگۆو ئەم ڕیپۆرتاجەی‌لێ‌دەرچوو وا پێشکەشتان ئەکەین : ـ

سەرەتا ڕوومان کردە ـ کتێبخانەی دالیا ـ کە لە ساڵی ١٩٨٠دا کراوەتەوە ... خاوەنی کتێبخانەکە سعید شیخ علی لە وەڵامی پرسیارێکدا کە سەبارەت بە فرۆشتنی جۆرەکانی کتێبەوە لێمان کرد وتی : خەڵکی خوێندەوار زیاتر بۆ دیوانە شیعری شاعیران دەگەڕێن...و شیعر لە بابەتەکانی‌تر کڕیاری زیاترە .. شایانی باسیشە کتێبی دەزگا ئەدەبییەکان بۆ نموونە کتێبەکانی دەزگای ڕۆشنبیری‌و کوردی لەو کتێبانە کڕیاریان زیاترە کە خاوەنەکانیان خۆیان لە سەر ئەرکی خۆیان چاپی دەکەن... چونکە کتێبەکانی دەزگای ڕۆشنبیری قەوارەکەیان ڕێك‌وپێکەو نرخەکانیشیان هەرزانە ... بەڵام حەزدەکەین کتێبەکانی دەزگای ڕۆشنبیری‌و بڵاوکردنەوەی کوردی زووتر پێمان بگەن‌و دوانەکەون ... بۆ نموونە کتێبی ـ گەوهەری ـ گەلێ کتێبی تریش کە چاپ کراون تاکو ئێستا بە ئێمە نەگەیشتووە .. سەبارەت بە ـ بەیان ـ و ـ ڕۆشنبیری ـ و ـ هاوکاری ـ ش وتی : گۆڤاری ـ بەیان ـ لە ـ ڕۆشنبیری ـ و ـ هاوکاری ـ کڕیاری زۆرترە ... چونکە ـ بەیان ـ زیاتر بابەتی ئەدەبی‌و باسی شاعیران‌و کەلەپووری ئەدەبی کوردی دەکات ...

شایانی باسە کاك سەعید شیخ عەلی نووسەرە‌و بە ناوی س.ع . شادمانەوە گەلێ شتی نووسیوە . .. یەکێ لەوانە پێشەکی دیوانەکەی وەلی دێوانەیە کە مەحموو خاکی چاپی کردووە . . .

کتێبخانەی ـ دالیا ـ مان بەجێهێشت‌و بۆ کتێبخانەی ـ شانۆ ـ چووین ... **ئەم کتێبخانەیە ساڵی ـ ١٩٧٠ ـ دروست کراوەو خاوەنی کتێبخانەکە کاك شیخ ئەنوەر** لە وەڵامی پرسیارێکدا دەربارەی فرۆشتنی کتێب وتی : ئەو کتێبانەی کە دەفرۆشرێن زیاتر چیرۆك‌و ڕۆمان‌و دیوانی شاعیرە کۆنەکانن ... شایانی باسیشە ئەوانەی کتێبی کوردی دەکڕن زیاتر قوتابیانن بۆوەقت بەسەربردن دەخوێننەوە بۆ گۆڤاری ـ موعد ـ و ـ السمر ـ و ئەو جۆرە چاپەمەنییانە دەگەڕێن‌و کەمتر لا لە کتێبی کوردی دەکەنەوە ... دەبێ ئەوەش لەبیر نەکەم کە کۆمەڵێ کچی ڕۆشنبیریش هەن بە تاسەوە بۆ چاپکراوی کوردی دەگەڕێن‌و دەیکڕن .

سەبارەت بە کتێبەکانی دەزگای ڕۆشنبیری‌و بڵاو کردنەوەی کوردی وتی : ئەگەرچی هەندێ جار درەنگ پێمان دەگەن بەڵام لە هەموو کتێبێك بەشی خۆمان بەردەکەوێ‌و بە زووترین کات دەفرۆشرێن . .. بەڵام کتێبەکانی دەستەی کوردی کۆڕی زانیاری لێ‌ی بێبەشی‌و خۆیان وەکو جاران بۆمان نانێرن‌و ئەگەر خۆشمان بچین بیهێنین ئەوەندەمان بەرناکەوێ ئەختێ قازانجی تیابێ .. هیواداریـن وەکو جاران خۆیان بۆمان بنێرن ..

سەبارەت بە ـ بەیان ـ و ـ ڕۆشنبیری ـ و هاوکاری ـ وتی : (١٥٠٠) بەیان‌و ـ ٣٠٠ ـ ڕۆشنبیری‌و ـ ٢٥٠ ـ هاوکاری دەفرۆشم . هەروەها ـ هەموو ڕۆژێ ـ ١٠٠ ـ دانە لە ڕۆژنامەی ـ عیراقیش سەرف دەکەم .. شایانی باسە کتێبخانەی ـ شانۆ ـ گەلێ کتێبی کوردی لەسەر ئەرکی خۆی چاپ کردوە لەوانە :

پروانە ل : ٧

لاوانی هەولێر گۆرانی بۆ سەرکەوتن دەڵێن

نووسینگەی هەولێر
ش.ع

لە کۆشکێکی خنجیلانەدا دەیان خوڕگی زێڕین‌و دەست‌و پەنجەی ناسك کۆبوونەتەوەو بەردەوام گۆرانی بۆ سەرکەوتنی نوێ دەڵێن‌و هەستی پاکی خۆیان دەردەبڕن. لە لایەکی ترەوە کۆمەڵێ لاوی‌تر وێنەو تابلۆی ڕەنگین دەکێشن‌و لەولای ترخۆیان بۆ پێشکەش‌کردنی شانۆگەرییەکی نوێ ئامادەدەکەن‌و تەقەللای ئەم کۆمەڵە لاوە خوێن گەرمە هیوایەکی گەشی پێوە دیارە .

کە لە کۆشکی «هونەری نەوجەوانان » چوینە ژوورەوە، ڕاستەوخۆ لێ‌پرسراوی ئەم کۆشکە هاتە پێشوازیمان‌و لە سەرەتادا کاك نجاح رشید وتی :

ماتنە کایەوەی ئەم کۆشکە هونەرییە خۆی لە خۆی‌دا هەنگاوێکی نوێ‌و دەست پێشخەرییەکی پڕوزە بۆ کۆبوونەوەو لە باوەش گرتنی چەندان بەهرەی گەشاوە کە بەردەوام چاوەڕوانی دەستگیری‌و پشتگیری کردن‌و ئومێدی ئەوەیان لێ‌دەکرێ لە دوا ڕۆژێکی نزیکدا هونەرمەندی بە توانایان لێ دەرچێ، هەر وەکو ئەم تاقی‌کردنەوەمان بینی‌و زۆربەی ئەندامانی بەشەکانی ئەم دەزگایە ئێستا ئەندامن لە تیپە هونەرییەکاندا .

● ئایا بەشەکانی ئەم کۆشکە چین‌و شێوەی کارکردنیان چۆنە ؟

× لە هەنگاوی یەکەمدا تاقی‌کودنەوەکە بچووك بو، بەڵام ئێستا بوە بە حەوت بەشی هونەری کە بریتییە لە مۆسیقاو کۆرانی‌و هەڵپەرکێی مللی‌و شانۆو بەرگدوورین‌و خەت‌و نیگارو هونەری تەشکیلی‌و لە هەریەکێ لەم تەشکیلی‌و مامۆستای تایبەتی هەیەو ڕاهێنەری پسپۆر لەو بوارە هونەرییانەدا مەشق بە قوتابیان دەکەن .

● بەشداربوونتان چی بووە لە میهرەجانەکاندا ؛

× تیپی هونەری میللی‌و کۆرال‌و مۆسیقا بەشداری لە سەراپای جموجۆڵەکانی لاوانی عیراق‌دا کردووەو تاکو ئێستاش سێ جار پلەی یەکەمی لە میهرەجانی ساڵانەدا لە هەموو وڵاتدا بە دەست خستووە، سەرەڕای بەشداری‌کردن لە میهرەجانەکانی ناوخۆو جموجۆڵە نیشتمانی‌و نەتەوەییەکانداو بەرهەمەکانی سەرنجی دانیشتوانی ڕاکێشاوە .

پروانە ل : ٧

Institut Kurde de Paris

گوڵ، ژنان، شیعری جوان

لەشیعری ڕەسووڵ گەمزاتۆڤ
عەبدوللا پەشێو
لە ڕووسییەوە وەرگێڕاوە

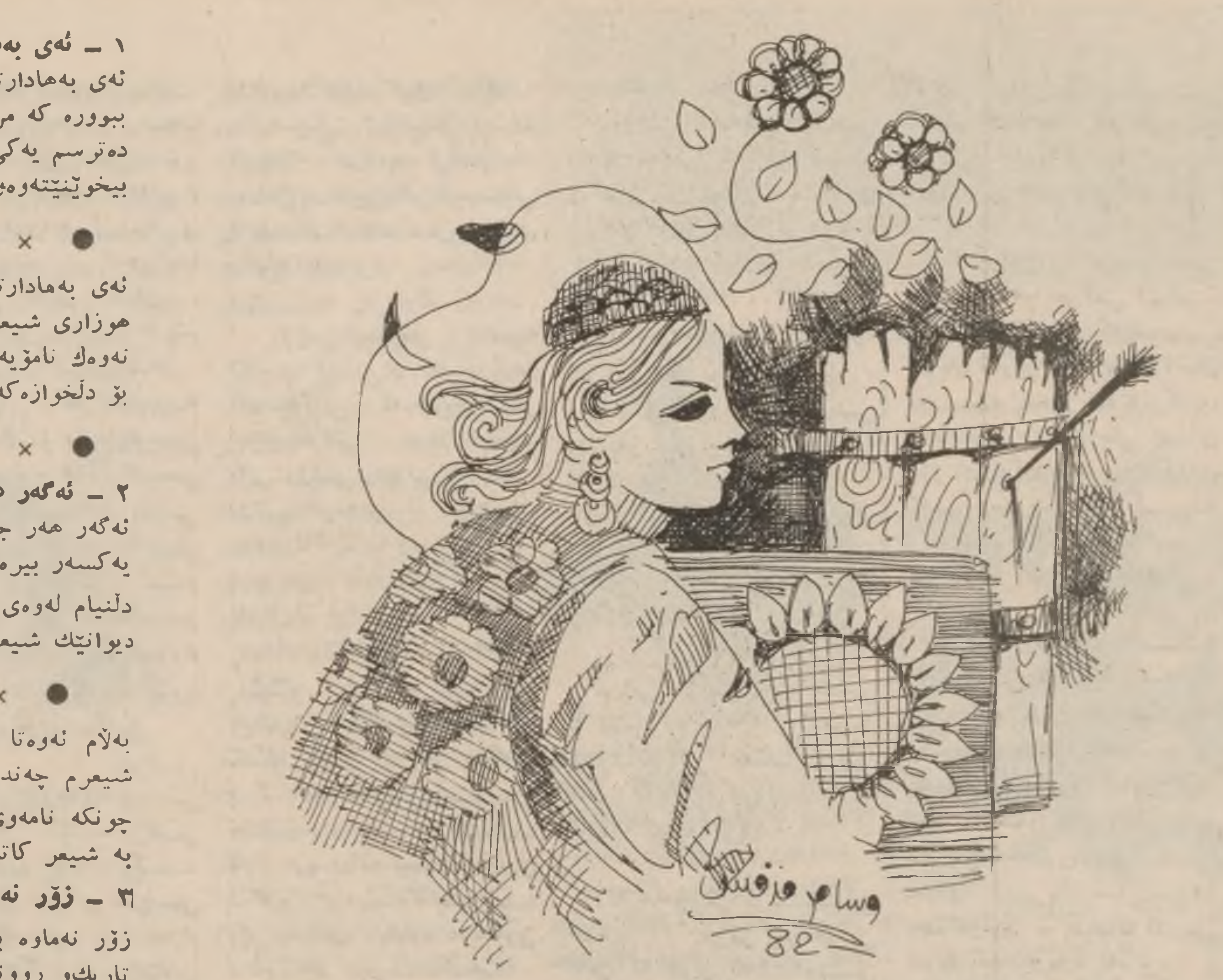

١ ـ ئەی بەهادارتر
ئەی بەهادارتر لە هەموو شتێ
ببوورە کە من شیعرت بۆ نالێم
دەترسم یەکێ لاوتر بێ لە من
بیخوێنێتەوەو داگیرت کا لێم !

● × ●

ئەی بەهادارتر لە هەموو شتێ
هوزاری شیعرم بۆ تۆ ناخوێنێ
ئەوەك نامۆیەك وشەکانی من
بۆ دڵخوازەکەی خۆی بەکاربێنێ

● × ●

٢ ـ ئەگەر هەر جارێك
ئەگەر هەر جارێك تۆم بە بیردا بێو
یەکسەر بیرەکەم بکەم بە هەڵبەست
دڵنیام لەوەی کە هەموو ڕۆژێ
دیوانێك شیعرت دەخەمە بەردەست

● × ●

بەڵام ئەوەتا ، وا خۆت دەبینی
شیعرم چەند کەمەو چەند کەم کار دەکەم
چونکە نامەوێ کە لەگەڵ تۆدام
بە شیعر کاتم بە فیڕۆ بدەم

٣ ـ زۆر نەماوە
زۆر نەماوە بێتە دەم کەل
تاریكو ڕوونی بەهاری
ماڵان نووستوون ، هەموو نووستوون
چییان داوە لە دڵداری

● × ●

منیش جاران بێپەروا بووم
چێشتەخەو بوو خەونو خولیام
کەچی خۆشەویستیی تۆ مات
خەونو خولیای گشت لە دەست دام

● × ●

تا بزانیت سەودای تۆ چیی کردووە بە من
تا بزانیت چۆن خەوم لێ بۆتە دوژمن
نیازم وایـــە ڕۆژێدڵی خۆم دەربێنم
لە قەفەزی سنگی تۆدا ، بێم ، بیچێنم

● × ●

بەڵام ، نەخێر ! پەشیمانم
قەت وا ناکەم ، قەت وا ناکەم
با خەو لە تۆش حەرام نەکا
دڵە شێتو بێ سەوداکەم !

٤ ـ لە پشت پەنجەرە
لە پشت پەنجەرە بارانە ـ یادت دەکەم
بەفر پڕی باخچەکانە ـ یادت دەکەم
وا تارو ڕوونی بەیانە ـ یادت دەکەم
وا بەهار لە بەردەرگانە ـ یادت دەکەم
دەروون سەوزە ، بەفرەلووکەی بەسەرەوە ـ یادت دەکەم
هیچیترم لە دەست نایێ جگە لەوە ـ یادت دەکەم
تۆیەك هەردەم لە یادما بی
دیارە دەبێ کچی چا بی !

کەلەپووری میللی
فات فاتۆك

ـ خالد حسین ـ

گوندێ « بەیار » دکەفە ناف چیاو شاخێن بەفریـن لگەلیەکی تەنگ ، ئەڤ گوندە دەهـ دوازدە مالن ، بهارەکا درەنگە گیا وێ سەوهایـــس وزەر بین نافێن کانیکـــا وێن خوەش بین هەر وەلـــێ دارێن شاش بین ، خەمـــلا خوە وێ گرتی ٠ خودانێـن ـ نەرش وپەزی ، گیاو چەقیـن مازیو بیشەنگا ئێتماریا بـۆ نارو بەرخا دئینن ٠

دبێژن ڕوژەکێ نیزیکـی نێڤاری ، قیرێن گوندی خوە لێك دان بۆ گیایو چەقیـن مازی وبیشەنگا ، پـارزوینو کنف ووەرسێن خوە هاڤێـن بەر بشت وسەر ملێن خـوەو بەرێ خوە دانە بەروژو نزارا دا هەر ئێك ژوا زوی ملـكو پشتییێ خوە بکەدا لدوماهیکـا هەما نەمینە ، چونکە مروڤـێ ڕچەلەنگو زیرەك الهەمـــی دەرا بێخوشتڤییە ، ژبـەر ڤێ چەندقیزا زوی خـــوە لێك دان پشتێنی خوەکـرن وگدێدان مانە لهویڤیا هەڤالا قات فاتوك ژفیرێن زیـرەك بۆ پشتییێ خـــوە زوی زوی خوە لێکدان پستێ خوەکرن وگرێدان مان لهویڤیا هەڤالا ،٠ فاتفاتوك ڕوینشـتو سەرێ خوە دانا پشتیێ گیایو هزرا خوە کر ٠٠٠ :ـ

« گەر هەڤالێــن من زوی پشتیێ خوە کربان ئـــەمدا

نوکە لبنێ دار کارچینێ بین، بلا لوێرێ مە بێن ڤەدابـــا ، نوکە ئەم هۆ ڕوینین ،ولوێرێ ئەم ڕوینین ، دێ بتە درەنگ، وپەز وێ بێو بکەهە نـــاف گوندی ، کی دێ کەهرو بەرخا مژینە ؟ کی وێ ئالیك وگیای ابدە تەرشو چیلو هێسترا؟ کی وێ شیڤێ لێنە ؟ » فات فاتوك لئاهزراو دخەو چو ٠٠٠ هەڤالێن وێ خوە لیکدا ، دەما پشتی داینە پشتاخوە دیتـن کو فات فاتوك ڕانا بە٠٠٠دەما نێزیك بین دیتن فات فاتوکا دخەو چوی هەما پێکڤــــە گۆت هون چ دبێژن گـــەر ئەم فاتفاتوکێ بهێلن دخـەو وبچن ، وەکی واگۆتیکـرن دخـــــەو فاتفـــاتوك گوندی ٠

دەمەکێ فات فاتـــوك ڤەجنقی دیت چـــۆ ژ ڕوژێ نەمایە ، زانی هەڤالێــت وێ ئەوا هێلاین وچوین ٠

بلەزو بەز پشتیدا پشتا خوەو بغارو وبەز کەتە سـەر ڕێو هاتە گوندیو گەهشـت مالی ٠

دەما گەهشتی دیبا وێ لبەر دەری کهویڤیێ بی ٠٠٠ ئینا لبەر ڕاوەستاو گوتێ کا ژبەر چی دگەل هەڤالا ڤەنەگـــەرا و بۆچی خوە گیروکر ٠٠٠ ئینا براستی بۆ دیبا خوە ڤەگێرا کاچەوا وێ زوی گیالـــــی خوەکروکرە پشتێ بچـــەوا دخەو چوو هەڤالا ئـەو هێلا ٠

دیبا وێ گوتێ : ئەرێ کچا من دەما تو کارەکی دکی لگەڵ هەڤالا بە دەستێ هاریکاریـێ بۆ هەما درێژکە ، لگەل وا بە لخوشیو نەخوشیا لگـــەلوا براڤو بێنفەدانێ ، گــەر تۆ خوە ژوا دویرکی ، خـــوە بدی ئالەکی ، خوە جوداکـی، دێ دلێ وامینت ودلێوا هەر وەسا بتەڤە نابە ، چونکــە ئــەو دێ هزر کــــە تــە ئەو نەڤێن ٠ ئێڤارا ڕوژا دی دەما چوینــــە گیـــای ، فاتەفاتوکێ بلەز گیایێ خـوە کر ، وبەزی هاری هەڤالێــت خوە کر ، ئینا هەمیا پێکڤــە خوە لێکدان ٠

دەما ڤەگەراینو بنیا کارچینێ ڕوینشین ، هەمیا پێکڤـــە سوباسیا فاتفاتوکێ کرو بی خوشتڤیا هەمیا ٠

خوێنی جەنگاوەرانی دجلە و فورات

ئەی ئەوانەیەی کـف کەفەی
خوێنی هەڵچوو
لە پێناوی مافـدوبروا
یەكیەك دەستتان لەگیان بەردا
ناوتان تومار کرد لە مێژوو

● × ●

ئەی ئەوانەی پەروەردەبون
لە دەشتو کێوو بیابان
هەر کونجێ لەم نیشتمانە
وا دەستتان بەردا لەم گیانە
ئێوەزیندوبن
مردن بۆ سەربەرزیو وڵات
هەر ژیانە هەر ژیانە

● × ●

مێژومان لە سەرەتاوە
هەر خوێنی گەش نوسراوە
گشت فیداکاری قادسیەین
هەر هەنگاومان پێشڕەوتنە
دوژمنمان وورەی بەرداوە

● × ●

لە پێناوی خاكو ئایین
لە پێناوی فرمێسکی چاو
ئالۆزاوی گشت دایکێکی
جگەر سوتاو
لە ئێرانو
سەرتاپا خاکی فەلەستین
بە بێوچان هەموو تێکڕا
هەڵمەت ئەبەین گەورە بچوك
ئەبێ ئەبێ
ئەبێ لە ژین
بە سەربەرزی هەموو بژین

روۆف تاهیر زەنگەنە

"جەمیلە" و ئاقە سەرنجێك

گومانی تیانیە لەم ڕۆژگارەدا بەتایبەتی لەم ناوچەیەی کە ئێستا ئێمە خۆمانی تیا شارەزاین ٠ لەهەموو کونج کەلەبەرێك وەك بڵێین شۆرشێك بەرپا بووە بۆ ووشە قۆزتنەوە٠ئەوە فەماوە ئەمووشەیە لە ناوچـــــەی سلێمانی وای بێدەڵێن دەبێ یان لە ناوچەی هەولێر ٠ بەڵکو ڕۆشنبیرانی ئەمڕۆ ٠ هەموو ساتێ بە تەنـــگ زاران باو بێ ٠ ئینجا هی هەر ناوچەیەكبێ ٠ گرنگ ئەوەوەن کە ووشەیەك بەردەمیان بکەوێ کەم لەســـەر ئەوەیە ئەمڕۆ زمان لەبرەو دایەو باوەشی بۆ هەمـــوو کەسێکی سنگ فراوان کردۆتەوە کە دەیانەوێ بەهێزی بیری خۆیان زمان دەوڵەمەند بکەن چونکە زمان موڵکـــی تاکە کەسێك نیە لەبەری سەما بکات ٠ هەر لــــەبەر ئەمەشە هیچ کەسێك ناتوانێ لەبەر ڕێژنەبارانی ووشەی زمان خۆی بگرێ ئەگەر هێزی زۆربەی زۆری شارەزایی ناوچەکانی لە تورەگەیا نەبێ شاڵاوهێنانـــی بیروباوەڕو فرمێسکی چاوڕشتن بەکلی خۆشەویستی ووشـــەی جوانو ڕەسەن ٠ هەڵبەتە ئەنجامی لە دایك بوونـــی زمانێکی پاراوو بێگەردە ٠

زمان پاراویش لە شارەزایی زمان ناسان لە گشت ناوچەکانو دیالێکتو بەشە دیالێکتەکان پەیدا دەبێ ٠

بەڵام ئەم شارەزایی پەیدا کردنە چۆن دەبێت ؟ هەر بە چاوەنواڕیو دەستەو ئەژنۆ وەستان یان بەڵێ کـــۆ لینەوەو دەمەتەقێ لە ژێـر ڕۆشنایی بیروباوەڕێکـــی بێش کروتووپشت ئەستورەوە ٠

ئەوەی لێرەدا مەبەستمە پەرتوکی (جەمیلەیە) ، کە چیرۆکێکە کاك جەوهەر کرمانج وەری گێڕاوە ٠ گومانو نکۆڵێ لە چێژو بەرزی چیرۆکەکە لە لایەن مەتنـــەوە ناکرێ ٠

مایەی سوود بەخشینو خۆشییە ، چرپاندنـــی چەند ووشەیەکی تازە بەگوێی خوێنەرو ئەدەب دۆستانە چرپاندنی نەبەر ئەوە پێویست بوو مامۆستا جەوهەر لە کۆتایدا فەرهەنگۆکێکی بۆ بکردایە ٠ هەتا وەکو ئەگـەر بەکەمترین لاپەڕەش بوایە ٠ لەبەر ئەوەی ووشەی تیایە کە بۆ یەکەم جار دەکەوێتە بەرچاوی خوێنەر ٠ هەروەها زۆریشی تایبەتە بە ناوچەی هەولێر ٠ ئەگەر لە لاپەڕەی فەرهەنگۆك مانای ئەم ووشانەی بۆ یەکـــــەمین جار دەچرپێنێ بە گوێی ڕۆشن بیران لێك بدابایـــەوەو ماناکانی بنوسیبوان ٠ ئەوا بۆ یەکێکی غەیری ناوچەی هەولێر ٠ خۆشترو بە تامتر دەبوو خوێنـــدنەوەی چیرۆکەکە ٠ جگە لەمەش دەبووە هۆی تێکەڵاوی زیاتری زادەکانی ناوچەکانو دەوڵەمەند بوونی ئەم کەسانەی حەز بە ووشە دەکەن ٠

بو نموونە ئەمە هەندێ لەو ووشانەیە پێویـــست بوو ماناکانیان نبوسرێ ٠

بەنکەزی : بەنێکە کە ئافرەت لەکاتی کەزی هۆنانەوە لە سەری کەزی دەیەخێ ئەمە بەزۆری بۆ ئەم ئافرەتانە بەکاردێ کە قژیان کورتە ٠

نفورات : ئەوقات ٠ یەکێك کە لە قسە کردن زۆر بەدەم بێ ٠

تـــەرز : جۆر ٠

نزگـــرە : ینو گریان ٠ لیۆ هەڵ هێنان ٠ ئەمـە بەتایبەتی بۆ منداڵ بەکار دێ ٠ کاتێ کە خۆی لێتوڕە ئەکەی لێوهەڵ دێنێو نزگرەی دێنێ ٠

ئاوقەران : هاو تەمەن ٠

هیەدادی : یارمەتی ٠ یاریدە ٠

دایکەلێنە : دایکەنە ٠

قۆمەت : کۆمەلە گیاو گولێکی بەرز ٠

عەیامێك : ماوەمێك ٠ مشوارێك ٠

لە هیکڕا : لە ناکاو ٠

احمد حەیران ـ هەولێر

نموونە لە ئەدەبی جەنگی گەلان

وەرگێرانی : کەمال ڕەشید

لەساڵی (١٩٠٨)ەوە شیعری بڵاوکردۆتەوە ، یەکەم دیوانی لەساڵی (١٩٢٥)دا دەرکەوت ، پاشان (٢٠) کۆمەڵە شیعری پەخش کردووە ٠ دوای ئەوەش چەند ڕۆمانێکیشی هەیە ٠ لە جەنگی دووەمی جیهانیدا بەشداری کردووە ٠٠ لەوێ ئەمانەشدا ڕۆژنامەنووسو هونەرمەندی تەشکیلیش بووە ٠ لەساڵی ١٩٦٧/١٥ کۆچی دوایی کردووە ٠

١ ـ کوڕەکەم دڵتەنگ مەبە
دڵ خەمین مەبەو مەگری ئەی کوڕەکەم
من چاكو سوپەرتم
هەر کاتێکیش کەمردم
تۆ بەزیندوویی لەناو شیعرەکانما
دەمێنیتەوە

٢ ـ دڵم گەرمە
لێ ناگەڕێم ساردبێتەوە
ئەی دڵەکەم !
بەزۆری زۆردارەکی وات لێدەکەم کە ، گەرم بێت
تەنانەت ئەگەر بەگوللەش
بتپێکم

سترانامەلۆ

بەلێ دەردێ شێخی ژ ترسا خودێ بوو ، و دەردێ (مەلۆ)ی ژ نە شارەزایا مزێ ژنێ بوو ٠ و شێخ ب کول ودەردێن خۆڤە بوو تانجێ سەرێ خۆڕاگرتیا مینــــا (خانی) دبێژیت :

هەتا نە ڕزیت هیلاك نابت
نارەسکیت(١٣) و قەنج و پاك نابت(١٤)

و (مەلۆ) بوو سەر کێشێ ڕوی ڕەش و پێشەمانان و هەتا نهۆ کورد لسەر کارێ بێ ئەقلا دبێژن :

مەلۆ ب خۆ کرۆ و مەلۆ ب خۆ پەشیمانە ٠ (١٥)

١ ـ باتە = ل نك تە : دەڤتە : مەس‌تە ٠
٢ ـ مەم و زینا ئەحمەدێ خانی [illegible]
بەرپەرێ ١٥٦ ٠
٣ ـ دیوانا مەلایێ جزیری ـ تویژاندنا صـــادق بهاءالدین ئامێدی ـ بەغدا ١٩٧٧ بەرپەرێ ٢٣٦ ٠
٤ ـ چیایێن ب گاز = هەسار و شاخێــت بەرز وڕاێتك و جوان و پێك هاتی ٠
٥ ـ نێریکێت د کوێر = نێریکێت گوهـ بچویك ٠
٦ ـ بەرانکێت دەست و پێ بازن = خیچەکا سپی ل پەزێ ڕەش یان خیچەکا ڕەش ل پەزێ سپی ٠
٧ ـ کانی کەلێ = (کانی) یەکە ژ زوزانان ڕەڤەند و کۆچەر ل دەور و پشت کۆم ٠
٨ ـ چیاکۆکێ زرنێ دبن = نافێ چیایەکی یە ل زوزانان زۆما مەلۆی قەست دکرێ ٠
٩ ـ [illegible]
وبەرخك خۆ ددەنێ ٠
١٠ ـ دیارە ژ نوی مەلۆ چوو دناڤ جیهانا ژنێ دا ژ بەر هندێ هەوار کریە بەر دایکێ نە پەنا بریـــە بابێ ٠
١١ ـ ئەڤ شەش مالکە (پاش بەندێن) حکایەتا مەلۆی نە و زۆربەی ستران و لاڤژێن کوردی پاش بەند تێدا هەنە ٠
١٢ ـ ئەڤ هەر دوو چوار مالکیە م نژ دەست
١٣ ـ نارەسکیت : بەری نا دەت ٠
نقیسەکا شێخێ سەنعانی وەرگرتینە ٠
١٤ ـ دیسان مەم و زینا ئەحمـــەدێ خانـــی بەرپەرێ ١٧٤ ٠

سوپای عیراق ـ پاشماوە

٣ ـ فڕۆکە ئازاکانمان مەردانە بنکەو موڵگاکانی دوژمنیان ئاگر باران کردو زیانێکی زۆری سەرو ماڵیان پێ‌گەیاندن .

٤ ـ ژمارەی کوژرراوی بینراوی دوژمن تێکرا گەیشتە ١٥٠٠ کوژرراوو دەست‌بەسەراگرتنی چەك‌و جبەخانەیەکی زۆرو بریندارو گیراوێکی زۆر لە هێزەکانی دوژمن .

● **بەیاننامەی ٦٩٩ :**

٤٢٢٦ کوژراوو ژمارەیەکی زۆر گیراوو بریندارو ٤١ دەبابەو ٤٦ سەرباز بە روو ٤١ ئۆبی هەسەچەشنەو ١٢ شەفڵ‌و ٦٨ لۆری‌و پێنج بە لەمێ دەست‌بەسەراگرتنی چەك‌و جبە خانەیەکی زۆری ساغ .

● **بەیاننامەی ژمارە ٧٠٠ :**

١ ـ هێزەکانمان بەردەوام بون لەلێدانی هێزەکانی دوژمن لە ناوچەی طاهری‌و پردی حالوب‌و بۆمان دەرکەوت کە هەر لەرۆژانی یەکەمی شەڕدا لەو ناوچەیە زیانی دوژمن بریتی بووە لە ٤٨٣٢ کوژراوو بریندار کردن گرتنی ژمارەیەکی زۆر .

٢ ـ لەناوچەی ئەحواز زیانی دوژمن بریتی بوو لە ٤٢٦ کوژراوو فڕۆکەکانمان بەر دەوام بوون لە ئاگر باران کردنی بنکەو موتگاکانی دوژمن .

هەڵویست ـ پاشماوە

مامەلەیان پێ‌بکرێ‌و بەرامبەر بەردانی ئەوان داوای بەردانی گیراوی شەڕ بکرێ ، ئەم هەڵویستە مرۆڤایەتیەی لەسەر چاوەی باوەڕو هێزەوە هەڵقوڵاوە ، مانای ئەوەیە سەرکردایەتی ئێمە ، هەست دەکات ، ئەوەی لە ئێران ڕوودەدات ئەوەی تاقمەکەی ئێران بەرامبەر وڵاتەکەی ئێمە دەیکەن لە یەکەم رۆژی خۆ سەپاندنیانەوە بەسەر حوکمدا، بەڵایەکە گەلانی ئێرانیشی توش کردوە ، ئێمەش فێر نەبووین لە سەر کەوتندا ، لەخۆبایی ببین‌و رۆژی لەرۆژان مەبەستی چاو چنۆکیمان بەرامبەر ئێران‌و گەلانی ئێران نەبووە ، بۆیە ئەم بریارەی سەرکردایەتی شۆڕش لەمانا مرۆڤایەتیە گەورەکەیدا تیشکێکی نزی هەرە رووناکە لەو تیشکانەی لوتکەی سەرکەوتنی عیراقی صدام حسین عیراقی یەکیتی و برایەتی‌و ڕێبازی حەق خوازی دەیبەخشێ، لوتکەی وا تیشك دەرەوەش ، نزمی نازانێ‌و ئاوا نابێت‌و... نادێ بەرەو بەرزی دەروات .

● **هاوکاری** ●

لەپەنجەرەی ـ پاشماوە

دوا رۆژ ... بەڵام با ئەم خەیاڵەی لە مێشکی ئەوو هاورێ گیانی بە گیانی‌یەکانی هەیە تاکو زووە وەك تەونی جاڵجاڵۆکە هەڵی بوەشێنێتەوەو سەری شەرمەزاری خۆی هەڵبگرێ ، چونکە بازوو هەڵمەتی جەنگاوەری ئازاکانی عیراق فەت بواری ئەم رژێمە بۆخلەواتە نادات رۆژێك لە رۆژان سەرکەوتن بە چاوی خۆی ببینێ .

گەشتێك بەکتێبخانەکانی ـ پاشماوە

خەندەلێو ـ نۆدیبی پاشا ـ سەرچنار ـ دیوانی وەلی دیوانە ـ دیوانی بابا تاهیری هەمەدانی ـ گەشتی دووەمی ئەپۆلۆ ـ کیلەو دمنە ـ راژەنینی لانکی مرۆڤایەتی ـ رازی چاوبازان ـ هیوادارین کتێبخانەکانی تریشی ئەو جۆرە کارانە ئەنجام بدەن‌و بەگوێرەی توانا خزمەتی کتێبی کوردی بکەن ..

کتێبخانەی شانۆمان بەجێهێشت‌و بۆ **کتێبخانەی هێمن چووین ... کە ساڵی (١٩٧٨) دامەزراوە ...**

لە وەلامی پرسیارێکدا سەبارەت بە فرۆشتنی کتێبی کوردی .. خاوەنی کتێبخانەکە کاك نەوزاد عبدالله وتی : بەشێوەیەکی گشتی هەموو بابەتێکی کتێبی کوردی ئەفرۆشرێن بەتایبەتی ئەو کتێبانەی کە دەزگا کوردی‌یەکان چاپی دەکەن... وەکو کتێبەکانی دەزگای رۆشنبیری‌و بلاو کردنەوەی کوردی ... ئەویش لەبەر ئەوەی قەوارەکەیان رێك‌و پێکەو نرخەکەشیان هەرزانە ...

دەربارەی درەنگ‌و زوو گەیشتنی کتێبی دەزگا کوردی‌یەکان وتی : کتێبەکانی دەزگای بلاو کردنەوەو رۆشنبیری کوردی بەرێك‌وپێکی دەگەن بەڵام کتێبەکانی دەستەی کوردی کۆڕی زانیاری وەکو جاران خۆیان بۆمان نانێرن‌و ئەگەر خۆشمان بۆی بچین ئەوەندەمان نادەنێ شتێکی تیابێ .. یا زیانی لێ‌نەکەین .. لەبەر ئەوە هیوادارین هەروەکو جاران خۆیان کتێبەکانمان بەرێك‌وپێکی بۆ بنێرن ... لە رێگای هاتووچۆماندا لە نێوانی کتێبخانەکاندا چاومان بە دوو مناڵ کەوت لەسەر شەقامە گشتی‌یەکەدا کتێبیان دەفرۆشت یەکەمیان اسماعیل محمدو دووەمیان دارا حوسین .. .. کاکە ئیسماعیل لە ساڵی ـ ١٩٧٨ ـ وەو کاکە داراش لە ساڵی ـ١٨٧٩ـوە لەسەر ئەو شەقامە کتێب ئەفرۆشن .. ئەم دوو مناڵە سەبارەت بە فرۆشتنی کتێبی کوردی وتیان هەموو جۆرە کتێبێکی کوردی سەرف دەبێ بەتایبەتی دیوانی شاعیرانی کۆن هەروەها گۆڤاری بەیان‌و رۆشنبیری‌و رۆژنامەی هاوکاری دەفرۆشرێن ...

پاش بەجێهێشتنی ئەوان بۆ کتێبخانەی بێکەس چووین . ئەم کتێبخانەیە هی کاك غەریب زێوەرەو ساڵی ١٩٧٠

کراوەتەوە .. .

لەبارەی فرۆشتنی کتێبی کوردی‌یەوە سەرپەرشتیاری کتێبخانەکە وتی : بە پلەی یەکەم کتێبی شانۆیی دەفرۆشرێ ئەویش بەهۆی قوتابیانی پەیمانگای هونەرە جوانەکانەوە لە سلێمانی ... هەروەها زیاتریش کتێبی دەزگا رۆشنبیری‌یە کوردەکان دەفرۆشرێ وەکو کتێبەکانی دەزگای رۆشنبیری‌و بلاو کردنەوەی کوردی چونکە چونکە چاپەکانیان زۆر رێك‌وپێك‌و جوانەو نرخەکانیشیان هەرزانە ...

سەبارەت بە بەیان‌و رۆشنبیری‌و هاوکاریش وتی : ئەو بلاو کراوانەی دەزگای رۆشنبیری‌و بلاو کردنەوەی کوردی زۆر بەباشی دەفرۆشرێن‌و خەلك بە دوایاندا دەگەڕێ ... لەبەر ئەوە حەز ناکەین بلاو شتێکی تریش کراوەکانی دەزگا دوا بکەوێ هەیە کتێبەکانی دەستەی کوردی کۆڕی زانیاری ئەگەرچی خۆیان بۆمان نانێرن‌و خۆمان بۆی دەچین لەهەموو کتێبێکی تر زیاتر سەرف دەبێ ...

پاش ئەوسا روومان کردە کتێبخانەی ـ الدار الوطنیە ـ لەوێ چەند پرسیارێکمان کردو کاك عارف ناسراوی شاعیر وتی :

کتێبخانەکە ساڵی ـ ١٩٧٥ـ لە سلێمانیدا کراوەتەوە ... و هەموو کتێب‌و رۆژنامەیەکی پارێزگای سلێمانی بەهۆی ئەم دارەوە دەگات‌و دابەش دەکرێ .

لەبارەی فرۆشتنی کتێبی کوردیشەوە وتی : هەموو جۆرە کتێبێکی کوردی باش دەفرۆشرێ‌و چەند هەزار دانە بێ‌و چ هەرزان بێ‌و چ گران هەر تەرف دەبێ بەتایبەتی کتێبەکانی دەزگای رۆشنبیری‌و بلاو کردنەوەی کوردی ... هەروەها (رۆشنبیری‌و بەیان‌و هاوکاری)ش لێیان نامێنێتەوە بلێم بە شێوەیەکی گشتی کتێبی ئەدەبێ لەهی جۆری زانستی زیاتر دەفرۆشرێ ... هەروەها قوتابیانی پەیمانگای هونەرە جوانەکانی سلێمانی بوونەتە هۆی ئەوەی کتێبی هونەری لە بازاڕدا برەویان هەبێ‌و بفرۆشرێن .. .خەلکی خوێنەوار زیاتر زیاتر بۆ کتێبی کۆنی دەگەڕێن بەتایبەتی دیوانی شاعیرە کۆنەکانمان .. .بۆ نموونە رۆژ نیە چوار پێنج کەس هەواڵی دیوانی قانع‌و بێکەس نەپرسن ..

نیە لە نێوانیانا‌و گرنگ ئەوەیە بناغەکەیان چۆن بە بارێکی راست‌و رەواندا دارێژرێن

بەلام خوشکێکی تر (نەرمین محمد) کە سەرپەرشتی کۆمەلێکی دەکرد لە سێ ساڵەوە بۆ چوار ، لە گەروەی جەنجانی‌ی خۆیدا هاتە لامان‌و وتی :

ـ دنیای مناڵ دنیایەکی بێ‌گەردو رەنگاورەنگە ، دنیایەکی ساکارو بێ‌فێل‌و خۆشی‌یە ، بۆیە لەگەڵ کارەکەمدا بە تەواوی گونجاوم ، چونکە هەست دەکەم بەشدار دەبم لە دانانی بەردێکی بناغەی کۆمەلێکی دروستی ئایندەدا ، بە هەمومان لەم دایەنگەیەدا هەولی ئەوە دەدەین کە خۆشی بخەینە دڵ‌و زەردەخەنە بخەینە سەر لێوی ساواکان ، ئەمەش وەك دەبینین بە هیلاکی نەبێ نایەتەدی .. هیلاکی‌یەکی بە نرخ .

دایەنگەیەك ـ پاشماوە

ساواکە دەیدرێتێ . دوای ئەمە بەپێی تەمەنیان رۆژی سێ ژەم خواردن پێشکەش دەگرێ .. دیارە جێگای تایبەتی نان خواردنیان هەیەو چێشتخانەکەشیان بە تازەترین شێوەو هۆی لێ‌نان پڕ کراوە .

دوای گەڕانێك بەناو ژورو راڕەو چێشتخانەی دایەنگەکەدا ، وەك سەرنجمان‌دا دایەنەکان زۆر بە پەرۆشەوە هەولی حەوانەوەی ساواکانن ، بۆیە یەکێ لەو خوشکانە (نظیرە رؤوف) کە سەرپەرشتی کۆمەلێکی دەکرد لە دوو ساڵەوە بۆ سێ ساڵ ، دەربارەی کارەکەی وتی :

ـ هەر لە سەرەتاوە حەزم لە مامەلە کردنە لەگەڵ مناڵدا ، گەلێ شادمانم کە رۆژ لەگەڵ ئەم چرۆیانەدا دەبەمە سەرو ئاسودەم بە ئاسودەیی‌یان ٦٦ هیچ جیاوازی

رژێمی خومەینی ـ پاشماوە

بەتایبەتی لە کاتێکدا کە بە هەردوو چاوی خۆی دبوی کوردستانی عیراق دەبینێ ، کە لە سایەی بیری پێشکەوتنخوازانەی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستدا بە حوکمی‌زاتی شاد بووەو نەتەوەی کورد بە سەرپەستی‌یەوەولە چوارچێوەی مافە نەتەوەیی‌یە رەواکانی خۆی دەکا .

لە تێگەیشتنی تەواوی ئەوسێ خاڵەی لەسەرەوە باسمان‌کردن ، بۆمان دەردەکەوێ کە بۆچی رژێمی ئاخوندی لە ئێران نابەوێ شەڕ راوەستێ .

بەلام بۆ زیاتر قوول‌بوونەوە لە مەسەلەکەدا پێویستە ئەوەش بلێین کە ئاغاکانی رژێمی مەلایان وایان بۆ دارەڕاکردبوون کە عیراق ئەو بەرگری‌یە بە شەڕیەی بە بەرامبەر ملیونەهاکانی ئێران بیبێتەوە ، جگە لەو یارمەتی‌و پشتگیری‌یەی بەردەوامەی کە ئەمەریکاو زایونیەکان‌و رژێمە خۆفرۆشەکانی عەرەب بە ئاخوندەکانی دەدەن ، هەروەها دەزگاکانی ڕاگەیاندنی دەرەوە ، هەر لە یەکەم رۆژی جەنگەوە ، سەرکەوتنەکانی سوپای دلێری عیراقیان بە شتێکی بێ بایەخ داوەتە قەلەم ، ئەویش بۆ ئەوەی ئاخوندەکان زیاتر سوور بن لەسەر بەردەوام بوونی شەڕو هیواو ئومێدیکیان بە لەشکرە بەزیوەکەیان بمێنێ ، لە هەمان کاتدا لەوانەشە « مەلاکان » هەلویستی عیراقیان (داواکردنی شەڕ راوەستاندنی گفتوگۆکردن) بەوە دابێتە قەلەم کە گوایە عیراق توانای بەردەوام‌بوونی شەڕی نیا نیەو هاکە تەسلیم بوو ! هەروەهاش لە خەلکە ساوێلکەکەی ئێرانیان گەیاندوە .. بەلام لەو بروایەداین کە گەلانی ئێران‌و هێزە بەرهەلستی‌کارەکان زۆر باش لە وەزعەکە گەیشتوون‌و ، بۆیان ساغ بووەتەوە کە هەلویستی رژێمی خومەینی لە خرمەی مانەوەی رژێمی ئاخوندەکانە ، هەروەها لە خزمەتی جێ‌بەجێ‌کردنی پیلانەکانی ئیمپریالیزمە لە ناوچەکەداو ، بەردەوامی کوشتاو قەتل‌و عامی ئازادیخوازانی ئێرانە . لەبەر ئەم هۆیانە ..خومەینی‌و ئاخوندەکانی دەورو بەری دەیانەدێ شەڕ بەردەوام بێ .. دیارە هیچ نەو ریانە ئەورەی لێیان دەکەوێ‌و ، ئەو خوێنەی دەرژێ مەبەستیان نیەو ، ئەلقە لە گوێی دەزگاکانی سیخوڕی جیهانین‌، بۆ ئەم مەبەستە عەمامەی حوکمی ئێرانیان کراوەتە سەر ..

لەم حالەیەدا .. عیراقی شۆڕش بە سەرۆکایەتی هەڵمان صدام حسین بە ئەرکی سەرشانی خوێ دەبینێ کە بە هەموو هێزێکیەوە بچێ بە گژ « ئاخوندەکاندا »و نەحشە بۆ شەڕێکی قورس‌و گران بکێشێ تا وەکو ئەو حوزیریانە دێنەوە سەر خۆیان‌و رێگەی ئاشتی دەگرنە بەر ، یان پەل‌و پۆیان دەشکێنرێ‌و هێزە شەڕکەرەکەیان لە ناودەبرێ‌و بە هاوکاری خەباتی هێزە رزگاریخوازەکانی ئێران ، دەستکای حوکمی «ئاخوندی» لە ناو دەبرێ‌و ئێران‌، عیراق‌و هەموو بەرەی ئازادیخوازان لە سایەی رەش‌و خوێناویان رزگاریان دەبێ .

نیکوسی کازانتزاکی ـ پاشماوە

ئیوتوکیس ١٨٧٢ ـ ١٩٢٣ رەنکدانا شفانیەتی‌و گاڤانیەتی‌و یا ل بەرهەمێ وان دیار بوو .. بشتی جەنگا جیهانیا ئێکێ هندە نڤیسەرێت گەنج پەیدا بوون پێشرەوێت قوناغا تازە بوینا نی ئەڤا رێك خوشی کر بوو بو بەرێ ل دیف واندا هاتی‌و خەتیرا یوناێ هلگرتی ئەڤ بەرە «جیلە» یێت نڤیسەرێت بشتی سالا « ١٩٣٠ »ێ بوو کو شیا ئەدەبێ یونانی بگەهینە ئەدەبێ جیهانی وەك سترافتیس میر یفلیس ویورغوس ئیوتوکاس ئەڤ بەرە بۆ نمونە بۆ وان نڤیسەرێت دیڤدا هاتینی وەك نیکوس کازانتزاکی ئەڤێت رومانێت دی ئاسویەکی بەر فرەھ بۆ ئەدەبێ یونانی ڤەکری ئو زمانێ یونانی وەك هەڤیری بوو دەستێ ویدا شیا هۆستایانە ڤەسترێت ئو ل نڤیسینێت کازانتزاکی ئەم « خەلکی » دبینین بکرە ژ نەڤسانێت کەڤن هەتا ژیانا رۆژانە ..

لاوانی هەولێر ـ پاشماوە

● **وەدەربارەی بەشداری ـ کردن لە پشتگیرکردنی جەنگی رەوامانددا دژی رژێمی ناران بە ریزی ووتی :**

تیپەکانمان لە زۆربەی ئەو فیستیڤاڵ‌و ئاهەنگانەی سازکراێن بەشداربوون ، هەروەها دوو شانۆیی تایبەتیمان پێش‌کەش‌کرد کە بەشداربونی لاوانی روون کردوەوە لەم قوناغەی ژیانماندا‌و دوو بازاڕی تربشمان کردوەوە کە قازانجەکانیان بۆ سوودی جەنگ تەرخان کراو حەوت پیشانگای پۆستەریشان رێك‌خست جگە لە پیشانگای هونەریی‌ترو هەمو تاوێك سەردانی بریندارانیشمان کردوەو سەردانی تریشمان رێك ـ خستوە بۆ بەرەکانی جەنگ .

● **پرۆژەو چالاکی تازە چیتان بەدەستەوەیە ؟**

× لە هەموو بەشەکانی ئەم کۆشکە جموجۆلی هەمە رەنگ لە گۆرانی‌و مۆسیقاو کۆرال‌و شانۆو بابەتەکانی تردا بەردەوامە بۆ گەشانەوەی بەهرەی ئەو لاوە خوێن‌ـ گەرمانەی لەم کۆشکەدا کۆبوونەتەوە، پرۆژەیەکی دورودرێژمان ئامادەکورووە بەشی هونەدی کە بریتی‌یە لە پێش‌کەش‌کردنی چەندان چالاکی بەتایبەتی لە پیشوازی کردن‌و بە رێخستنی بۆنە نیشتمانی‌و نەتەوەییەکانماندا‌و هیواداراین بتوانین بە تەقەڵلای هەموو لایەك کاروانی رۆشنبیری‌و هونەریمان بەرەو پێشەوە بەرین .

کاوربازی ـ پاشماوە

وەکو ریزی یانزەهەم بچنە ریزی یستو چوار : وەکو ریزی دووهەم .

ئەم ریزانە دووبارە نەکیتەوە .

قۆلەکەی : بەم جۆرە ئەبێت .

بە ٣٥ دەنك دەست پێ‌یکە ١٠ ریز (١ بەو دیوا ، ١ بەم دبوا) بچنە لە دوای ئەمە لە ریزێکا هەر ١٣/١ دەنك یەکێك دەنك زیادکە .

هەتا ئەبێتە (٥٠) دەنك .

کە دەست ئەکەی بە نەخشەکە لە (٦) دەنکەکەوە دەست پێ‌یکە وە لە باتی ، ٣٢ دەنك (١٦) دەنك دانێ وەبۆ زیاد کردن هەر دە ریز دەنکێك زیاد بچنە کە لەم لا وە دەنکێك لەو لاوە بەو دیوا بچن .

کاملا ـ پاشماوە

خۆی‌بخاتە ئەودیوی شاخێ وەك‌شاخی‌هەورامان» وەدەستی لەوڵات‌بەربێت ، ئەوەتالەم‌لاوە تانزیکەی ئەوسودی لێ‌بڕداوەو لەولایشەوە تانزیکی‌دەشتی مەریوان ڕویشتوە لەگەڵ‌ئەوەشدا « هێشتا لەپشت‌شاخەکانەوە لایێ لەوڵاتی ویران‌کردوە » .

جانەلێ ، « مشتێ‌نمونەی‌خەرواره ، سەیصادقو پێنجوێنو بیارەو تەوێڵەو خورماڵ نمونەن »، نمونەن بۆئەوەی کەڕژێمی‌ئێران ڕەحموبەزەیی لانیە،کەسێ‌کەرەحم بەخەڵکی‌خۆی‌نەکا چۆن‌بەزەیی بەئێمەدادێتەوە ئایا دانیشتوانی ئەم‌ناوە موسولمان‌نین ؟

ئایا ئەوگولەتۆپەی لەودیوی شاخەکانەوە دێت خۆی‌لائەدا لەخەڵکی‌شارو هەرئەگەرێ بەشوێنی عەسکەروسەربازا ؟ باوەڕناکەم ، زۆر ڕونوئاشکرایە ئەوەی کەلەدوری بیست‌کیلومیترەوە گولەتۆپ ئەهاوێت هەرئەوەی‌لەسەرە کەبی‌هاوێت ئیترکێ پێوەئەبێ خوائەزانێ کەوابو جەنگ‌فرۆشو جەنگ‌هەڵخرێن ئەوکەسەیە کەموقەددیماتو پێشەکی‌یەکانی شەڕی ئامادەکردوە، فەراهەمی‌ئەکات ، کە لەئاکاما مرۆڤی ئارام دێرێتەدەنگ ، کەسەرئەنێتە سەری‌نیشان ، بەلام ئەوەی کەمستەکۆلە ئەدا بەناودەمی جنێوفرۆشو دەم‌بەرەلادا هیچ‌کاتێ بەشەڕفرۆش دانانرێت .

داستانێکی ـ پاشماوە

وا جارێکی دیکەش قارەمانانی سەدەی بیستەم گشت خەونە خاوەکانی فارسە رەگەزپەرستەکانیان هەر ڕماندو هیواو ئاواتیانی بەجارێك تواندەوە .

ئەوەیان سەلماند کەوا هەر هێرشێکی دوژمن ـ چەندو چۆن بێت ـ توانای ئەوەی نیە تەنیا یەك مەتر خاك لە قوولایی خاکی ئێراندا بە جەنگاوەرە نەبەردو خوێن‌گەرمەکانی قادسیەی صدام بەربدەن‌و لە بەزیین‌و خوێن‌گەرمەکانی قادسیەی صدام بەربدەن‌و لە بەزین‌و سەرشۆڕیی‌و فەلاکەت‌و مردنەوە زیاتر نەبێت ئەگینا هیچی تر نادروونەوە .

گەلی تێکۆشەرو نەبەردی عیراق لە میان ئەم داستانە نوێ‌یەیدا لە خەفاجیەو ئەهوازو ناوچەی طاهیری ـ پردی حالوب ، بە جارێك ئەوەی دووپات کردەوە کەوا توانای عیراقییەکان ، کە لە دڵ‌و دەروونی هاوولاتیانی وڵات هەڵقوڵاوە ، قەت لەبن نایەت ... وە لە هەر شوێنێکدا ، رژێمی مەلایانی قوم‌و تاران بیەوێت دەست بوەشێنێت ، ئەوە بێ شك ئەو شوێنەیان بۆ دەبێتە گۆڕستان .

بەڵێ .. داستانی ئەم جارەمان ، سەرکەوتنێکە بەسەرگشت ئەوانەی **لەتەك رژێمی تاران دەوەستن‌و گشت** جۆرە یارمەتیێکی سەربازی‌و سیاسیان پێشکەش دەکەن .. بە تایبەتی ـ حافظ اسدی سەرەکی رژێمی تیرەگەربی لە دیمەشقدا .... ئەو رژێمەی گوایە گەر سنووری لەگەڵ عیراقدا داخست‌و تێپەڕبوونی نەوتی عیراقی بڕی ، ئەوە باری شکەستەو پەشۆکاویی عیراقی شۆڕشی دەگرێتەوەو بەم رەنگەش قاپی عیراق بۆ فارسە رەگەزپەرستەکان واز دەکات بۆ ئەوەی خواستە بۆگەنەکانیان بەدی بهێنن‌و بیدەنەپاڵ وولاتی فارس !!!

مێژوو رۆژی هەینی ٣٠ی نیسانی ساڵی ١٩٨٢ قەت لەباد ناکات‌و بەبیتی ئاڵتوون ئەم داستانەش لە لاپەڕە سپیە بێ گەردەکانی‌دا تۆمار دەکات .

ئیرادەی شەڕکەری عیراقیش لەهەموو رق‌و کینەی خومەینی‌و دەستەی راوێژکارانی لە زایۆنی دوژمن‌و روورەشانی رژێمی سوریا بەهێزترە .

ـ هەزاران سلاو لە گیانی پاکی شەهیدانی خاك‌و نیشتمان‌و هەق .

ـ هەزاران سلاو بۆ جەنگاوەرانی نیشتمان کە سینەی خۆیان بۆ بەرگری‌کردنی ئاوو خاکی وولات‌و پاراستنی شەرەف‌و ئابرووی عیراقی‌یەکان کردووەتە سەنگەر .

ـ سەرکەوتنیش هەر بۆ ئێمەبەو ..

مردنیش بۆ دوژمنان ..

مولود

خومەینی ـ پاشماوە

کارسەدەستانی رژێم‌و پاسدارەکانی خومەینی دەستیان‌کرد بە پشکنینێکی فراوان بەدوای هێزە بەرهەڵستیکەرەکانا لە هەندێ گەڕەکی تاراندا .

رژێمی ئێران فەرمانیشی بۆ هۆیەکانی راگەیاندن دەرکرد کە هیچ باسی ئەم هەرایانە نەکەن‌و بەهیچ جۆرێ لە رۆژنامەکانا لەسەری نەنووسن .

بینەران وایان راگەیاند کە هەر لە بەیانی زووەوە هەندێ گەڕەك لە لایەن رژێمەوە گەمارۆ دران‌و ماڵان درانە بەراگوللە .

پەیامنێرەکە وتیشی دەیان کۆسپ لە شەقامەکانی تاراندا دانرابوون بۆ گەڕان بە شوێن بەرهەڵستیکەرە چەکدارەکانا .

لە لەندەنیشەوە سەرچاوەی بەرهەڵستیکەرەکان بلاویان کە سوپای ئێران ئێجگار بێزارە بە هۆی ئەو شەڕە خۆ بەزێنەوە کەکەخومەینی سووپای ئێرانی تێ‌فڕێ داوە دژی عیراق .

ئەفسەرایێکی گەورەی ئێران لەم بارەیەوە وتی ئێمە ئەم شەڕەمان نەدەویست‌و بەزۆر تێ‌کەوتین‌و وتیشی ئەوەی ئیستا لە رۆژئاوای کارۆندا روودەدا داوێکە چەند مانگێك‌دەبێ عیراقی‌یەکان ناویانەتەوەو ئامانجە لەشکری‌یەکانی عیراق جێ‌بەجێ دەکا . هەروەها ئەم ئەفسەرە وتی نەخۆشخانەکان پڕبوون لە هەزارەها بریندارو لەش‌تێکشکاوی ئەم‌شەڕەی ئەم‌دوایی‌یەو فڕۆکە جەنگاوەرەکانی عیراق هەر لەسەرەتای شەڕەکەوە هەڵوێستی سوپایی بە قازانجی عیراق بڕی‌یەوە .

لە کۆتاییدا ئەم ئەفسەرە وتی لام‌وایە ئەم شەڕە بەرەو ئەو ئامانجە بڕوا کە گەلی ئێران دەیەوێ ئەویش هەڵسانی سوپایە بۆ رووخاندنی دەستەلاتی مەلاکان‌و شەڕ راوەستاندن .

پیرۆزبایی ـ پاشماوە

لە بارەگای یەکێتی گشتی نەقابەکانی کرێکاران لقی هەولێر بۆ پیرۆزبایی کردن لە چینی کرێکاران بەبۆنەی یەکی ئایارەوە .

یوگوسلافیا ـ پاشماوە

بۆ کۆنگرەکە بەشداری لە دۆزینەوەی ڕێگەیەکی ئاشتیخوازانە بۆ نەهێشتنی بەربەرەکانێ‌و دەستخستنی ئەنجامی ڕێك‌و پێك ،دەکات دیسان الخوجە بە گوێی کۆمەڵگا جیهانیەکانی چپاندووە کە مەسن بە کاری پێویست بۆ ئەوەی قەوارەی زایۆنی ناچار بکەن کە ڕێز لە مافی ڕەوای گەلی فەلەستین بگرێت ، ئەوەشی دووپات کردەوە کە بەم هۆیەوە بارو دۆخێکی گونجاو بۆ سەرهەلدانی ئاشتی هەمیشەیی دروست دەبێتە .

هێزەکانمان ـ پاشماوە

جێ‌بەجێ‌ی بکەن و نائومێدانە خۆیان لە باخەڵێکی کوشندەدا گیرداو .

سەرچاوە سوپاییەکە وتیشی ئەم شەڕە هێزو پتەوی جەنگاوەری عیراقی دووپات کردەوەو ئەوەی دەرخست هەروەك ئەم یەکەم ڕۆژی شەڕی‌بێ‌و کاتێ کە ئەمە دەلێین دوژمن بە تەواوی دەزانێ مەبەستمان چییە چونکە جەنگاوەرە عیراقییەکان زاری تاڵی تێکشکانی نۆشیداون .

ئەم سەرچاوەیە دووپاتی کردەوە کە سەربازەکانی صدام حسین خۆیان بەخاکەوە نووساندووەو بە گیانێکی پاڵەوانانەوە پارێزگاری لێ‌دەکەن‌و بە هەموو جۆرە چەکێك بەردەوامدەبن لە لێدانی دوژمندا .

دەنگدانەوەی ـ پاشماوە

ئەم دانپیانانەی خامنەیی پاش دەروزۆژ لە دەست پێکردنی هێرشەکەیان هات کە هێزە چەکدارەکانمان توانیان بەربەستی بکاو تێکی بشکێنن‌و کەمارۆی هێزەکانی نەیری دوژمن‌یدا کە دەیانەوێ خۆیان لە هێرشی هێزەکانمان ڕزگاربکەن پاش ئەوەی خۆیان تێهەڵدەنەوە گیرفانێکی کوشندەوە لە بەری ڕۆژئاوای ڕووباری کارونەدا .

سەرەکی ڕژێمی ئێران لە گفتوگۆیەکدا کە لەگەڵ ڕۆژنامەی-جمهوری ئیسلامی-دا کردی وتی هێزی سەرنەکەوتنەکەیان دەگەڕێتەوە بۆ ئەو زەلکاوو زونگاوانە کە لە ناوچەکەدا هەن‌و مەبەستیشی لەمە داپۆشینی ئەو زیانانەیە بوو کە هێزەکانمان گەیاندوونی بە هێرەکانی ئەو هێرشەو بە کورتی بەیانامەی ژمارە (٦٩٦) ی سەرکردایەتی هێزە چەکدارەکانمان بلاوی کردەوە تیایا وتی (١٢) هەزارو (٢٩٤) کوژراوو هەزارەها بریندارەیان هەبووە لە گەڵ تێکشکانی (٩٧) تانك‌و (٧) تۆپ‌و (٢٦) نەفەربەری زرێپۆش‌و (١٣) فڕۆکەی هێلیکۆپتەرو دوو فڕۆکەی شەڕکەرو سێ بردو (٥) شۆفڵ‌و بێجگە لە دەستی‌نەی بەسەر ژمارەیە تانك‌و ئۆتۆمۆبیل‌و تۆپ‌و شۆفڵ‌و هەندێ چەکی زۆردا کە هەموویان بۆ بەکارهێنان دەشێن بێجگە لە دیلکردنی سەدەها سەربازو ئەفسەری دوژمن .

ڕاپۆرتی پەیامنێرو ڕۆژنامە نووسەکانیش کە لە ئێرانەوە نێروان بۆ لەندەن وا دەگەیەنن خانووەکانی عەبادان‌و ئەحواز پڕبوون لە بریندارانی هێزەکانی ئێران .

ئەم ڕاپۆرتانە تەویشیان باس‌کردوە کە کاربەدەستانی ئێران ناچاربوون شەمەندەفەرەکان بکەنە نەخۆشخانەی ناوشەڕ بۆ تیمارکردنی بریندارەکان .

Institut Kurde de Paris

دەزگای رۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی

یەکەم پێشانگای

ئێـــوارەی رۆژی دووی ئایاری ١٩٨٢ ، رۆشنبیران و ئەدیب و رۆژنامەنووسەکانی کورد ، بە کردنەوەی یەکەم پێشانگای رۆژنامەنووسی ـ کوردی شادمان بوون •

ئەم پێشانگایە ، کە دەزگای رۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی لە چوارچێوەی چالاکیە رۆشنبیریەکانی ئەمساڵیدا سازی کردو بە بۆنەی رابووردنی ٨٤ ساڵەوە بوو بەسەر دەرچوونی یەکەم رۆژنامەی کوردی داو لە ژێر دروشمی « رۆژنامەی کوردی لە ژێر ئاڵای سەرکەوتنەکانی قادسیەی صدام‌دا پێش دەکەوێت » کرایەوە • مایەیەکە ئەم دەزگایە خۆی بۆ ئامادە دەکات و چەندان نموونەی رۆژنامەو گۆڤاری کوردی تیا پیشاندرا کە لە قۆناغە جۆربەجۆرەکانی بزوتنەوەی رۆژنامەنووسی کوردیدا دەرچوون هەر لە رۆژنامەی « کوردستان »ەوە کە لە ٢٢ی نیسانی ١٨٩٨ دەرچووە تا ئەو رۆژنامەو گۆڤارانەی ئێستا دەردەچن •

پێشانگاکە بەسەرپەرشتی بەڕێز وەزیری رۆشنبیری و راگەیاندن ، بووە بەڕێز مامۆستا مصلح مصطفی جەلالی بەڕێوەبەری گشتی دەزگاکەمان لە هۆڵی کۆمەڵەی رۆشنبیری کوردی کردیەوەو ژمارەیەکی زۆر لە رۆشنبیرو ئەدیب و رۆژنامەنووسەکانی و جەماوەریکی زۆر لە بینەران ئامادەی ئاهەنگی کردنەوەی پێشانگاکە بوون •

ئەوەی شایانی باسە ، ئەمە یەکەمجارە لە مێژووی بزوتنەوەی رۆژنامەنووسی کوردیدا پیشانگایەکی بەم جۆرە دەکرێتەوەو دەزگای رۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی تەقەللا دەدات ئەم کارە بکاتە کاریکی ساڵانەو لە رۆژی رۆژنامەنووسی کوردیدا بێت ، کە ئەمساڵیش هەندێ دواکەو پەیوەندی بە هەندی کاروباری هونەری پیشانگاکەوە هەبوو •

کردنەوەی یەکەم پیشانگای رۆژنامەنووسی کوردی ، لەلایەن دەزگای رۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردیەوە ، بەڵگەی ئەو بایەخەیە کە سەرکردایەتی حزب و شۆڕش بە پێشکەوتنی بزوتنەوەی رۆژنامە نووسی و رۆشنبیری کوردی دەدات و لە سایەی ئەو سەرکەوتنە مەزنانەی لە زۆر لایەنی تری ژیاندا لە سایەی شۆڕشی ١٧ـ٣٠ تەموزی مەزندا بۆ گەلی عیراقی مەزن بە کوردو عەرەبەوە بەدی هاتووە •

سڵاو لە ووشەی پیرۆزی رۆژنامە نووسی کوردی •
سڵاو لەو شەی پیرۆزی کوردی و سڵاوی دڵسۆزی بۆ ئەو سەربازە نەناسراوانەی وەك مۆم بۆ پێشکەوتن و پتر گەشە سەندنی ئەم وشە پیرۆزە دەسوتێن •

دوو پێشانگای هونەرمەندە لاوەکان

● بەڕێوە بەرێتی رۆشنبیری جەماوەری سلێمانی یەکەم پێشانگەی گرافیکی بۆ هونەرمەند لوقمان میرزا لە هۆڵی مۆزەخانەی سلێمانی ساز کرد •

هونەرمەند لە پێشانگەکەیدا (٢١) تابلۆی پیشان دابوو کە لە رووی هونەریەوە بریتی بوون لە هەڵکۆڵینی سەر تەختەو بۆرەك لەوانەش ناوەرۆکی چەند تابلۆیەکیان تایبەتی بوون بە بارودۆخی رژێمی دارزاوی تارانەوە هەر لە ژێر ناونیشانی تاوانەکانی ئێراندا هونەرمەند بە وردی دەستنیشانی بۆ لایەنی ناوبراو کردوە •• لە تابلۆکانی‌کەیدا بە شێوەیەکی تایبەتی ژیان و باری کۆمەڵایەتی گەلی کوردی پیشان ئەدا هەروەها بەڕێوەبەریتی رۆشنبیری جەماوەر پێشانگایەکی تری بۆ هونەرمەند ئاکۆ کردەوە کە هونەرمەندی ناوبراو (٢٩) بیست و نۆ تابلۆی پیشان‌دابوو کە بریتی بوون لە کاری هونەری مۆنۆ تایپ و زەیت و هێڵکاری و باستیل و رەنگە ئاویەکان و ئیشی مەرەکەب و قەڵەم جاف• شایانی باسە سەبارەت بەو بەرهەمانەی بە ئیشی مەرەکەب کرابوون بە چاو ئەوانی ترەوە بە سەرکەوتووی دەبینران •

ئەمجۆرەو هیوای پاشەرۆژ

● لە مەڵبەندی راهێنانی یەکێتی ئافرەتانی عیراقی ـ لقی هەولێرداو ، لە کاتی پرۆڤە کردنی تیپی خانزاد ، چاومان بە (سوزان صابر)ی ئەندامی تیپەکە کەوت •• بە عیشقێکی بێ‌پایانەوە لەگەڵ کەمانەکەیدا دەژیاو یاری بە تەلەکانی دەکرد ••• لە پشوویەکدا لێمان‌پرسی :

● لە کەمان زیاتر چ ئامێرێکی‌تر دەزانی لێ‌بدەی؟

ـ کەمان باش فێر بووم و ••• زۆریشم خۆش دەوێ و جارێ هەوڵی ئەوەم نەداوە لێدانی ئامێری‌تر فێریم •

● حەز لە چ جۆرە گۆرانی و مۆسیقایەك دەکەی ؟

ـ گوێ لە گۆرانی کوردی دەگرم و بەتایبەتی گۆرانیەکانی تیپی مۆسیقای سلێمانی ، هەروەها ئارەزووی گوێ‌گرتنی سروودی نیشتمانیش دەکەم

● کە بوویتە ئەندامی ئەم تیپە کەس رێگای لێ‌ئەگرتی ؟

ـ نەخێر •

● لە چ قۆناخێکی خوێندن‌دای ؟

ـ پۆلی دووەمی ناوەندیم•

● ئایا پێشتر لە تیپی موسیقای تردا کارت کردوە؟

ـ بەڵێ لە تیپی سروودی قوتابخانەکان •

● ئارەزوو هیوات ؟

ـ پێشکەوتنی گۆرانی و مۆسیقای کوردی و سەرکەوتنی تیپە هونەریەکانمان •

لەدەرەوەی سنوور

رەنگاورەنگ

ئەنتونی کوین لە « دوا قالس »دا

● ئەکتەری بەناوبانگ و ناسراو « ئەنتونی کوین » لە مەدریددا ڕای گەیاند کە بۆ ماوەی سێ ساڵی تر خەریکی نواندن دەبێ و ئیتر لەوە پاش واز دەهێنێ و دەست ـ دەکاتە نووسین و وێنە کێشان و پەیکەرتاشی •

شایانی باسە ئەم هونەرمەندە کەبەردەوام دەبێ لەنواندن هەوڵی ئەوە دەدات کەژیانی گەورە پیاوانی وەك تۆلستۆی و ادۆن کیشۆت و بیکاسۆ بەدیار بخات ، بەڵام ئەوەی تاکو ئێستا دەستی نەکەوتووەو چاوەڕێیەتی سیناریۆی گونجاوی ژیانی ئەو گەورە پیاوانەیە •

چاوی ئافرەتێکی نان‌فرۆش

ئەم چاوانە چاوی ئافرەتێکە لەتەمەنی بیست ساڵی دایە، لە شاری ئۆهایودا نان دەفرۆشێت • وێنەگرێکی یەکێك لە رۆژنامە ئەمەریکاییەکان شەیدای چاوەکانی دەبێتەو وێنەیەکی چاوەکانی دەگرێت و لە رۆژنامە بڵاوی دەکاتەوەو لەو بڕوایەشدایە کە جوانترین چاوی ئافرەتە لە جیهاندا •

گەشتێك بە دنیای فراواندا...

« یانەیەکی تایبەتی بۆ دوانەکان »

● جیل و ڤیڤیان لوکاس ، دوو خوشکەن کە بە یەك سك لەدایك بوون ، لەم دواییەدا ئەم « دووانە »یە سەرنجی گشت هونەر دۆستان و ئەوانەی کە لەبواری چالاکی‌یە هونەریەکاندا کار دەکەن ڕاکێشاوە •

دوایەمین هەواڵی ئەم دووانەیە ئەوەیە کەیانەیەکیان بۆ هەموو ئەوانەی بە دووانەیی لەدایك بوون دامەزراندووەو تاکو ئێستاش ژمارەیەکی گۆڤارێکیان دەکردووە کە تایبەتە بەگیروگرفت و هەواڵەکانی جمکەکانی فەرەنساو جیهانەوە •

بیرۆکەی دروستکردنی یانەیەکی بەو جۆرە شتێکی نوێ و سەرنج ڕاکێشە ، تەنانەت رۆژنامەکانیش درێغی‌یان نەکردووە لەباس کردنی پرۆژەکەی ئەم دووخوشکە دووانەیە ، تەلەفزیۆنیش بانگێشتی پرۆژەکەی ئەم دووخوشکە بە جوانی و رێك‌وپێکی دووانەیە کردوون بۆ چاوپێکەوتن و گفتوگۆ لەبەرنامەیەکی تایبەتی‌دا دەربارەی بیری دامەزراندنی ئەم یانەیە کە ڕۆژ بە ڕۆژ ژمارەی ئەندامەکانی لەزیاد بووندان بەتایبەتی کە ئابوونەی ساڵانەی هەر جمکێك لە ٣٠ فرەنکی فەرەنسی تێ ناپەڕێت •

مێشك لە ناو

کۆمپانیای سانیۆ ـ ینانیی نوێی ئەلەکترۆنی ـ بەرهەمهێناوەو پێی‌دەوترێت (، ئەم دەزگایەش بریتی‌یە لە جانتایەك و دەتوانرێ هەڵبگیرێت و لە شوێنێکەوە بۆ شوێنێکی تر بگوێزرێتەوە، جانتاکەش ئامرازێکی تەلەفۆنی بێ‌وایەرو ئالەتێکی ژمێریاری چاپکەری بچووك و ئامرازێکی تۆمارکەر ـ کاسێتی بچووکی تایبەتی بەخۆی هەیە ، تێدایەو دەستوانێ (٣٤٠٠) زانیاری لە خانەی جیاوازدا هەڵبگرێت•

سوودوەرگرتن لە پاشماوەی کارگەکان

ئاشکرایە ئەو پاشماوانەی لە کارگەکاندا بەجێ دەمێنن بریتین لە بڕێك شووشەو کاغەزو مادەی پلاستیکی و کانزاو جل‌وبەرگی کۆن و گەلێ شتی تر • ئەم مادده بەنرخانەش لە چاڵی شاراوەدا دادەپۆشرێن یان دەسوتێنرێن•جا لەبەر ئەوەی سەرچاوەی مادده سەرەتایی بە بەردەوامی لە کورتی دەدەن ، هەندێ لە پسپۆرەکان هەستان بە لێکۆڵینەوەیەکی فراوان بە ئامانجی دروستکردنەوەی ئەم ماددانەو دووبارە بەکارهێنانەوەیان ، بێگومان ئەمەش دەبێتە هۆی کەم‌بوونەوەی چاڵی شاردنەوە لە نزیك شارە گەورەکانەوە ، ئینجا بە مەبەستی سوود وەرگرتن لە پاشماوەکان گەلێ کارگەی تاقیکردنەوە ،

ـ تۆمارکەرێکی پێشکەوتوو ـ

هەموو توانایەك ئاڕاستەی ئەو تۆمارکەرە هەستیارە کراوە کە ئەرکی گوێ‌گرتنت لە گەورەترین دەنگی گونجاوو بە جوانی و رێك‌پێکی دەگرێتە ئەستۆ • ئەوەی نوێ‌بێت لەم تۆمارکەرە ئەوەیە ئەگەر هاتوو کاسێتێکی خراپت هاوێشتە سەری یەکسەر پێت‌ڕادەگەێنی کە خراپەو لایدە • هەروەها ئەگەر ویستت گوێت لە گۆرانیەکی دیاریکراو بێت تەنها دەست بە ژمارەیەکی تایبەتی کە لەسەر تۆمارکەرەکە ریز کراون دەنێیت و دەستبەجێ گۆرانیەکەت بۆ لێدەدا • لەهەمان کاتیشدا ئەگەر کاسێتەکە لوولی خوارد یان بە رێك‌وپێکی نەخولایەوە ئەوا لەخۆیەوە ڕادەوەستێت و کاسێتەکە ناپچڕێنێت بەڵکوو دەیگەڕێنێتەوە دواوە تا لوول‌بوونەکە یان بچڕانەکە چاك‌دەبێتەوە •

ڕوانگەیەك بۆ دیاریکردنی تەمەنی زەوی

لەم ڕوانگەیەدا ئێستا زانیاری ئەوتۆ کۆدەکرێتەوە کە گرنگترین دۆزینەوەی زانستی دەربارەی ئاسمان و گەردوون و جوولەی ئەستێرەکان ڕوون‌دەکاتەوە • ئەو زانایانەی لەم ڕوانگەیە کە پێی‌دەوترێت (میدۆن) ئیش‌دەکەن توانیویانە بوونی گازی لیتیۆم لەسەر ئەو ستێرە هەڕەمی‌یانەی کە سەر بەهەمان کۆمەڵەی زەوین ، بدۆزنەوە • ئەمەش ئەو بیرۆزە جێگیرتر دەکات کە دەڵێت گەردوون بەبەردەوامی دەکشێت • ئەو ئەستێرانەش تۆزێك لە خۆر بچووکترن و دەکەونە لێوارەکانی کۆمەڵەی خۆر ،

بڕوانە ل : ٧

(لەتیف هەڵمەت)

شیعر

نامەی قوتابی

شیعر بۆمناڵ

قوتابی پۆلی یەکەم
زیت و وریاو زیرەکم
ژیرم •• •ناوم دوارۆژە
بیرم وەك تیشکی رۆژە
وڵاتە خۆشەویستم
پێنووسە چەکی دەستم
کەمامۆستا بۆم‌بدوێ
گشت گیانم دەکەم بەگوێ
کەڵك وەردەگرم لەقسەی
لە هەڵسوکەوت و جووڵەی
دانیشم لەگەڵ هاوڕێم
ناکەم قسەی ناپەسەند
وانەم دەخوێنم بەند••بەند
دارای برام رادێنم
لەبەرکا چی دەخوێنم
فێری دەکەم چالاك بێ
هەمیشە کردار چاك بێ
گوڵ لەدار نەوەرێنێ
قسەی دایکم نەشکێنێ
ڕووخۆش دەبم وەکو گوڵ
بۆ کەس نابم بەچەقڵ
کە دەبم بەکار بەدەس
قۆرت ناخەمە ئیشی کەس

جیهانی منداڵان

چیرۆك

دار قۆخ

عبدالوهاب تاڵەبانی
لە عەرەبی‌یەوە کردویەتیە کوردی

دار قۆخێك بە تەنیشت دار گوێزێکەوە دەژیا ، دار قۆخەکە بە چاوی حەسوودی‌یەوە دەیڕوانیە لق و پۆپی دارەکەی تەنیشتی کە گوێزێکی ئیجگار زۆری گرتبوو •

بیری دەکردەوە : بۆچی دەبێ ئەو بەری وازۆر بگرێ و من بێ‌بەربم ؟ ئەمە هیچ ڕەوای هەق نیە ، پێویستە هەوڵێك بدەم و وەکو ئەوم لێ‌بێ •

(تەراش)ی تازە تێ‌هەڵچوو زانی چی لە مێشکی دار قۆخەکەدایە پێ‌ی‌وت : وامەکە، نابینی لق و پۆپی دار گوێزەکە چەند لە لق و پۆپی تو بەهێزترن ؟ نابینی چ ناو تەنگایەکی ئەستووری پێوەیە ؟ پێویستە هەرکەسەو بەگوێرەی هێزو توانای بار بگرێ و بیدرێتێ ، بیر لەوە بکەرەوە قۆخێکی بە لەزەت و بەتام وە بەرهەم بێنی ، جۆری شت گرنگە نەك چەندی و کەڵی و زۆری •

بەڵام رق‌وکینە چاوی دار قۆخەکەی کوێر کردو گوێی لە ئامۆژگاری (تەراش) نەگرت و ، داوای لە ڕیشەکانی کرد کە خواردنی زیاتر لە زەمین هەڵمژن و ، داوای لە ڕەگەکانیشی کرد کە ئاوێکی زیاتر بدەڵێنن و ، داوای لە

زۆرتر بگرن و گوڵەکانیشی ببن بە بەرهەم •

کە دەرزی پێگەیشتنی میوە هات ، تەماشای کرد سەرتایای قۆخی گرتوە، قۆخەکان پتر دەبوون و کێشیشیان قورستر دەبوو، لقەکان لە توانایاندا نەما زیاتر هەڵیان گرن ، ناو تەنگای نەما لەوە زیاتر لق و بەری قۆخ هەڵگرێ ، دار قۆخەکە چەمایەوەو بە هاوارکردن شکایەوەو ، کەوت و دەنگی کەوتنەکەی زەمینی لەرزاندو، قۆخەکان لە ژێر دار گوێزەکەدا دارزان و گەتین •

ـ ئەم چیرۆکە لە مەتەڵەکانی لیۆناردو داڤینشی‌یەوە

دەزگای رۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی
بەغداد / شەقامی الخلفاء / مەیدانی خەلانی

تەلەفون پێنج خەت
٨٨٧٥٧٩٥

هاوکاری